

دعای مطالعه

«اللَّهُمَّ أَخْرِجْنِي مِنْ ظُلُمَاتِ الْوَهْمِ وَ أَكْرِمْنِي بِنُورِ الْفَهْمِ اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا
أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَ انْشُرْ عَلَيْنَا خَزَائِنَ عُلُومِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.»
(خدایا، مرا از تاریکی‌های وهم خارج کن و به نور فهم گرامی‌ام بدار.
خدایا، درهای رحمت را به روی ما بگشا و خزانه‌های علومت را برایمان باز کن؛
به مهربانی‌ات، ای مهربان‌ترین مهربانان!)

تقدیم به

ارواح قدسی ائمه معصومین علیهم السلام،

به ویژه مولا و مقتدای زمان، حضرت بقیة اللہ الاعظم علیه السلام

شہدای انقلاب اسلامی و دفاع مقدس؛

مدافعان مظلوم حرم اہل بیت علیہم السلام

و زائران آستان ملکوتی امام علی بن موسی الرضا علیه السلام

صعود چهل ساله

_____ مروری بر دستاوردهای

_____ چهل ساله انقلاب اسلامی

_____ براساس آمارهای بین‌المللی

سید محمدحسین راجی، سید محمدرضا خاتمی

مقدمه

«مهم‌ترین کاری که دشمن می‌خواهد بکند، تصویرسازی غلط از وضع کشور است؛ نه فقط برای اغوای افکار عمومی دنیا، بلکه حتی برای اغوای افکار عمومی داخل خود کشور!»^۱ «با تصویرسازی غلط سعی می‌کنند افکار ملت ایران را منحرف کنند: هم تصویر غلط درباره ایران، هم تصویر غلط درباره خودشان، هم تصویر غلط درباره اوضاع منطقه.»^۲ بنا بر بیانات رهبر معظم انقلاب، امام‌خامنه‌ای «المجله» در ماه‌های اخیر، مهم‌ترین و اصلی‌ترین برنامه کنونی دشمن، تصویرسازی غلط از وضعیت ایران و جهان در افکار عمومی است. هدف دشمن از این برنامه، ایجاد تصویری سیاه و تاریک و ناامیدکننده از وضعیت جمهوری اسلامی و در مقابل، ساختن تصویری سفید و روشن و آرمانی از وضعیت کشورهای توسعه‌یافته^۳ خصوصاً ایالات متحده آمریکا است تا در نتیجه این تصویرسازی، مردم برای خروج از وضعیت نابسامان خود، به سمت توسعه‌یافتگی^۴ به سبک کشورهای غربی حرکت کرده و به دلیل نبود ثروت و تکنولوژی لازم برای توسعه‌یافتگی، مجبور شوند به یکی از مراکز قدرت و ثروت، مخصوصاً ایالات متحده آمریکا وابسته شوند.

۱. سیدعلی خامنه‌ای، بیانات در دیدار با نخبگان و استعدادهای برتر علمی، ۲۵ مهر ۱۳۹۷.
۲. سیدعلی خامنه‌ای، بیانات در همایش ده‌هزار نفری «خدمت بسیجیان» در ورزشگاه آزادی، ۱۲ مهر ۱۳۹۷.
۳. Developed Countries.
۴. Development.

این مسئله، بدین معناست که دشمنان جمهوری اسلامی، استقلال جمهوری اسلامی را هدف قرار داده و می‌خواهند از جمهوری اسلامی ایران، شهروندی مطیع در دهکده جهانی بسازند و ایران اسلامی را در هاضمه استکبار جهانی دچار استحاله کنند.

برای مقابله با این چالش فکری، ضروری است که صرفاً با استفاده از منابع آماری پذیرفته در نزد جامعه بین‌الملل، کارنامهٔ چهارسالهٔ انقلاب اسلامی را با کارنامهٔ رژیم گذشته و کارنامهٔ کشورهای دیگر دنیا، به‌ویژه کشورهای به‌ظاهر توسعه‌یافته مقایسه کنیم تا نادرستی تصویری که رسانه‌های بین‌المللی در جنگ روانی علیه انقلاب اسلامی ایران ساخته و پرداخته‌اند، بیش‌ازپیش آشکار شود.

قرآن کریم نیز در بحث با اهل‌کتاب به کتب تحریف‌شدهٔ آنان استناد و حقانیت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را ثابت کرده است. این بدان معنا نیست که قرآن همهٔ مطالب این کتاب‌های تحریف‌شده را قبول داشته و آن‌ها را تماماً صحیح بداند؛ بر این مبنا، رجوع به شاخصه‌های بین‌المللی در ارزیابی پیشرفت جمهوری اسلامی، به هیچ عنوان تاییدکنندهٔ شاخص‌های

توسعه جهانی برای ارزیابی میزان توسعه‌یافتگی کشورها نیست. توجه به این شاخص‌ها و استفاده از آن‌ها صرفاً به علت مقبولیتشان در افکار عمومی جامعه جهانی است.

شاخص‌های توسعه جهانی^۵ (WDI) کشورهای دنیا را صرفاً بر پایه مفاهیم اقتصادی ارزیابی کرده و محور توسعه‌یافتگی کشورها را افزایش تولید ناخالص داخلی^۶ (GDP) و افزایش درآمد ناخالص ملی^۷ (GNI) قرار می‌دهند؛ به این معنا که اگر بخش‌های مختلف یک کشور، اعم از آموزش، فرهنگ، سیاست خارجی، سیاست داخلی، قدرت نظامی و سایر حوزه‌ها، در خدمت افزایش تولید ناخالص ملی قرار بگیرد، آن کشور در مسیر توسعه‌یافتگی قرار گرفته است.

شاخص توسعه انسانی^۸ (HDI) نیز که توسط سازمان ملل برای ارزیابی رفاه جوامع در نظر گرفته می‌شود، فقط سرانه درآمد ناخالص ملی بدون توجه به نحوه توزیع آن و تعداد سال‌های تحصیلی و امید به زندگی را تعیین‌کننده رفاه افراد تلقی می‌کند.

بدیهی است تنظیم روابط گوناگون فرهنگی و سیاسی و امنیتی کشور به محوریت اقتصاد و توجه نکردن به مسائل مهمی همچون عدالت، خانواده، اخلاق و معنویت در ارزیابی رفاه جوامع، به هیچ عنوان با آرمان‌های انقلاب اسلامی تطابق نداشته و تاکنون نیز از پایگاه همین محاسبات غلط، بلایا و خسارات جبران‌ناپذیری را در جوامع غربی به بار آورده است. افزایش روزافزون فاصله طبقاتی، از بین رفتن نهاد خانواده و رشد فزاینده آمار طلاق، گسترش درخور توجه ارتکاب جرایم، افزایش بی‌حدوحصر فحشا و فساد و آزار جنسی زنان، افزایش جمعیت زیر خط فقر، گسترش بی‌خانمانی و بسیاری از معضلات دیگر، نتیجه دستگاه محاسباتی غلط و سودجویانه سرمایه‌داری در کشورهای توسعه‌یافته است. توسعه منهای عدالت و معنویت، به هیچ عنوان، پیشرفت مطلوب جمهوری اسلامی

۵. World Development Indicators.

۶. Gross Domestic Product.

۷. Gross National Income.

۸. Human Development Index

ایران نیست؛ اما در مقابل، جمهوری اسلامی با آرمان‌های الهی و انسانی نه فقط در پی رفع فاصله طبقاتی و گسترش رفاه برای مردم است، بلکه به دنبال احیای کرامت ذاتی انسان‌هاست.

در کتاب پیش رو که ثمره تلاش نزدیک به ۷۰ نفر از نخبگان حوزوی و دانشگاهی و مطالعه بیش از ۱۷ هزار ساعت است، تلاش شده است میزان دستیابی جمهوری اسلامی ایران به آرمان‌هایی از قبیل عدالت، استقلال، معنویت، آزادی، کرامت زن، مردم‌سالاری دینی، گسترش رفاه عمومی و... را با استفاده از نزدیک‌ترین و متناسب‌ترین شاخصه‌های بین‌المللی به آرمان‌های انقلاب اسلامی، بررسی شود.

ارجاعات این کتاب به معتبرترین منابع بین‌المللی نظیر داده‌های اطلاعاتی سازمان ملل، بانک جهانی، سازمان جهانی غذا و کشاورزی، سازمان جهانی سلامت، دفتر برنامه توسعه ملل متحد و دیگر مراجع آماری جهانی مستند شده است.

ذکر این نکته لازم است که بیان دستاوردهای انقلاب، بدین معنا نیست که جمهوری اسلامی در این ۴۰ سال خالی از اشکال بوده است؛ بلکه بدان معناست که در مسیر پیشرفت قرار داشته است و به آرمان‌های خود نزدیک‌تر شده است؛ هرچند که در برهه‌هایی از زمان، سرعت حرکتش کند شده است که در فصل آخر کتاب، به اختصار به دلایل آن نیز اشاره شده است.

انتشارات معاونت تبلیغات اسلامی
آستان قدس رضوی

فصل اول

استقلال

از وابستگی دوران پهلوی تا استقلال ایران اسلامی

یکی از بارزترین صفات حکومت پهلوی، وابستگی به دولت‌های بیگانه و به ویژه آمریکا بود. این درحالی است که یکی از اصول مهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران؛ استقلال، حاکمیت و تمامیت ارضی کشور است.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، اصل استقلال از چنان ارج و منزلتی برخوردار شد که همراه اصل آزادی در کنار اسلام، به‌عنوان اصلی تفکیک‌ناپذیر، به قانون اساسی جمهوری اسلامی وارد شد و حفظ استقلال، وظیفهٔ آحاد ملت و دولت و کارویژهٔ اصلی سیاست کشور تلقی شد.^۱ مقولهٔ استقلال از نظر بنیان‌گذار جمهوری اسلامی، یکی از شاخص‌های مهم و جزو آرمان‌های اصلی انقلاب به‌شمار می‌رود.

از نظر حضرت امام، استقلال دو بُعد سلبی و ایجابی دارد. استقلال سلبی همان استعمارزدایی است که زمینه‌ساز تحقق حکومت نه شرقی، نه غربی محسوب می‌شود.^۲ امام راحل یکی از اهداف انقلاب اسلامی را قطع دست اجانب از مملکت اسلامی، قطع ریشه‌های وابستگی،

۱. نک: اصل ۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
۲. نک: مؤسسهٔ تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، صحیفهٔ امام، ج ۱۷، ص ۵۶.

رفع سلطه و ضعف و سستی و زبونی در مقابل استعمار، جلوگیری از استثمار و استعباد، قطع منافع و مطامع استعمارگران و در یک کلام، استقلال از استعمار خارجی دانسته‌اند. این بزرگوار ضمن تأکید بر ماهیت ضداستعماری نهضت، هدف انقلاب اسلامی را خارج شدن از مدار وابستگی به کشورهای امپریالیست و درنهایت، شکست ابرقدرت‌ها دانسته و در این زمینه، بر کوتاه کردن دست جنایتکاران خارجی و به‌انزوآکشانیدن قدرت‌های استعماری در جهان و نیز مقابله با ایادی منطقه‌ای امپریالیسم به‌ویژه صهیونیسم تأکید بسیار کرده‌اند.^۳

در بحث استقلال ایجابی، به‌نظر امام‌خمینی هدف انقلاب اسلامی تأمین استقلال مملکت در ابعاد سیاسی، نظامی، فرهنگی، اقتصادی و فکری است. ایشان «سپردن کار به کاردانان وطن‌خواه امین»^۴ و خودکفایی و اختصاص مخازن و منابع کشور به مردم و نیز استقلال فکری مراکز آموزشی را از پیش‌شرط‌های لازم برای تحقق استقلال برشمرده و می‌فرمایند:

همه‌چیزمان باید مستقل بشود. استقلال با وابستگی جمع نمی‌شود و ما [اگر] فرهنگمان وابسته بشود، استقلال نداریم؛ اقتصادمان وابسته بشود، استقلال نداریم. اول باید آن مطلب را درستش کرد: استقلال اقتصادی. اول باید او را درستش کرد تا ما بتوانیم اسم خودمان را یک مملکت بگذاریم.^۵

۳. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام‌خمینی(ره)، صحیفه امام، ج ۱۴، ص ۱۳۵.
 ۴. مصاحبه حضرت امام(ره) با رادیوتلوویزیون فرانسه در ۲۳ شهریور ۱۳۵۷، به نقل از: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام‌خمینی(ره)، صحیفه امام، ج ۳، ص ۴۶۸.
 ۵. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام‌خمینی(ره)، صحیفه امام، ج ۱۰، ص ۴۳۸ و ۴۳۹.

اول | استقلال سیاسی

انتخاب و انتصاب مسئولین، ابتدایی‌ترین حق یک کشور محسوب می‌شود. وابستگی در دوران پهلوی به حدی بود که انتخاب نخست‌وزیر و سایر مسئولین باید با نظر مستقیم غرب انجام می‌شد. انتخاب رجال سیاسی وابسته به غرب توسط انگلیس و آمریکا، از خود رضاخان و محمدرضا گرفته تا عناصر مختلف دربار، نکته‌ای تأمل‌برانگیز در وابستگی بی‌چون و چرای رژیم پهلوی است. افشای این واقعیت از زبان عناصر دربار، بهترین سند برای وجود وابستگی در سران پهلوی است.

در همین زمینه، ملکه پهلوی گفته است:

گاهی به محمدرضا می‌گفتم: «چرا با علم به اینکه می‌دانی این پدرسوخته‌ها نوکر اجنبی هستند، آن‌ها را اخراج نمی‌کنی؟» محمدرضا می‌گفت: «چه فایده‌ای بر اخراج آن‌ها مترتب است؟»

این‌ها را اخراج کنم، ده‌ها نفر دیگر را اطرافم قرار می‌دهند. بگذارید این‌ها باشند [تا] خیال دولت‌های خارجی از حُسن انجام امور در ایران راحت باشد!»^۶

او در ادامه، باتوجه‌به اینکه محمدرضا هم از این موضوع آگاه بود، چنین نوشته است:

محمدرضا خصوصی به من می‌گفت: «همین رئیس ساواک و معاون او و مدیران ارشد، همه‌شان با آمریکایی‌ها ارتباط دارند و برای حفظ ظاهر می‌آیند و از من اجازه می‌خواهند؛ درحالی‌که قبل از کسب اجازه، اطلاعات موردنیاز را به آمریکا و انگلیس رد کرده‌اند.»^۶

نفوذ تا جایی بود که حسین فردوست در بخشی از خاطرات خود با اشاره به ملاقاتش با ترات، رئیس اطلاعات انگلیس در ایران و ناراحتی او از اینکه محمدرضا به رادیوهای آلمان گوش می‌کند و از روی نقشه‌های آن‌ها جنگ جهانی دوم را دنبال می‌کند، می‌گوید:

پس از بازگشت، جریان را به محمدرضا گفتم. او شدیداً جا خورد و پرسید: «انگلیسی‌ها از کجا می‌دانند که من به رادیو گوش می‌دهم؟... فردا اول وقت، با ترات تماس بگیر و بگو محمدرضا نقشه‌ها را پاره کرد و به هیچ رادیویی هم گوش نخواهد کرد؛ مگر رادیوهایی که ترات اجازه دهد!»^۷

طبق تحقیقات سنای ایالات متحده، تعداد مستشاران آمریکایی در ایران که در سال ۱۹۷۲، ۱۶ هزار نفر بود، در سال ۱۹۷۶ به ۲۴ هزار نفر افزایش یافته بود.^۸ در گزارش سنا هم آمده بود که تعداد آمریکایی‌ها در ایران، می‌بایست به‌واسطهٔ خرید بیشتر اسلحه از آمریکا، تا سال ۱۹۸۰ به ۶۰ هزار نفر برسد.^۹

۶. ریحانه درودی، دربار به روایت دربار: فساد سیاسی، ص ۳۳.

۷. نک: حسین فردوست، ظهور و سقوط سلطنت پهلوی؛ خاطرات حسین فردوست، ج ۱، ص ۱۰۴ تا ۱۰۶.

۸. نک: علی سلیمان‌پور و امیر اکبری، «روابط خارجی ایران و آمریکا در آستانهٔ انقلاب اسلامی»، فصل‌نامهٔ علمی پژوهشی پژوهش‌نامهٔ تاریخ، س ۱۱، ش ۴۲، بهار ۱۳۹۵، ص ۱۴۸ تا ۱۴۹.

۹. نک: ابراهیم سنجر، نفوذ آمریکا در ایران، ص ۱۲۱.

حال با ظهور انقلاب اسلامی، وابستگی‌های سیاسی و نظامی ایران از کل کشورهای دنیا قطع شد و شعار راهبردی ایران، یعنی «نه شرقی، نه غربی، جمهوری اسلامی» به گوش تمام کشورهای جهان رسید. مردم ایران با جمهوری اسلامی، معنای واقعی استقلال در انتخاب مسئولین و سیاست‌گذاران کشور را درک کرده و به بیگانگان مجال دخالت در امور سیاسی کشور را ندادند. استقلال در روابط خارجی ایران نیز درخورتوجه بوده و ایران قبل از انقلاب را که صرفاً پیاده‌نظام دولت‌های غربی در منطقه بود، امروز اثرگذارترین کشور منطقه و بعضاً دنیا می‌دانند. طبق گزارش اینترنست، در سال ۲۰۱۷ ایران هفتمین قدرت در دنیا شناخته شده است.

تصویر ۱

گزارش اینترنست دربارهٔ هشت قدرت برتر دنیا در سال ۲۰۱۷ که ایران در جایگاه هفتم دنیا قرار گرفته است.

The screenshot shows the website 'The American Interest' with a search bar and navigation menu. The main article is titled 'YEAR IN REVIEW The Eight Great Powers of 2017' by Walter Russell Mead and Sean Keeley. The article discusses the rise of Iran as a global power in 2017, mentioning its proxy wars in the Middle East and its economic growth following the nuclear deal.

YEAR IN REVIEW
The Eight Great Powers of 2017
 WALTER RUSSELL MEAD & SEAN KEELEY

In 2016, Russia surpassed Germany, and Israel joined the list for the first time.

7. Iran

The proxy wars between Saudi Arabia and Iran continued unabated throughout 2016, and as we enter the new year Iran has confidently taken the lead. Saudi Arabia remains a formidable power, but it was Iran that pulled ahead in the last 12 months.

Throughout 2016, Iranian proxies were on the march across the Middle East, and the Shi'a Crescent seemed closer to reality than ever before. In Lebanon, Tehran rejoiced at the growing clout of Hezbollah and the election of Shi'a-friendly Michel Aoun, while the Saudis bitterly cut off aid in a sign of their diminishing influence in Beirut. And in Syria, Shiite militias helped to retake Aleppo and turn the tide for Assad. Iran was also gaining ground in Iraq. More disquieting than all this, from the Saudi perspective, were developments in Yemen. Iran-backed Houthi rebels took the fight to the Saudi-backed government in a war that has already claimed 10,000 lives.

Meanwhile, the fruits of the nuclear deal continued to roll in: high-profile deals with Boeing and Airbus sent the message that Iran was open for business, while Tehran rapidly **ramped up** its oil output to pre-sanctions levels.

2017 may be a more difficult year for Tehran: one of the mullahs' most important assets, President Obama, is no longer in office and, as far as anybody can tell, the Trump administration seems more concerned about rebuilding ties with traditional American allies in the region than in continuing Obama's attempt to reach an understanding with Iran.

دوم | استقلال نظامی

قوای نظامی هر کشور ستون اقتدار هر کشور تلقی می‌شود. شاهان پهلوی با خرید انواع تسلیحات غربی، به‌ویژه از آمریکا، سعی در تقویت نیروی نظامی ایران داشتند؛ ولی در واقعیت، غربی‌ها با فروش انواع سلاح‌های خود با چندبرابر قیمت به ایران، قصد به‌تاراج‌بردن ذخایر این ملت را داشتند و از سوئی دیگر، آن‌ها ایران را انباری از مهمات کرده بودند و در مواقع مختلف، بدون اجازه ایران، از آن‌ها استفاده می‌کردند. برای نمونه، ملکه پهلوی در این باره گفته است:

یک‌روز محمدرضا که خیلی ناراحت بود، به من گفت: «مادرجان، مرده‌شور این سلطنت را ببرد که من شاه و فرمانده کل قوا هستم، ولی بدون اطلاع من، هواپیماهای ما را برده‌اند ویتنام! آمریکایی‌ها که از قدیم در ایران [نیروی] نظامی داشتند، هر وقت احتیاج پیدا

رفتار تحقیرآمیز قدرت‌های جهانی با پهلوی؛ حضور سران متفقین در دوران جنگ جهانی دوم در تهران بدون اطلاع به محمدرضا شاه و مسئولین ایرانی

می‌کردند، از پایگاه‌های ایران و امکانات ایران با صلاح‌دید خود استفاده می‌کردند... حالا بماند که چقدر سوخت مجانی می‌زدند و اصلاً کل بنزین هواپیماها و سوخت کشتی‌هایشان را از ایران می‌بردند...!^{۱۰}

اسدالله علم در خاطراتش دربارهٔ گران کردن تجهیزات نظامی چنین نوشته است: ...شاه گفت: «با وجود این که سازنده کتیباً تایید کرده است که قیمت هر هواپیما ۶/۵ میلیون دلار است، چطور آن را به ۱۸ میلیون دلار افزایش

دهند؟!...» در پاسخ گفتم: «همان کاری که در مورد ناوشکن‌های اسپروانس کردند: ۶ فروند این کشتی‌ها ۲۸۰ میلیون دلار برآورد شده بود؛ اما ما مجبور شدیم ۶۰۰ میلیون دلار بپردازیم!... به نظر می‌رسد که پنتاگون در بالا کشیدن مابقی ناچیز درآمد نفتی ما وقت را تلف نمی‌کند.»^{۱۱}

اقتدار نظامی ایران به‌طور مفصل در ادامه کتاب تشریح خواهد شد؛ بنابراین در این بخش، فقط به این نکته اکتفا می‌کنیم که ایران به‌عنوان تلابه‌دار جبههٔ مقاومت در منطقه، توانسته است در طول جنگ تحمیلی هشت‌ساله، جنگ ۳۳ روزهٔ حزب‌الله، جنگ ۲۲ روزه، فتنهٔ داعش و... در مقابل کشورهای بزرگ استعماری، قدرت نظامی و سیاسی خود را نشان دهد و امروزه، همگان به رشد روزافزون نفوذ این کشور در منطقه اعتراف می‌کنند.

۱۰. تاج‌الملوک پهلوی،
خاطرات تاج‌الملوک،
ص ۳۸۷.
۱۱. اسدالله علم،
گفت‌وگوهای من با شاه،
ج ۲، ص ۸۱.

سوم | استقلال اقتصادی

مصادیق وابستگی پهلوی به غرب متعدد بوده است؛ از این رو به صورت مختصر چند نمونه را بیان می‌کنیم.

ژنرال ویلیامسون، رئیس هیئت مستشاران نظامی آمریکا در ایران، در پایان مأموریت دوساله خود می‌گوید:

این دو سال ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۳م، به‌نظرم دویست سال طول کشید که در این مدت، درمورد ۷۰۰ قرارداد به ارزش تقریبی ۴میلیارد دلار مذاکره کردم... ایران مرکز معامله خوبی بود. این کشور بوفه بازرگانان نام گرفته بود. این بوفه بسیار بسیار خوب بود و منافع تجاری در آن فوق‌العاده بود.^{۱۲}

مایکل لدین نیز نوشته است: «در برابر هر دلاری که ایالات متحده برای خرید نفت ایران خرج می‌کرد، ایرانی‌ها دو دلار برای خرید تجهیزات نظامی و سایر کالاها به ایالات متحده برمی‌گرداندند.»^{۱۳}

حکومت پهلوی مخارج خود و کشور را از راه فروش نفت خام تأمین می‌کرد؛ از این رو به قیمت نفت و افت‌وخیز بازارهای جهانی به‌شدت وابسته بود.

۱۲. جیمز بیل، عقاب و

شیر، ص ۳۲۷.

۱۳. مایکل لدین و ویلیام

لوئیس، کارتر و سقوط

شاه، ص ۳۰.

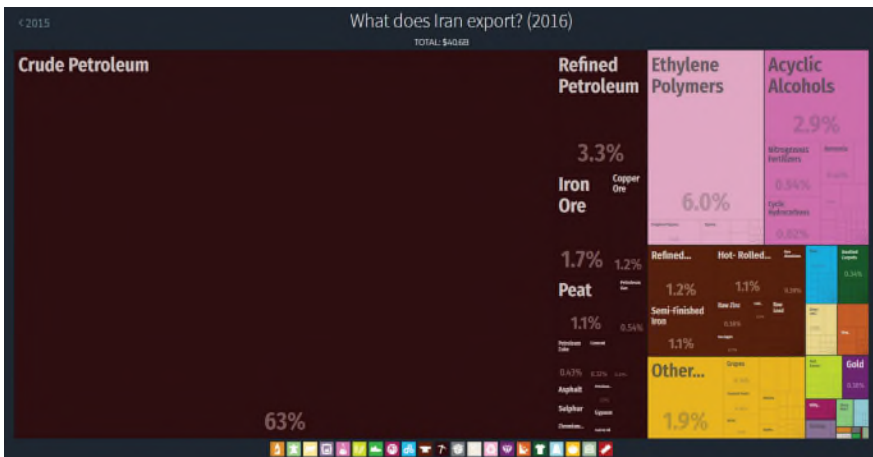
تصویر ۳

نمایش رتبه‌بندی تنوع کالاهای صادراتی ایران در سال ۲۰۱۶م
 سهم ۶۳ درصدی نفت خام از صادرات کشور و کاهش خام فروشی نفت

تصویر ۲

نمایش رتبه‌بندی تنوع کالاهای صادراتی ایران در سال ۱۹۷۶م
 سهم ۹۳ درصدی نفت خام از کل صادرات کشور

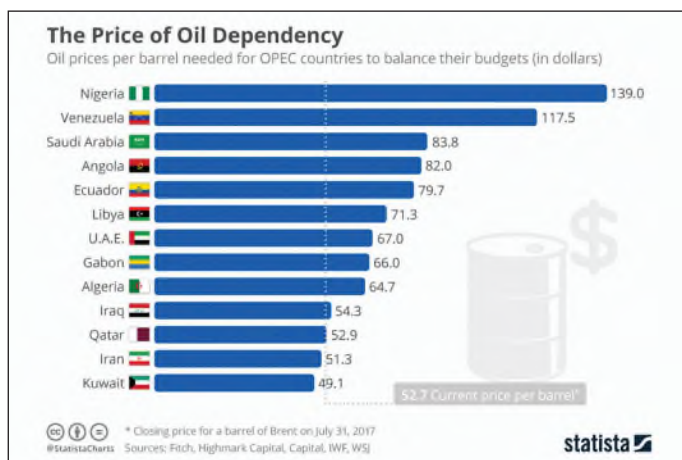

جمهوری اسلامی با رویکرد مبارزه با وابستگی به نفت، توانست روزبه‌روز وابستگی خود به نفت را کاهش دهد؛ به‌نحوی که در سال ۱۹۷۶م (۱۳۵۵ش) نزدیک به ۹۳ درصد از صادرات ایران، سهم نفت خام بوده است و جمهوری اسلامی توانست در سال ۲۰۱۶م (۱۳۹۵ش) این سهم را به حدود ۶۳ درصد کاهش دهد.

از مشکلات کشورهای نفت‌خیز، وابستگی بیش‌ازحد به قیمت نفت است؛ از این‌رو کشورهای تولیدکننده نفت همواره سعی در کاهش وابستگی به قیمت جهانی نفت دارند. تصویر ۴، وابستگی کشورهای عضو آپک به نفت را نشان می‌دهد. این اطلاعات که مربوط به سال ۲۰۱۷م است، نشان می‌دهد که کشور عربستان سعودی برای اینکه کسری بودجه نداشته باشد، باید نفت خود را به قیمت ۸۳/۸ دلار بفروشد و کشور ایران هر بشکه نفت خود را به قیمت ۵۱/۳ دلار؛ این درحالی است که هر بشکه نفت آپک، ۵۲/۷ دلار قیمت داشته است و در این صورت، ایران دچار افزایش ذخیره ارزی شده و کشورهای عربستان و نیجریه و... به کسری بودجه دچار شده‌اند.

تصویر ۴

نمودار وابستگی کشورهای عضو آپک به قیمت نفت در سال ۲۰۱۷م

چهارم | استقلال فرهنگی

استحالة فرهنگ غنی مردم مسلمان ایران در رأس تمام فعالیت‌های فرهنگی دوران پهلوی قرار داشت. در این دوران، غرب توسط پهلوی‌ها و درباریان، به‌عنوان الگویی بی‌بدیل برای تبعیت به مردم معرفی می‌شد؛ برای نمونه، میرزاملکم‌خان که پدر روشن‌فکری و پایه‌گذار لژهای فرماسونری در ایران است، نوشته است: «من همین‌قدر می‌گویم که ما در مسائل حکمرانی، نه می‌توانیم و نه باید از پیش خود اختراعی نماییم. یا باید علم و تجربه فرنگستان را سرمشق خود قرار بدهیم، یا باید از دایره بربری‌گری خود قدمی بیرون نگذاریم.»^{۱۴}

در گزارش عملکرد سال ۱۹۶۲م، کمیسیون مبادلات فرهنگی و آموزشی ایران و آمریکا که در سال ۱۳۰۴ به ریاست محمدعلی فروغی تأسیس شد، به‌طور مشخص از اهدافی از این دست نام برده شده است: معرفی آمریکا به‌عنوان ملتی قوی و دموکراتیک و پویا و معرفی ارزش‌ها و شیوه زندگی آمریکایی، به‌عنوان الگوی آرمانی ایرانیان.^{۱۵}

فسادهای بی‌شمار دربار و ترویج بی‌بندوباری در اکثر نقاط کشور، در دستور کار حکومت قرار گرفت و هم‌وغم پهلوی ازین‌بردن اسلام در کشور ایران بود. ابتدال و بی‌بندوباری افسارگسیخته پهلوی، حتی از کشورهای اروپایی نیز بیشتر بوده که از مصادیق آن می‌توان به جشن هنر شیراز و ازدواج هم‌جنس‌بازان اشاره کرد.

آنتونی پارسونز در دیدار با شاه برای نشان‌دادن عمق فاجعه‌ای که در جشن هنر شیراز می‌گذشت، به او می‌گوید:

جشن هنر سال ۱۳۵۶ شیراز، از نظر کثرت صحنه‌های اهانت‌آمیز به ارزش‌های اخلاقی ایرانیان، از جشن هنر پیشین فراتر رفته بود. به‌عنوان مثال... یکی از صحنه‌هایی که در پیاده‌رو اجرا می‌شد، تجاوز به عنف بود که به‌طور کامل، نه به‌طور نمایشی و وانمودسازی، به‌وسیله یک مرد کاملاً عریان یا بدون شلوار، درست به خاطر ندارم، با یک زن که پیراهنش به‌وسیله مرد متجاوز چاک داده می‌شود، در مقابل چشم همه صورت گرفت؛ ولی موضوع به شیراز محدود نشد و طوفان اعتراض که علیه این نمایش برخاست، به مطبوعات و تلویزیون هم رسید. من به این خاطر، موضوع را با شاه در میان گذاشته و به او گفتم: «اگر چنین نمایشی، به‌طور مثال در شهر منچستر انگلیس اجرا می‌شد، کارگردان و هنرپیشگان آن جان سالم به‌در نمی‌بردند!» شاه مدتی خندید و چیزی نگفت...^{۱۶}

۱۴. محمد محیط طباطبائی،

مجموعه آثار میرزا ملک‌خان، ص ۱۵.

۱۵. نک: انجمن ایران و آمریکا، فصل‌نامه مطالعات تاریخی، ش ۹، پاییز ۱۳۸۴، ص ۱۵.

۱۶. آنتونی پارسونز، غرور و سقوط: خاطرات سفیر سابق انگلیس در ایران، ص ۹۱.

یکی از وقایعی که واقعاً روحانیون را به خشم آورد، به ماجرای ازدواج دو پسر در سال ۱۹۶۸ مربوط می‌شد که فرزندان دو ژنرال سرشناس بودند و اتفاقاً یکی از آنها، کیوان خسروانی، به‌عنوان طراح لباس شهبانو فرح معروفیت داشت. این ازدواج غیرعادی در هتل کمودور تهران صورت گرفت و پایتخت کشور شاهنشاهی ایران درحالی شاهد این رویداد بود که هم احکام اسلام به ممنوعیت همجنس‌بازی صراحت داشت و هم در بیشتر کشورهای اروپایی، هنوز همجنس‌بازی اقدامی غیرقانونی تلقی می‌شد!^{۱۷}

اما انقلاب اسلامی در نخستین روزهای تأسیس، اسلامی‌کردن امور را اصلی مهم در فعالیت‌های فرهنگی قرار داد. انقلاب فرهنگی به‌منظور پاک‌سازی دانشگاه‌ها، تأسیس شورای عالی انقلاب فرهنگی، تألیف کتب متناسب با فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و... ازجمله اقدامات مهم و کلیدی نظام در راستای ترویج فرهنگی اسلامی ایرانی به‌شمار می‌رود.

استقلال فرهنگی کشور تا به آن حد ارتقا یافت که انقلاب اسلامی، ایران را از کشوری متأثر از فرهنگ مبتذل غربی در اواخر دوران پهلوی، به کشوری مؤثر در سال‌های اخیر تبدیل کرده است. فرهنگ غنی کشور که در سایه انقلاب اسلامی رشد و نمود یافته، توانسته است در قلب کشورهای غربی و استعماری نفوذ کند و دل‌های بسیاری را مشتاق تفکر بنیان‌گذار انقلاب اسلامی کرده است. ازجمله اقدامات دولت‌های غربی برای نفوذ فرهنگی در کشور و اضمحلال فرهنگ اصیل اسلامی ایرانی، می‌توان تدوین برنامه‌های مختلفی از قبیل سند ۲۰۳۰ را نام برد که جمهوری اسلامی با شناخت دقیق این سند، با تصویب آن در کشور مخالفت کرد تا مانع رسوخ فرهنگی بیگانگان در کشور شود.

استقلال در کشورهای دنیا

برای فهم بهتر اهمیت مسئله استقلال، لازم است نتیجه وابستگی را در کشورهای مختلف دنیا بررسی کنیم. در این پژوهش، به اختصار اقتصاد کشور مکزیک به عنوان یکی از وابسته‌ترین اقتصادها به اقتصاد آمریکا، کشورهای آسیای شرقی به عنوان وابسته‌ترین کشورها به تجارت خارجی و همچنین وابستگی نظامی کشور ژاپن به ایالات متحده آمریکا را بررسی می‌کنیم.

اول | وابستگی اقتصادی مکزیک

اقتصاد کشور مکزیک، در دنیا به‌عنوان یکی از کشورهای شناخته می‌شود که بسیار وابسته به آمریکاست. در ادامه، برخی از آمار اقتصادی مهم کشور مکزیک نشان داده شده است.

۱- رشد چشمگیر تولید ناخالص داخلی مکزیک

اقتصاد نوظهور مکزیک در سال‌های اخیر رشد فزاینده‌ای یافته است. در ادامه، نمودار رشد تولید ناخالص داخلی این کشور در سال‌های ۱۹۶۰ تا ۲۰۱۷م نشان داده شده است.

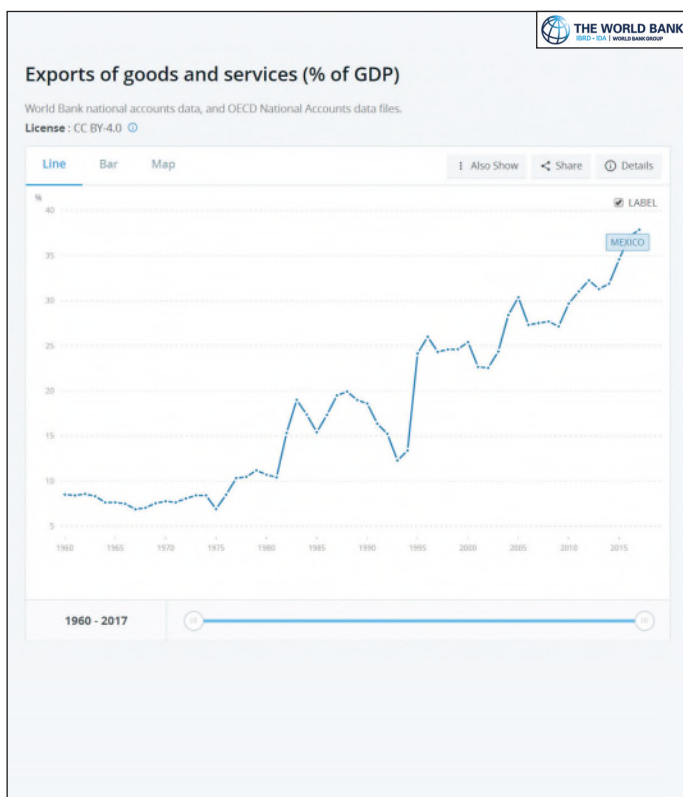

تصویر ۵

نمودار تولید ناخالص داخلی مکزیک، از سال ۱۹۶۰ تا ۲۰۱۷م

۲- سهم مهم صادرات مکزیک از افزایش تولید ناخالص داخلی

افزایش تولید ناخالص داخلی به پارامترهای مختلفی وابسته است. کشور مکزیک با افزایش صادرات خود توانسته است شاخص تولید ناخالص داخلی خود را به خوبی افزایش دهد.

تصویر ۶

نمودار سهم صادرات از تولید ناخالص داخلی برای کشور مکزیک از سال ۱۹۶۰ تا ۲۰۱۷م

۳- آمریکا مقصد ۷۴ درصد از صادرات مکزیک

مکزیک باتوجه به وجود مرز زمینی مشترک با کشور آمریکا توانسته است بیش از ۷۴ درصد از صادرات خود را به کشور آمریکا ارسال کند. کشورهای توسعه یافته کانادا، چین، آلمان و... نیز جزو مهم ترین شرکای تجاری مکزیک هستند.

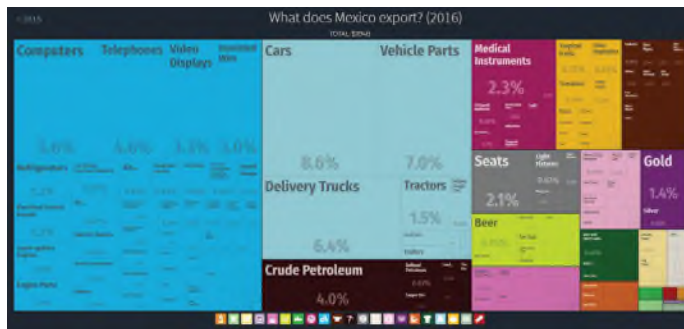
تصویر ۷
سهم کشورهای مختلف
از واردات محصولات
تولید شده در مکزیک
در سال ۲۰۱۶م

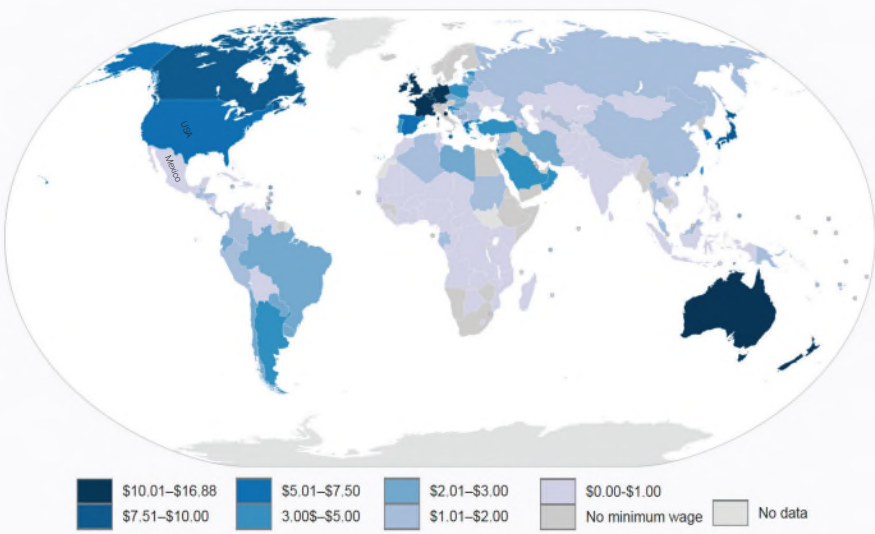
۴- خودرو و محصولات الکترونیک؛ بیشترین صادرات مکزیک

تنوع اقلام صادراتی مکزیک گسترده است. خودرو و لوازم دیجیتالی و هوشمند از اقلام صادراتی مهم مکزیک بوده و نفت خام فقط ۴ درصد از سهم صادراتی این کشور را به خود اختصاص داده است.

تصویر ۸
تنوع محصولات
صادراتی کشور مکزیک
در سال ۲۰۱۶م

۵- کارگران مکزیکی؛ نیروی کار بسیار ارزان نسبت به نیروی کار کشور همسایه خود، آمریکا نکته درخور توجه برای این کشور، فاصله دستمزد یک کارگر مکزیکی در قیاس با یک کارگر آمریکایی است. یک کارگر در مکزیک تقریباً یک دهم یک کارگر آمریکایی دستمزد می‌گیرد.

تصویر ۹
 اطلس قیمت کف دستمزد کارگر برای کشورهای مختلف دنیا
 منبع: پایگاه خبری World Crunch

۶- شرکت‌های معروف آمریکایی و بین‌المللی دارای خط تولید در مکزیک
 اختلاف قیمت در هزینه نیروی کار در مکزیک و نزدیکی به بازار بسیار
 بزرگ آمریکا باعث شده است که شرکت‌های بزرگ جهانی اقدام به
 تأسیس خطوط تولید محصولات خود در این کشور کنند. در تصویر زیر،
 برخی از این شرکت‌های بزرگ نشان داده شده است.

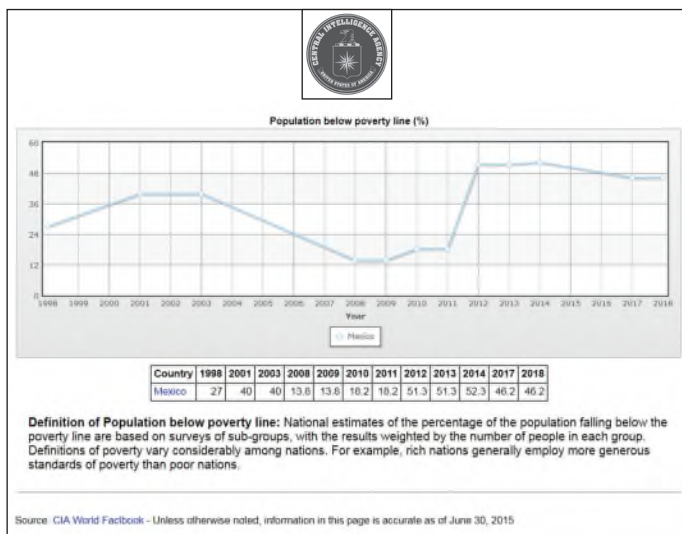

تصویر ۱۰

لوگوی شرکت‌های بزرگ که در کشور مکزیک اقدام به راه‌اندازی خط تولید محصولات خود کرده‌اند.

۷- روند افزایشی و نرخ ۴۶ درصدی جمعیت زیر خط فقر مکزیک

کشور مکزیک بنا بر افزایش تولید ناخالص ملی و نیز توسعه صادرات خود، می‌بایست مردمی ثروتمند داشته باشد؛ اما نکته مهم سوءاستفاده شرکت‌های بزرگ از مردم این کشور به‌عنوان نیروی کار بسیار ارزان است. این شرکت‌ها توانسته‌اند با قیمت تمام‌شده‌ای بسیار کمتر نسبت به کشورهای دیگر، کالای خود را در مکزیک تولید کرده و به بازار آمریکا صادر کنند؛ اما در این‌بین، مردم مکزیک کمترین سود را از این صادرات دریافت می‌کنند؛ به‌حدی که علی‌رغم روند افزایشی تولید ناخالص داخلی در این کشور، جمعیت فقیر آن نه‌فقط کاهش نیافته، بلکه افزایش نیز یافته است. در سال ۲۰۱۸ نزدیک به ۴۶ درصد از مردم مکزیک زیر خط فقر به سر می‌برند؛ در حالی‌که با این ارقام از حجم صادراتی و تولید ناخالص ملی، به‌طور قطع می‌بایست این کشور درصد فقیر بسیار کمتری می‌داشت!

تصویر ۱۱

نمودار جمعیت زیر خط فقر در کشور مکزیک، از سال ۱۹۹۸ تا ۲۰۱۸ م

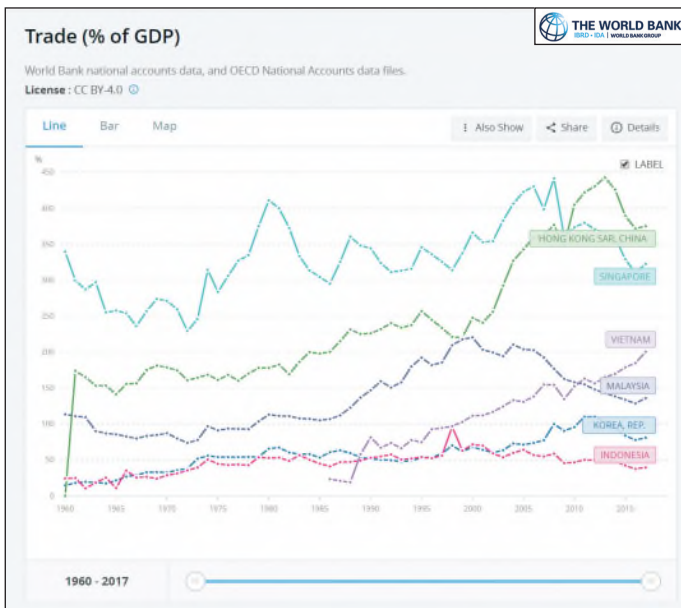

دوم | کشورهای شرق آسیا

۱- وابسته‌ترین کشورهای دنیا به تجارت خارجی

نمودار نسبت تجارت به تولید ناخالص ملی برای کشورهای مختلف شرق آسیا در تصویر زیر نشان داده شده است. روند رو به رشد این شاخص و عدد نجومی آن در کشورهای شرقی که بعضاً به ۴۰۰ درصد می‌رسد، نشان از وابستگی سنگین این کشورها به تجارت بین‌المللی دارد. از این رو اقتصاد این کشورها نسبت به حوادث مختلف مالی جهان بسیار حساس بوده و با کوچک‌ترین بحران‌های مختلف مالی شرکای تجاری خود، دچار تزلزل و افول می‌شود.

تصویر ۱۲
سهم تجارت (مجموع
واردات و صادرات) از
تولید ناخالص ملی در
کشورهای شرق آسیا در
سال‌های ۱۹۶۰-۲۰۱۷

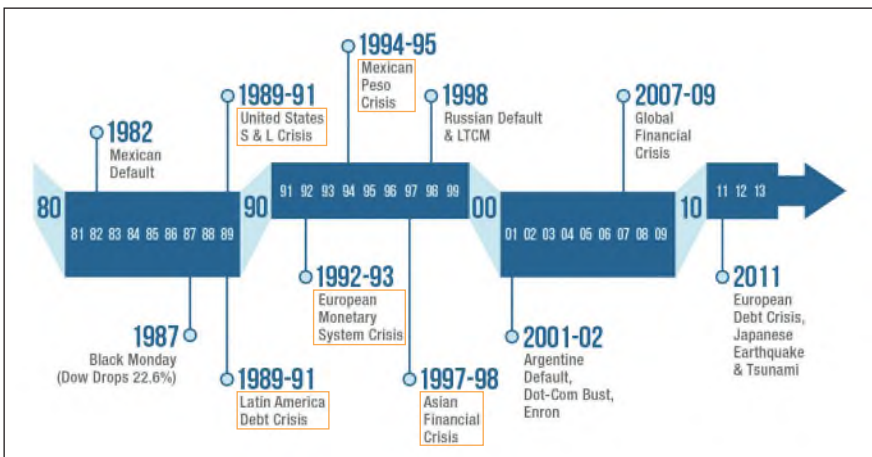

۲- بحران‌های مالی آمریکا، اروپا و آمریکای لاتین، به وجود آورنده بحران بزرگ مالی کشورهای آسیای شرقی بحران قرض و ذخایر آمریکا بحران ارزش پول ملی (S & L)، بحران بدهی آمریکای لاتین و بحران سیستم پولی اروپا، به وجود آورنده بحران بزرگ مالی کشورهای شرق آسیا بوده است. در تصویر زیر روند رخداد این بحران‌ها نشان داده شده است.

تصویر ۱۳

خط زمانی حوادثی که منجر به بحران مالی کشورهای شرق آسیا گردید. (سال‌های ۱۹۸۹-۱۹۹۸)
منبع: موسسه سلطنتی الکانو اسپانیا (Elcano Royal Institute)

۳- بحران‌های اقتصادی پیش روی کشور کره جنوبی
 طبق گزارش پایگاه تحلیلی اینوستوپدیا (Investopedia)، اقتصاد کشور کره جنوبی به شدت تحت تأثیر وضعیت اقتصادی شرکای تجاری خود، به خصوص بزرگترین آنها یعنی چین و آمریکا است. به طوری که تورم اقتصادی کشورهای همسایه کره، مخصوصاً چین و ژاپن و سیاست‌های اقتصادی ایالات متحده مانند افزایش نرخ بهره، از مهم‌ترین چالش‌های پیش‌روی اقتصاد کره جنوبی است.

تصویر ۱۴
 گزارش پایگاه تحلیلی اینوستوپدیا (Investopedia)
 درباره بحران‌های پیش‌روی کره جنوبی

INVESTOPEDIA
EDUCATION MARKETS SIMULATOR YOUR MONEY ADVISORS ACADEMY
Q Search

Reshape Network Security

Securely deliver the productivity & agility promised by cloud applications. Get the eBook. Zscaler

[DOWNLOAD](#)

INSIGHTS > MARKETS & ECONOMY

Insights

- ▶ MARKETS & ECONOMY
- POLITICS & MONEY
- PEOPLE
- LAWS & REGULATIONS
- COMPANY INSIGHTS
- CRIME & FRAUD
- BUZZ & TRENDING

4 Economic Challenges South Korea Faces in 2016

BY RYAN DOWDIE | Updated Jan 15, 2016

South Korea has exhibited impressive economic expansion over the past 50 years, becoming one of the wealthiest nations in the world. The outlook continues to be mostly positive for the Asian nation, with GDP growth expected to accelerate to 3% amid improving domestic consumption. Nonetheless, 2016 presents some challenges for South Korea, mainly in the form of threats to export competition.

Can creativity transform a business?
 Discover the university where change begins with a question.

GLOBAL EXECUTIVE MS IN STRATEGIC DESIGN AND

سوم | بلای وابستگی نظامی کشورها

تصویر ۱۵
 گزارش ژاپن تایمز از
 پرداخت هزینه‌های
 حضور ارتش آمریکا
 در ژاپن توسط دولت
 این کشور

۱- پرداخت سالانه ۵/۵ میلیون دلار هزینه‌های نظامی حضور آمریکایی‌ها در خاک ژاپن توسط دولت ژاپن

تصویر ۱۶
 ممنوع شدن مصرف
 الکل برای نیروی
 دریایی ارتش آمریکا
 در ژاپن پس از وقوع
 تراژدی های پیاپی

۲- ممنوع شدن مصرف الکل برای سربازان آمریکایی در خاک ژاپن پس از تجاوزات گسترده به زنان ژاپنی و قتل آنها

۳- اعتراض مردم اوکیناوا به تجاوز و قتل توسط نیروی دریایی ارتش آمریکا

Support The Guardian Search jobs Sign in Search The Guardian International edition -
 Contribute → Subscribe →

News Opinion Sport Culture Lifestyle More -

World Europe US Americas Asia Australia Middle East Africa Inequality Cities Global development

Japan

Thousands protest at US bases on Okinawa after Japanese woman's murder

Protest marks new low for US and Japanese relations over Okinawa with threats to have US air station moved to another part of the island

Justin McCurry in Tokyo and agencies
 Sun 19 Jun 2016 13:58 BST
 1,584
 This article is over 2 years old

▲ Protest (right) a sign in Chinese over dominant holiday presence in Japan. (Photograph: Anadolu Agency/Getty Images)

Tens of thousands of people on the Japanese island of Okinawa have taken part in one of the biggest protests against US military bases in recent years, weeks after the arrest of an American base worker in connection with the murder of a 20-year-old local woman.

تصویر ۱۷
 گزارش گاردین از
 اعتراضات مردم ژاپن به
 حضور نظامیان آمریکا
 و اقدامات جنایتکارانه
 آنان در خاک ژاپن

۴- تقاضای دولت ژاپن از آمریکا برای پایان دادن به مرگ‌های در اثرتجاوز سربازان آمریکایی به دختران و زنان ژاپنی

تصویر ۱۸
درخواست دولت ژاپن
از آمریکا برای پایان
دادن به مرگ‌های
در اثرتجاوز سربازان
آمریکایی به دختران و
زنان ژاپنی

Japan asks U.S. to finally stop military-related rapes, deaths

UPDATED ON: MAY 24, 2016 / 10:08 AM / 09:47

TOKYO - Japan's prime minister expressed his "strong indignation" Friday after an American working on a U.S. military base in Okinawa was arrested on suspicion of abandoning the body of a woman who disappeared last month.

"I have no words to express, considering how the family feels," Prime Minister Shinzo Abe told reporters. "We urge the U.S. side to take thorough measures to prevent the recurrence of such events."

The arrest sparked outrage on Okinawa, where anti-U.S. military sentiment is high because of a heavy American troop presence, and repeated instances of violent encounters between American military personnel and locals. It could fuel further opposition to the relocation of a U.S. Marine Corps air station on the southern Japanese island, a long-delayed project that Abe has been trying to push forward in the face of large protests.

The infamous 1995 rape of a schoolgirl by three U.S. servicemen sparked the initial outcry that led to an agreement to relocate the Marine Corps Air Station Futenma to a less crowded part of the island.

Police said Kenneth Shinzato, 37, was arrested Thursday after he was questioned and investigators found the body at a location he provided, a forest in central Okinawa.

اول | قدرت نظامی در زمان پهلوی

نقش نیروی نظامی ایران در زمان پهلوی و هدف از توانمندسازی آن، صرفاً حمایت از منافع دولت‌های غربی در منطقه بود؛ به‌طور مثال، شاه در گفت‌وگو با خبرنگار نیوزویک (Newsweek) در ۲۴ ژانویه ۱۹۷۷م (۱۳۵۶) عنوان کرد:

اگر شما ایرانی نیرومند نداشته باشید که شایسته امنیت شما و سراسر منطقه باشد و در مواقع ضروری از امنیت خلیج فارس و اقیانوس هند حفاظت کند، در آینده چه خواهید کرد؟ آیا یک میلیون سرباز آمریکایی را در منطقه نگه خواهید داشت؟ ویتنام دیگری به‌وجود خواهید آورد؟

محمدرضا شاه در دیدار با کنت الکساندر دمارانش، رئیس سازمان جاسوسی فرانسه در ۱۹۷۸م نیز ادعا کرده بود: «من بهترین وسیله دفاع از غرب در این قسمت دنیا هستم»^{۲۴}

بعد از روی کار آمدن ریچارد نیکسون در آمریکا، او سیاست دوستونی را در منطقه خاورمیانه دنبال کرد. هدف از این طرح، آن بود که ایران و عربستان به عنوان دو ستون، حافظ منافع آمریکا در خاورمیانه باشند. نیکسون در کتابش این گونه نوشته است: «از سال ۱۹۵۳ تا ۱۹۷۹م، ایران تحت پادشاهی محمدرضا شاه به عنوان ستون امنیت غرب در منطقه خدمت می کرد.»^{۲۵} ژنرال هایزر، معاون نیروهای نظامی ناتو، در این باره نوشته است: «برای منافع غرب، حضور نیروهای نظامی ایران در منطقه خلیج فارس بسیار حیاتی بود.»^{۲۶}

موضوعی که در خرید تجهیزات نظامی توسط پهلوی دوم در خورتوجه است، ولخرجی شاه در خرید است و اینکه هزینه های پرداختی، گاهی خیلی بیشتر از قیمت تجهیزات در آن زمان بوده است و آمریکایی ها که متوجه ولع شاه به خرید اسلحه شده بودند، سعی می کردند قیمت های

۲۴. الکساندر دمارانش،

جنگ جهانی چهارم،

ص ۲۵۹.

۲۵. ریچارد نیکسون، ۱۹۹۹

پیروزی بدون جنگ،

ص ۱۳۴.

۲۶. رابرت هایزر، مأموریت

مخفی در تهران، ص ۴۶.

اسلحه‌ها را افزایش دهند؛ چون از خرید آن توسط شاه مطمئن بودند. در این باره ژنرال ویلیامسون، رئیس هیئت مستشاران نظامی آمریکا در ایران، در پایان مأموریت دوساله خود گفته است:

این دو سال، ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۳م، به‌نظرم دویست سال طول کشید که در این مدت، دربارهٔ ۷۰۰ قرارداد به‌ارزش تقریبی ۴میلیارد دلار مذاکره کردم. ... ایران مرکز معامله خوبی بود. این کشور، بوفهٔ بازرگانان نام گرفته بود. این بوفه، بسیار بسیار خوب بود و منافع تجاری در آن فوق‌العاده بود.^{۲۷}

حضور و نقش بیگانگان در ارتش

سولویوان، سفیر آمریکا، در کتاب خاطرات دو سفیر گفته است:

تفاوت میسیون نظامی آمریکا در ایران با هیئت‌های نظامی در سایر کشورهای جهان این بود که پرسنل نظامی آمریکا در ایران عملاً جزو نیروهای مسلح ایران به‌شمار می‌آمدند... مستشاران و کارکنان آمریکایی نیروهای مسلح ایران، حقوق‌بگیر دولت ایران بودند: حقوق و مزایا، هزینهٔ ایاب‌وذهاب و مخارج تحصیل فرزندان آن‌ها از طرف دولت ایران تأمین می‌شد و علایمی که روی یونیفورم آن‌ها دوخته می‌شد، آن‌ها را عضو خانوادهٔ نیروهای مسلح ایران به‌شمار می‌آورد.^{۲۸}

تا اواسط سال ۱۳۵۴، حدود ۳۵ هزار خارجی، فقط در تهران زندگی می‌کردند که بیشتر آن‌ها تکنسین، مدیر، مشاور یا نمایندگان شرکت‌های خارجی و از این جمع، عدهٔ زیادی مربوط به ارتش بودند. ... تکنسین‌های آمریکایی تا ۱۲۵۰۰ دلار در ماه می‌گرفتند. در سال ۱۳۵۴، حدود ۲۰ هزار مستشار نظامی آمریکایی در ایران بودند.^{۲۹}

آنچه بیان شد، نشانگر این موضوع است که علی‌رغم اینکه شاه

دوست داشت با صرف کردن هزینه زیاد و خرید اسلحه به قیمت‌های خیلی گران، خود را فردی قدرتمند نشان دهد و درحقیقت او باید حافظ منافع غرب در منطقه می‌بود! شاه حتی در مواجهه با مردم کشور خود نیز تابع دستورات بیگانگان بود و درحالی که آمریکا و انگلیس برای ایران نخست‌وزیر انتخاب می‌کردند، نحوه رفتار شاه با مردم نیز با هماهنگی و حمایت آن‌ها مشخص می‌شد. رابرت شولزینگر درباره اعلام حکومت نظامی در ۱۶ شهریور ۱۳۵۷ نوشته است: «در روز هفتم سپتامبر (۱۶ شهریور) شاه به توصیه برژینسکی، حکومت نظامی اعلام کرد.»^{۳۰}

۲۷. جیمز بیل، عقاب و شیر، ص ۳۲۷.
 ۲۸. ویلیام سولیان و آنتونی پارسونز، خاطرات دو سفیر، ص ۷۴.
 ۲۹. رابرت گراهام، ایران: سراب قدرت، ص ۱۰۷ و ۱۰۸.
 ۳۰. رابرت شولزینگر، دیپلماسی آمریکا در قرن بیستم، ص ۵۷۷.
 ۳۱. جان دی. استمیل، درون انقلاب ایران، ص ۱۶۹.

جان استمیل، افسر اطلاعاتی سفارت آمریکا، نیز در کتاب خود در این باره گفته است: «دو روز بعد از جمعۀ سیاه، برژینسکی به‌طور خصوصی به شاه تلفن کرد و گفت که برای اعاده نظم، هر کاری که لازم است، انجام بده.»^{۳۱}

در پایان، می‌توان گفت حکومت پهلوی ایران را از نظر فراهم‌سازی تجهیزات نظامی و هم از نظر نحوه عملکرد، کشوری وابسته به کشورهای دیگر به‌ویژه آمریکا کرده بود و آن‌ها بودند که نقش اصلی را در مدیریت کشور ایفا می‌کردند.

دوم | اقتدار نظامی در جمهوری اسلامی

۱. نیروی انسانی

نیروی انسانی مهم‌ترین مؤلفه قدرت نظامی است. نیروی انسانی کارآمد دو شاخصه دارد: آموزش و ورزیدگی بالا و انگیزه زیاد. نیروی انسانی با انگیزه، حتی در کمبود امکانات مقاومت خواهد کرد و با تلاش خود، دستیابی به پیروزی‌ها را رقم خواهد زد. این امر به دفعات بسیار زیاد در دفاع مقدس و دفاع از کشورهای محور مقاومت، شامل حال ما شده است.

اهمیت نیروی انسانی هنگامی خود را نمایان می‌کند که فرد در موقعیتی نزدیک به مرگ قرار گیرد. در این صورت، اگر انگیزه والایی نداشته باشد، میدان نبرد را ترک خواهد کرد. این درحالی است که نیروهای جمهوری اسلامی ایران به برکت انقلاب و با روحیه شهادت‌طلبی، تا آخرین قطره خون در میدان نبرد ایستادگی کردند.

برای مقایسه اقتدار قبل و بعد از انقلاب، توان نظامی جمهوری اسلامی از دو منظر نیروی انسانی و تسلیحات ارزیابی می‌شود.

۲. تجهیزات نظامی

تجربهٔ گران‌قدر دفاع مقدس، دید مناسبی از نقش تجهیزات مختلف نظامی در صحنهٔ نبرد واقعی ایجاد کرد. این دید مناسب، به‌همراه امکانات و محدودیت‌های علمی و فناوری موجود در کشور و نیز توان اقتصادی، نقش مؤثری در تدوین نقشهٔ راه تسلیحاتی کشور داشت.

هوشمندی طراحان این نقشه راه، در سال‌های اخیر و با گسترش انواع تهدیدهای نظامی و مقابله قاطعانه جمهوری اسلامی با آنها نمایان شد. خودکفایی و دستیابی به تجهیزاتی که توان مقابله نظامی با دشمن را داشته باشد، مانع از حمله مستقیم دشمن به کشور می‌شود. در ادامه، به بررسی تجهیزات نظامی بسیار مهم کشور پرداخته می‌شود.

۲. الف- موشک بالستیک

در سال‌های انتهایی دفاع مقدس، نقش فوق‌العاده تأثیرگذار موشک‌ها به‌خوبی آشکار شد. موشک و هواپیما دو ابزار نظامی به‌منظور تخریب اهداف در عمق خاک دشمن است؛ اما تفاوت‌های بسیاری میان آن‌دو وجود دارد که منجر به انتخاب موشک به‌عنوان مهم‌ترین ابزار دفاعی تاکنون بوده است:

۱. دانش و فناوری موشک بسیار ساده‌تر از دانش و فناوری هواپیماست؛

۲. هزینه نگهداری هواپیما بسیار بیشتر از هزینه نگهداری موشک است؛

۳. هزینه ساخت فرودگاه نسبت به هزینه ساخت انبار موشک، بسیار بیشتر است؛

۴. فرودگاه در محیط باز و در دید قرار دارد و معمولاً امکان پدافند غیرعامل در آن فراهم نیست؛ درحالی‌که امکان ذخیره‌سازی موشک در دل کوه‌ها و عمق زمین وجود دارد؛

۵. قیمت هر موشک بین یک‌بیستم تا یک‌پنجاهم قیمت هواپیماست؛^{۳۲}

۶. هدف قراردادن موشک نسبت به هواپیما بسیار دشوارتر است؛

۷. امکان دستیابی به مسیرهای دورتر در موشک نسبت به هواپیما بسیار راحت‌تر است؛ چون در هواپیما، برای رسیدن و بازگشت از مسیرهای دورتر، به چندبار سوخت‌گیری نیاز است؛

۸. خطر ازدست‌دادن یا اسارت نیروی انسانی در هواپیما وجود دارد؛ درحالی‌که موشک از خاک خود و بدون خطر شلیک می‌شود؛

۹. هزینه پرواز هواپیما بسیار زیاد است؛ درحالی‌که موشک این هزینه را ندارد.

البته هواپیما هم برتری‌هایی نسبت به موشک دارد که از آن جمله می‌توان به این نکات اشاره کرد:

۱. امکان استفاده از هواپیما در دفعات زیاد وجود دارد؛
۲. امکان تعمیر و نگهداری هواپیما در سال‌های طولانی وجود دارد؛
۳. دقت تخریب هدف و دستیابی به اهداف متحرک، در هواپیما عموماً بیشتر است.

مجموع علت‌های گفته‌شده، دلیل انتخاب موشک به‌عنوان مهم‌ترین سلاح دفاعی جمهوری اسلامی شده است که از این میان، ارزان‌قیمتی و سطح فناوری پایین‌تر، امکان پرتاب از سکوی متحرک و همچنین ملاحظات پدافندی، عوامل تأثیرگذارتری بوده‌اند.

جمهوری اسلامی اکنون به تنوع بسیاری از موشک‌های بالستیک نظیر سجیل، عماد، قدر، خرمشهر، قیام، ذوالفقار، فاتح، خلیج فارس و هرمز، با بردها و قدرت تخریب‌های متفاوت دست یافته است که

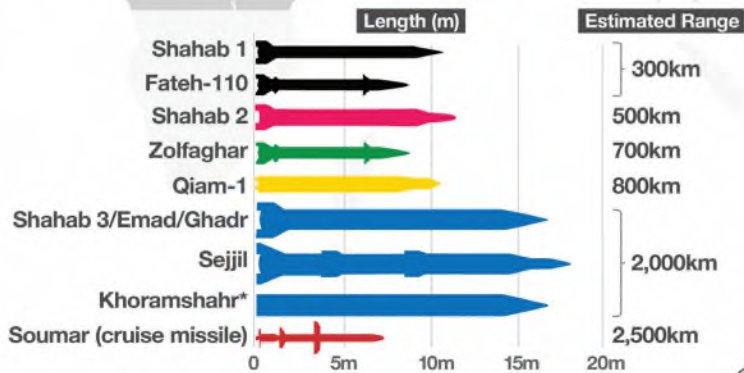
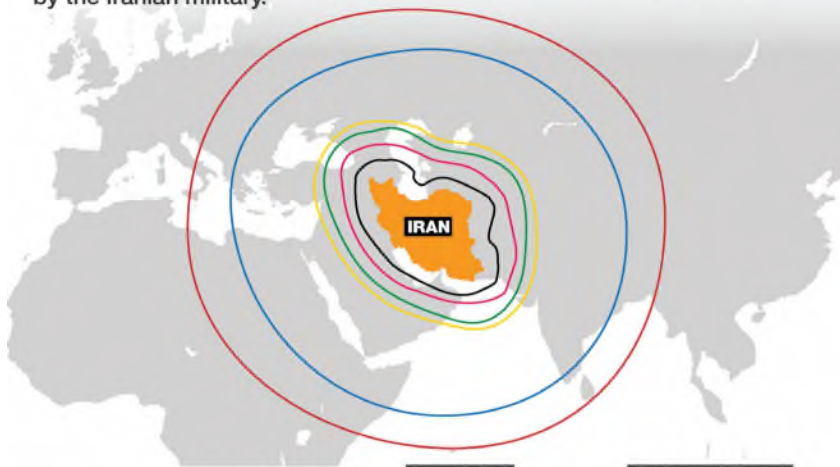
بیشتر آن‌ها دقت نقطه‌زنی داشته یا امکان تعقیب امواج راداری را دارند. نقطه‌زنی و هدف‌گیری رادارها امکان تخریب نقاط حیاتی دشمنان، مانند انبار مهمات، فرودگاه‌ها، ساختمان‌های حیاتی دولتی، پل‌ها، جاده‌های اصلی، راه‌آهن‌ها، نیروگاه‌ها و... را فراهم می‌کند.

۲. ب- موشک کروز

موشک کروز به دلیل حرکت در نزدیکی سطح زمین یا دریا از دید رادارها به دور مانده و با اطمینان بسیار بالایی خود را به نزدیکی هدف می‌رساند. این موشک‌ها دو نوع دریایی و زمینی دارند. موشک‌های کروز به دلیل شکل و ساختاری که دارند، قابلیت پرتاب از زمین، دریا و هوا را دارند و همین موضوع قابلیت عملیاتی بالایی را برای کاربران آن‌ها ایجاد می‌کند. ایران از تنوع گسترده موشک‌های کروز دریایی به نام‌های قادر، ظفر، کوثر، نور، قدیر، نصر و نصر بصیر و موشک کروز زمینی سومار برخوردار است.

Iran's ballistic missiles

Iran has been working on its ballistic missile capabilities for the last three decades. These are some of the most prominent missiles used by the Iranian military.

Source: Missile Threat, CSIS | Last updated: Sept 2017

*Length unknown

@AJLabs ALJAZEERA

تصویر ۹۲

معرفی برخی از موشک‌های ایران تا سپتامبر سال ۲۰۱۷م

منبع: الجزیره

۲. ج- پهپاد (پرنده هدایت‌پذیر از دور)

در سال‌های انتهایی دفاع مقدس، از پهپادهای نسبتاً ابتدایی با قابلیت‌هایی محدود استفاده می‌شد و قابلیت‌های شگفت‌انگیز آن‌ها توجه کاربران و فرماندهان نظامی را جلب می‌کرد؛ به طوری که از انتهای جنگ تحمیلی تاکنون، جزو تجهیزات دفاعی ما قرار گرفتند.

مزایای پهپادها از این قرار است:

۱. هزینه و دانش فنی بسیار کمتر نسبت به هواپیما؛

۲. ابعاد کوچک‌تر و صدای کمتر نسبت به هواپیما؛

۳. بی‌نیازی به خلبان و در نتیجه ایمنی نیروهای خودی؛

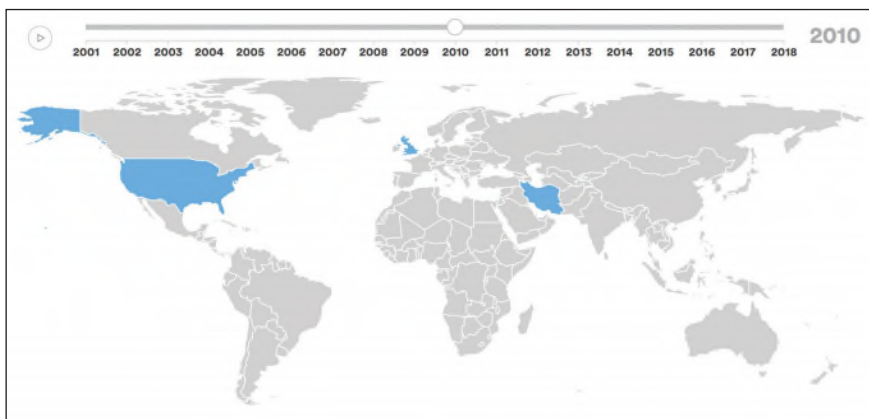
۴. در بیشتر مواقع، بی‌نیازی به فرودگاه و باند فرود.

به دلایل گفته‌شده، شناسایی و امکان هدف‌گیری پهپادها بسیار دشوار است؛ ضمن آنکه در بیشتر مواقع، هزینه هدف‌گیری آن‌ها از قیمتشان بیشتر است.

عملیات پهپادهای ایرانی در تصویربرداری از پایگاه‌های نیروهای فرمانطقه‌ای اطراف کشور و نیز علیه نیروهای تکفیری در خاک سوریه، همچنین عملیات پهپادی نیروهای مقاومت در حزب‌الله لبنان،

نشان‌دهنده رشد بسیار زیاد این توانمندی در جمهوری اسلامی است. جمهوری اسلامی تنوع گسترده‌ای از پهپادهای تولید خود را داراست که جزو پیشرفته‌ترین پهپادهای دنیا هستند: پهپادهایی نظیر شاهد ۱۲۹، خانواده ابابیل، مهاجر و

تصویر ۹۳

ایران بعد از آمریکا و انگلستان، سومین کشوری است که به توانایی تولید پهپاد رسیده است.

۲. د- پدافند هوایی

پدافند هوایی به سه ردهٔ ارتفاع پست، متوسط و بلند دسته‌بندی می‌شود. جمهوری اسلامی نیز تقریباً به همین ترتیب، یعنی با در نظر گرفتن همین دسته‌بندی، بر ارتقای سامانه‌های خود تمرکز کرده است که از علل آن، اختلاف سطح فناوری آن‌ها و نیز تکاملی‌بودن این

تجهیزات است. از سامانهٔ ارتفاع پست می‌توان به سامانه‌های میثاق، یا زهرا، راپیر، تور-ام-۱، سماوات، حائل، سعیر و سراج اشاره کرد. سامانه‌های سوم خرداد، طبس، شلمچه، مرصاد، تلاش و صیاد جزو سامانه‌های میان‌برد جمهوری اسلامی هستند که به‌صورت پیوسته در سال‌های اخیر گسترش یافته‌اند. سامانهٔ S-300 نیز تنها سامانهٔ برد بلند موجود در کشور است؛ اما تلاش‌های بسیاری به‌منظور ساخت سامانهٔ برد بلند باور ۳۷۳ انجام شده که امید می‌رود به‌زودی به سازمان رزم نیروهای مسلح ملحق شود.

۲. ه- قایق‌های تندرو و زیردریایی‌های کوچک

قایق تندرو از تجهیزات نظامی تأثیرگذار بر جنگ نامتقارن در دریاست. قایق تندرو به‌علت ابعاد کوچکشان در رادارها دیده نمی‌شود و می‌تواند خود را به هدف نزدیک کند. آنها به‌تنهایی امکان حمل مقدار زیادی تسلیحات را ندارند؛ اما به‌دلیل هزینهٔ ساخت بسیار پایینشان، می‌توان از تعداد زیادی

از آنها استفاده کرد. در استفاده از قایق‌های تندرو در جنگ نفت‌کش‌ها و مین‌ریزی خلیج‌فارس و برخورد با ناوهای آمریکایی تجربیات گران‌بهایی به‌دست آمد که نشان‌دهندهٔ کارایی بالای قایق‌های تندروست. جمهوری اسلامی تنوع گسترده‌ای از قایق‌های تندرو مانند آذرخش در اختیار دارد. زیردریایی‌های کوچک به‌علت حرکت در نزدیکی سطح آب در رادارها و سونارهای دریایی شناسایی نمی‌شوند و امکان نزدیکی به اهداف و انجام عملیات‌های خاص نظامی، مانند مین‌ریزی و کماندویی و نیز حمل اژدر را دارند. چند نوع زیردریایی کوچک در ایران تولید و استفاده می‌شود؛ همچنین زیردریایی‌های بزرگ‌تر، مانند غدیر که مناسب شرایط اقلیمی خلیج‌فارس طراحی شده است، توانایی حمل اژدر و نیروهای بیشتر را دارند.

۲. و- سایر تجهیزات

در سال‌های اخیر، با رشد توانمندی‌های علمی و فناوری و صنعتی کشور، حرکت به سمت ساخت تجهیزات نظامی دیگر نظیر هواپیما، ناو، چرخ‌بال و تانک آغاز شده است. طراحی هواپیماهایی نظیر قاهر و صاعقه و کوثر، ناوشکن‌های کلاس موج مانند جماران و الوند و سهند، ناوشکن‌ها و زیردریایی‌های بزرگ‌تر در حال ساخت مانند خلیج‌فارس و فاتح، تانک‌هایی مانند کرار و ذوالفقار و نیز خودروهای نظامی حفاظت‌شده مانند طوفان، نمونه‌هایی از آخرین دستاوردهای نظامی جمهوری اسلامی ایران است.

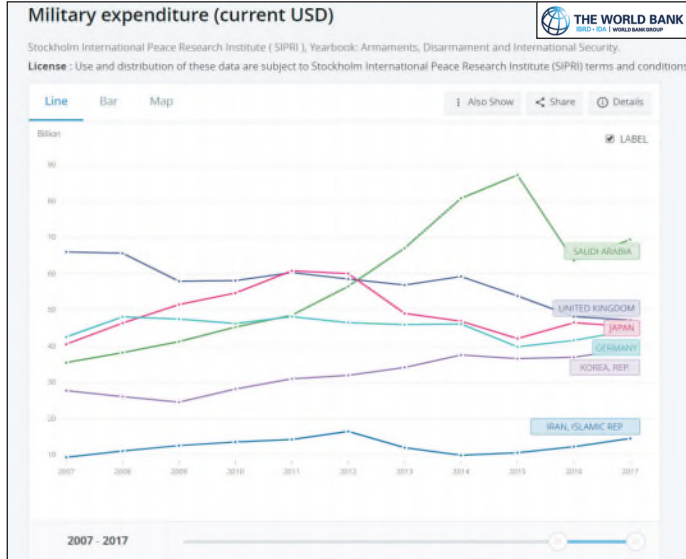

۳. بودجه دفاعی

نکته‌ای که باید به آن اشاره کرد، بودجه دفاعی ایران است. این موفقیت‌های چشمگیر با بودجه‌ای اندک در قیاس با کشورهای دیگر به دست آمده است. برای نمونه می‌توان به عربستان سعودی اشاره کرد. با توجه به نمودار زیر؛ بودجه دفاعی عربستان در حدود ۷ برابر ایران است. این کشور بیشتر بودجه دفاعی خود را صرف خرید تجهیزات از کشورهای دیگر به خصوص آمریکا می‌کند. صرفاً خرید این تجهیزات برای این کشور قدرتی ایجاد نکرده است و باعث شده است رئیس‌جمهور آمریکا از عربستان به گاو شیرده تعبیر کرده و به ادعای مقامات آمریکایی عربستان بدون حمایت آمریکا توانایی مقاومت، بیش از یک هفته در برابر ایران را ندارد.

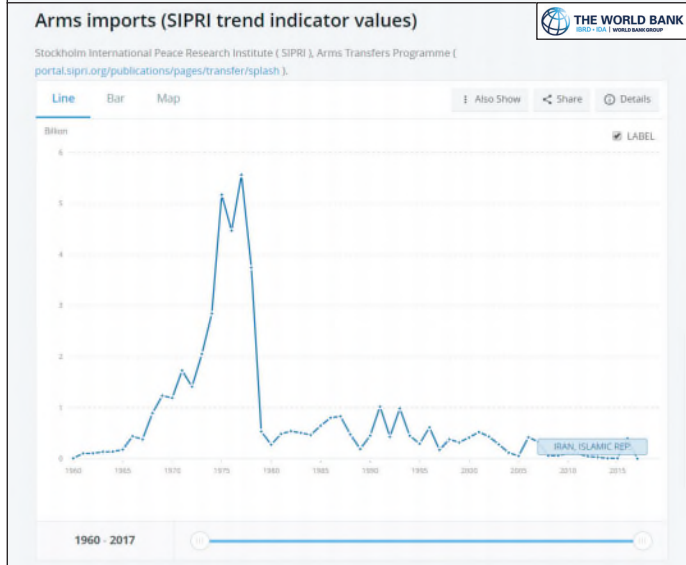
تصویر ۹۴/۱

مقایسه بودجه نظامی
ایران، عربستان سعودی،
ژاپن، انگلیس، آلمان و
کره جنوبی
منبع: بانک جهانی

تصویر ۹۴/۲

کاهش شدید واردات
تسلیحات نظامی پس از
انقلاب اسلامی
منبع: بانک جهانی

در قبل از انقلاب، ایران به‌عنوان ژاندارم آمریکا در منطقه شناخته می‌شد. در بسیاری از اتفاقات منطقه، تنها نقش مزدور آمریکا را بازی می‌کرد؛ مانند ارسال نیروی نظامی به عمان بین سال‌های ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۴ که با رقمی در حدود ۶ میلیارد دلار^{۳۳} هزینه، با احتساب ارزش دلار در سال ۲۰۱۸م و بیش از ۲۰۰ کشته و ۷۰۰ زخمی. حمایت از دولت غرب‌گرای یمن شمالی در مقابله با دولت شرق‌گرای جنوبی آن، کمک به ویتنام جنوبی تحت‌حمایت آمریکا، کمک به سومالی تحت‌حمایت غرب در جنگ با اتیوپی تحت‌حمایت شرق، کمک به ژئیر و مراکش و کمک یک میلیارد دلاری به انور سادات^{۳۴} هم نمونه‌های دیگری از مأموریت‌های نظامی شاه به‌دستور آمریکا است.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی با آرمان کمک به مظلومین، جمهوری اسلامی کمک به ملت‌های تحت‌ظلم منطقه و جنبش‌های آزادی‌خواه مستقل را در دستور کار خود قرار داد. با پیروزی انقلاب اسلامی ایران، آرمان و شعارهای آن در معرض توجه بسیاری از ملت‌ها قرار گرفت و باعث بیداری بسیاری از آن‌ها و قیامشان بر ضد نظام سلطه و اشغالگری و استعمار شد. کمک به حزب‌الله لبنان، کمک به جنبش‌های آزادی‌بخش فلسطینی، حمایت از مسلمانان بوسنی در مقابل صرب‌ها، حمایت از ائتلاف شمال افغانستان در جنگ با طالبان، حمایت از مردم مظلوم بحرین و حمایت از انصار الله یمن، نمونه‌هایی از حرکت در مسیر این آرمان مقدس است.

۳۳. <https://www.measuringworth.com/calculators/uscompare/relativevalue.php>.

۳۴. نک: محمدجعفر چمن‌کار، «مأموریت نظامی‌گری دولت پهلوی دوم و تأثیرات آن بر سیاست خارجی ایران»، مجله علمی پژوهشی پژوهش‌های تاریخی، س ۲، ش ۸ (دوره ۲، ش ۴)، زمستان ۱۳۸۹، ص ۵۳ تا ۷۸.

در سال‌های اخیر، با ایجاد گروه‌های تکفیری توسط غرب، ظلم و جنایات گسترده‌ای علیه مردم مظلوم منطقه صورت پذیرفت. داعش و جبهه‌النصره دو گروه تکفیری شاخص بودند که با اشغال مناطق بزرگی از سوریه و عراق، صدها هزار انسان بی‌گناه را کشته و میلیون‌ها نفر را آواره کردند. جمهوری اسلامی با کمک به دولت‌های این کشورها، شرگروه‌های تکفیری را از بین برد و در یمن نیز با حمایت از انقلاب مردمی این کشور، مقابل حمله کشورهای دیکتاتور منطقه به رهبری آمریکا، در کنار ملت یمن ایستاد.

حمایت‌های ایران اسلامی از ملت‌های منطقه و نهضت‌های آزادی‌بخش، باعث افزایش علاقه ملت‌های منطقه به جمهوری اسلامی و شکل‌گیری گروه‌های مقاومت دوستدار ایران شده است. این موضوع، دشمنان را وادار کرده است که هزاران کیلومتر دورتر از مرزهای ایران با جمهوری اسلامی نزاع داشته باشند و هیچ موضوع منطقه‌ای نیست که بدون در نظر گرفتن رأی ایران به سرانجام برسد.

فصل پنجم

پیشرفت‌های زیرساختی

حوزه حمل و نقل

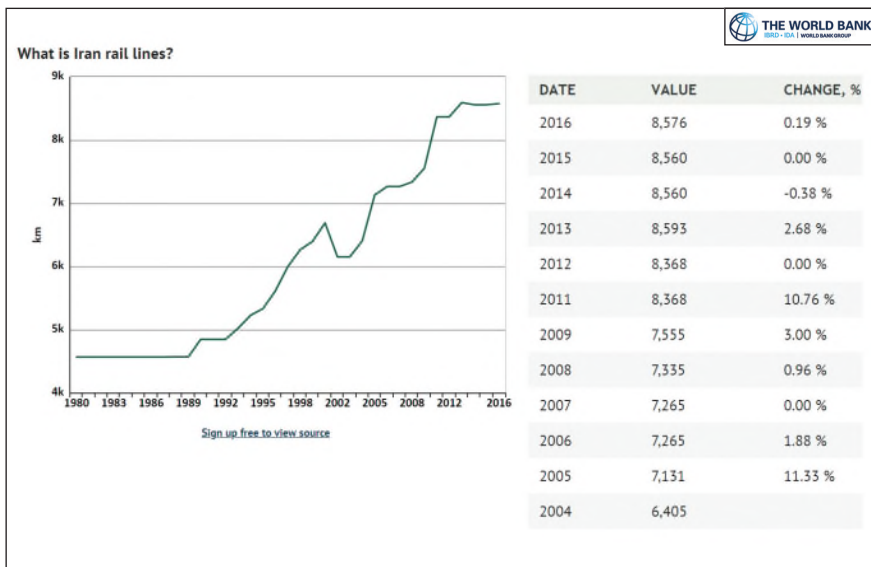
زیرساخت در عمومی‌ترین حالت، دسته‌ای از عوامل ساختاری به هم پیوسته است که تکیه‌گاه اسکلت یک ساختمان کامل را فراهم می‌آورد. اصطلاح زیرساخت برای هر کشور، به حوزه‌های مختلفی در آن اطلاق می‌شود که اساس و بنیان حرکت اقتصادی کشور به آن‌ها وابسته باشد.

اول | خطوط ریلی

۱. رشد ۲ برابری خطوط راه‌آهن در کشور

تصویر ۹۵

روند تغییر مقدار طول خطوط ریلی ایران، از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: بانک جهانی

۲. ارتقای ۱۲ پله‌ای ایران در رتبه‌بندی خطوط ریلی جهان

تصویر ۹۶/۱
رتبه ۲۷ ایران در سال
۱۹۹۰م در رتبه‌بندی
کشورهای جهان در زمینه
احداث خطوط ریلی
منبع: بانک جهانی

ایران در طول ۳۰ سال اخیر، از رتبه ۲۷ به رتبه ۱۵ ارتقا یافته است.

تصویر ۹۶/۲

رتبه ۱۵ ایران در سال

۲۰۱۶م در رتبه بندی

کشورهای جهان در زمینه

احداث خطوط ریلی

منبع: بانک جهانی

تصویر ۹۷/۱

رتبه ۳۱ ایران در سال

۱۹۹۰م در رتبه‌بندی

کشورهای جهان در

زمینه حمل بار توسط

خطوط ریلی

منبع: بانک جهانی

۳. ارتقای ۲۵ پله‌ای ایران در رتبه‌بندی ترابری خطوط ریلی جهان

What is goods transported by railways?
Goods transported by railway are the volume of goods transported by railway, measured in metric tons times kilometers traveled.

EXPORT TABLE EXPLORE DATA View Map Embed

		2014	2013	2012	2011	2010	2005	2000	1990
31	Iran	24,461	22,400	22,604	21,008	20,247	19,127	14,179	9,041
1	Russia	2,298,564	2,172,685	2,222,388	2,127,212	2,011,308	1,801,601	1,373,200	2,523,000
2	United States	2,702,736	2,541,354	2,524,585	2,524,585	2,468,738	2,717,513	2,142,145	1,530,743
3	China	2,308,669	2,473,477	2,518,310	2,562,635	2,451,185	1,934,612	1,333,606	1,060,100
4	Ukraine	211,233	224,434	237,722	243,866	218,091	223,980	172,840	473,953
5	Kazakhstan	216,524	231,248	235,846	223,584	213,174	171,855	124,983	406,963
6	India	665,810	649,645	625,723	625,723	600,548	407,398	305,201	235,785
7	Canada	352,535	352,535	352,535	254,069	322,741	338,661	-	127,838
8	Brazil	267,700	267,700	267,700	267,700	267,700	221,211	153,863	120,432
9	South Africa	134,600	113,342	113,342	113,342	113,342	108,513	106,605	101,746
10	Poland	32,017	33,256	32,904	37,189	34,266	46,060	55,562	83,500
11	Belarus	44,997	43,818	48,351	49,406	46,224	43,559	31,425	75,373
12	Romania	10,265	9,092	11,200	13,539	9,134	16,032	17,982	57,253
13	France	24,598	24,032	31,616	23,242	22,840	41,898	55,448	50,667
14	Azerbaijan	7,371	7,958	8,212	7,846	8,250	-	5,770	37,288
15	Mexico	78,770	69,185	69,185	69,185	-	54,387	-	36,417
16	Japan	20,255	20,255	20,255	20,255	20,432	21,900	22,313	26,803

تصویر ۹۶/۲

رتبه ۶ ایران در سال

۲۰۱۶م در رتبه‌بندی

کشورهای جهان در زمینه

حمل بار

منبع: بانک جهانی

ایران در طول ۳۰ سال اخیر، از رتبه ۳۱ به رتبه ۶ ارتقا یافته است.

What is goods transported by railways?
Goods transported by railway are the volume of goods transported by railway, measured in metric tons times kilometers traveled.

EXPORT TABLE EXPLORE DATA View Map Embed

	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2005
6 Iran	27,243	25,014	24,461	22,400	22,604	21,008	20,247	19,127
1 Russia	2,342,590	2,304,759	2,298,564	2,172,685	2,222,388	2,127,212	2,011,308	1,801,601
2 China	1,920,285	1,980,061	2,308,669	2,473,477	2,518,310	2,562,635	2,451,185	1,934,612
3 Kazakhstan	188,159	189,759	216,524	231,248	235,846	223,584	213,174	171,855
4 Ukraine	187,557	195,054	211,233	224,434	237,722	243,866	218,091	223,980
5 Belarus	41,107	40,785	44,997	43,818	48,351	49,406	46,224	43,559
7 Uzbekistan	22,937	-	22,686	22,482	22,482	22,482	22,282	18,007
8 Lithuania	13,790	14,036	14,307	13,344	14,172	15,088	13,431	9,767
9 Turkmenistan	13,327	-	11,992	11,992	11,992	11,992	11,992	8,670
10 Mongolia	12,371	11,463	12,474	12,077	11,418	11,418	10,287	-
11 Latvia	11,838	13,023	15,257	14,991	16,930	17,164	17,164	17,921
12 Czech Republic	10,949	11,095	9,871	10,588	11,423	13,872	13,592	14,385
13 Turkey	10,773	9,618	11,145	10,244	10,691	10,735	11,030	8,939
14 Finland	9,445	8,468	9,597	9,470	9,275	9,395	9,760	9,706
15 Switzerland	8,668	8,532	8,215	7,780	8,110	8,747	8,725	11,394
16 Romania	8,587	10,598	10,265	9,092	11,200	13,539	9,134	16,032
17 Slovak Republic	7,072	6,839	6,888	6,810	7,262	7,290	7,669	9,326

۴. رشد ۶برابری ترابری کالا به کمک خطوط ریلی در کشور

تصویر ۹۸

روند تغییر مقدار بار

جایه‌جاشده از طریق

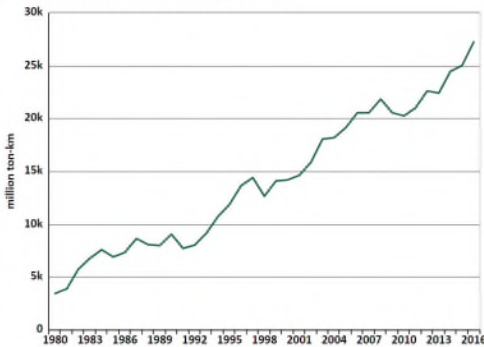
خطوط ریلی در کشور، از

سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: بانک جهانی

What is Iran goods transported by railways?

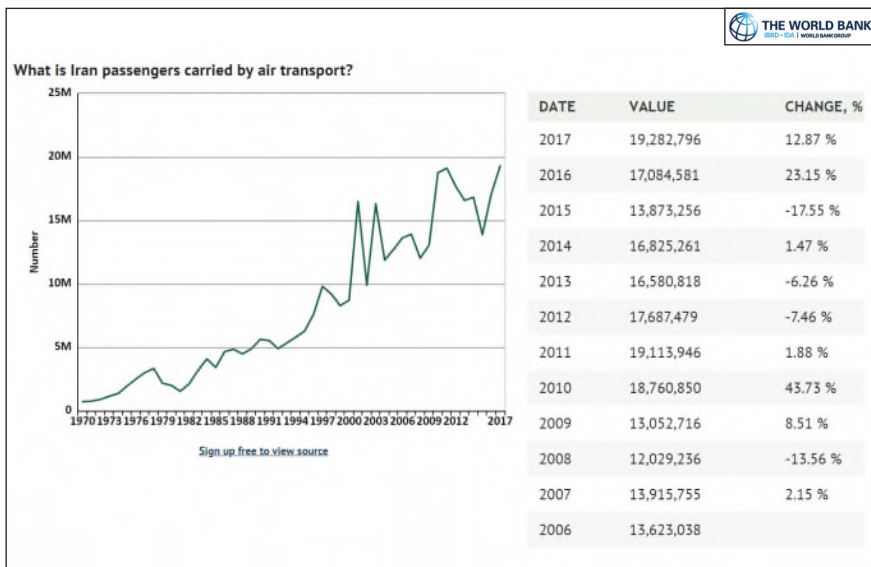
Sign up free to view source

DATE	VALUE	CHANGE, %
2016	27,243	8.91 %
2015	25,014	2.26 %
2014	24,461	9.20 %
2013	22,400	-0.90 %
2012	22,604	7.60 %
2011	21,008	3.76 %
2010	20,247	-1.43 %
2009	20,540	-5.90 %
2008	21,829	6.27 %
2007	20,542	0.00 %
2006	20,542	7.40 %
2005	19,127	

دوم | خطوط هوایی

۱. رشد ۲۵ برابری تعداد مسافران جابه‌جاشده با استفاده از خطوط هوایی

تصویر ۹۹

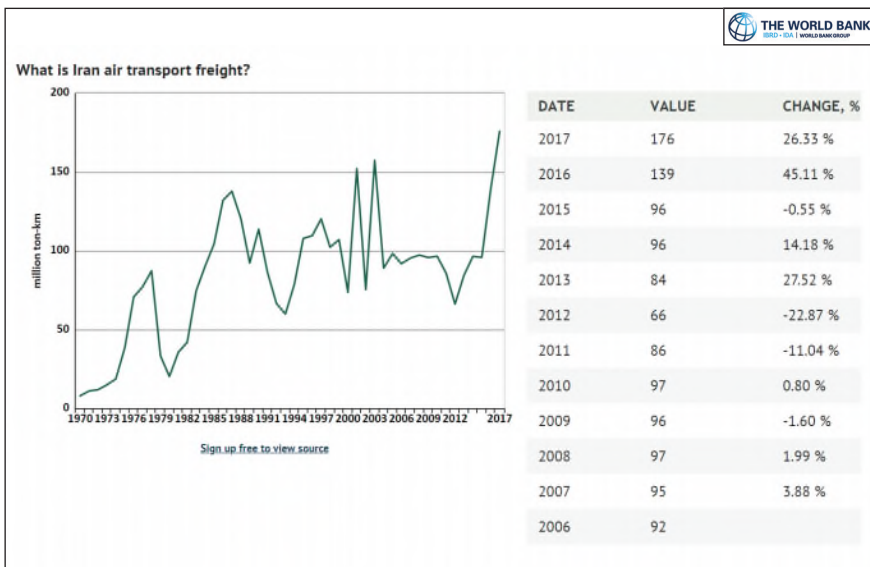
روند تغییر تعداد مسافر جابه‌جاشده از طریق خطوط هوایی ایران در ۴۰ سال اخیر

منبع: بانک جهانی

۲. رشد ۱۸ برابری بار جابه‌جاشده با استفاده از خطوط هوایی

تصویر ۱۰۰

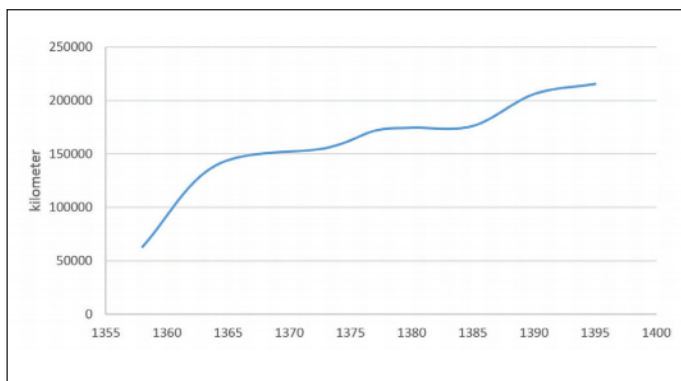
روند تغییر وزن بار جابه‌جاشده از طریق خطوط هوایی ایران در ۴۰ سال اخیر

منبع: بانک جهانی

سوم | خطوط جاده‌ای

۱. رشد ۴/۴ برابری طول جاده‌های کشور

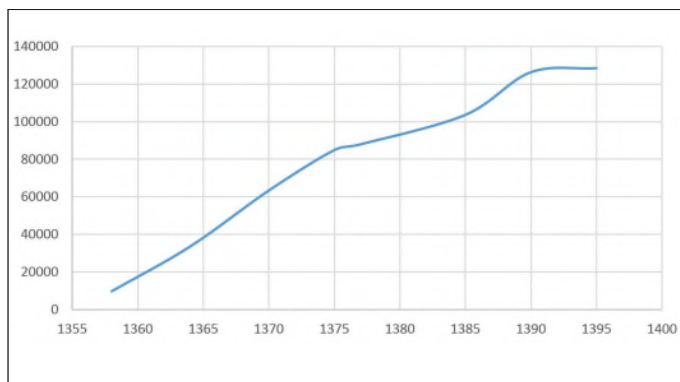

تصویر ۱۰۱
 روند تغییر طول همۀ
 راه‌های ایران، در
 سال‌های ۱۳۵۸ تا
 ۱۳۹۵
 منبع: کتاب جامع آماری
 حمل‌ونقل مسکن و
 شهرسازی کشور

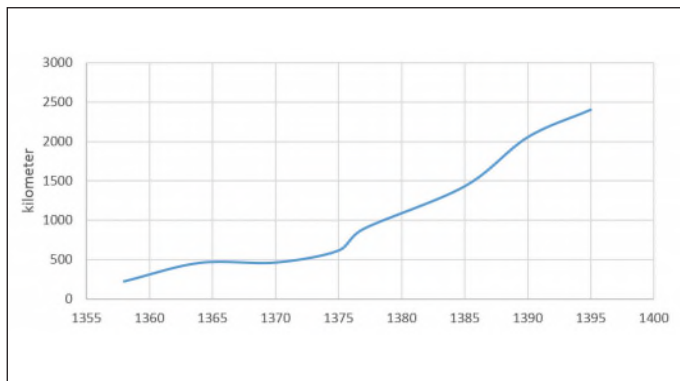
۲. رشد ۱۲/۵ برابری جاده‌های روستایی

تصویر ۱۰۲
 روند تغییر طول همهٔ
 راه‌های روستایی ایران،
 در سال‌های ۱۳۵۸ تا
 ۱۳۹۵ ش
 منبع: کتاب جامع آماری
 حمل‌ونقل مسکن و
 شهرسازی کشور

۳. رشد ۸ برابری آزادراه‌های کشور

تصویر ۱۰۳
 روند تغییر طول همهٔ
 آزادراه‌های ایران، در
 سال‌های ۱۳۵۸ تا
 ۱۳۹۵ ش
 منبع: کتاب جامع آماری
 حمل‌ونقل مسکن و
 شهرسازی کشور

اول | تولید علم در جمهوری اسلامی رتبه نخست رشد علمی در جهان

۱. ارتقای علمی ۳۶ پله‌ای ایران در ۲۰ سال اخیر

بر اساس نتایجی که پایگاه استنادی اسکوپوس (Scopus)، منتشر کرده است تعداد مدارک علمی ثبت شده از جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۹۹۶ برابر با ۸۴۲ مورد بوده و در سال ۲۰۱۷، تعداد مدارک و مستندات علمی کشور به رقم ۵۴۳۸۸ مورد افزایش یافته است و نسبت به سال ۱۹۹۶، رشد ۶۴/۵۹ برابری را نشان می‌دهد و در این سال، جایگاه ایران در دنیا، به رتبه ۱۶ ارتقاء یافته است. ذکر این نکته لازم است که به گزارش دو پایگاه معتبر علمی New Scientist و Science Metrix، جمهوری اسلامی ایران با نرخ رشد ۱۱ برابر متوسط جهانی، رتبه نخست رشد علمی را در بین سالهای ۱۹۸۰-۲۰۰۹ دارا بوده است.

تصویر ۱۰۴
 وضعیت کشورهای
 جهان در تولید علم، در
 سال ۱۹۹۶م
 منبع: پایگاه استنادی
 اسکوپوس

SJR		Scopus®		SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS		
Scopus Journal & Country Rank		Country Rankings		Country Rankings		
Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 United States	346788	337943	12879650	5956056	37.14	2077
2 United Kingdom	88386	89922	2797228	623265	31.20	1281
3 Japan	87457	86339	1770669	515584	20.25	920
4 Germany	75022	73896	2087226	512461	27.82	1131
5 France	55563	54481	1532437	330927	27.58	1023
6 Canada	42269	41518	1454256	250189	34.40	1033
7 Italy	38937	37792	946227	206297	24.30	898
8 Russian Federation	31663	31577	280104	81112	8.85	503
9 China	28699	28810	253233	154961	8.76	712
49 Venezuela	1010	1000	16291	2366	16.13	193
50 Malaysia	966	962	16203	2674	16.43	249
51 Pakistan	902	890	9240	2143	10.24	217
52 Iran	842	831	12123	4045	14.40	257
53 Morocco	825	821	12288	1798	14.89	162
54 Cuba	741	739	9045	1879	12.21	156

SJR Scimago Journal & Country Rank

Scopus

SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS

Enter Journal ISI, ISSN or Publisher Name

Home Journal Rankings Country Rankings Viz Tools Help About Us

All subject areas All subject categories All regions 2017

Display countries with at least 0 Documents Apply Download data

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self Citations	Citations per Document	H index
1 United States	626403	546605	426316	224281	0.68	2077
2 China	509054	492893	265803	174748	0.52	712
3 United Kingdom	191830	162965	144860	46752	0.76	1281
4 Germany	170114	153271	124526	43687	0.73	1131
5 India	147537	134908	54669	23813	0.37	521
6 Japan	123043	113827	62455	20876	0.51	920
7 France	115747	104971	80203	22928	0.69	1023
8 Italy	110402	97516	84996	31457	0.76	898
9 Canada	108810	89325	74108	18750	0.74	1033
10 Australia	94055	82446	71194	20331	0.76	848
11 Spain	90082	81416	39523	16866	0.66	775
12 Russian Federation	83358	80796	25830	13048	0.31	503
13 South Korea	80743	76733	43632	12621	0.54	576
14 Brazil	73697	68741	30544	9866	0.41	409
15 Netherlands	57503	51285	82345	11087	0.91	893
16 Iran	54388	51614	28813	14140	0.53	257

تصویر ۱۰۵
وضعیت کشورهای
جهان در تولید علم، در
سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

۲. ارتقای علمی ایران از رتبه ۵ به رتبه ۱ در منطقه

تصویر ۱۰۶

وضعیت کشورهای غرب

آسیا و شمال آفریقا در

تولید علم، در سال ۱۹۹۶م

منبع: پایگاه استنادی

اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 Israel	10597	10357	333243	43259	31.45	624
2 Turkey	5723	5554	73365	19706	12.82	368
3 Egypt	2817	2805	34519	6639	12.25	231
4 Saudi Arabia	1985	1943	24604	3230	12.39	271
5 Iran	842	831	12123	4045	14.40	257
6 Kuwait	591	586	7862	1054	13.30	132
7 Jordan	442	442	5187	777	11.74	142
8 United Arab Emirates	362	353	6152	518	17.10	169
9 Lebanon	209	206	4230	298	20.24	170
10 Oman	165	164	2480	216	15.03	114

تصویر ۱۰۷

وضعیت کشورهای غرب

آسیا و شمال آفریقا در

تولید علم، در سال ۲۰۱۷م

منبع: پایگاه استنادی

اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 Iran	54388	51614	28813	14140	0.53	257
2 Turkey	42405	38566	15242	4140	0.36	368
3 Saudi Arabia	20644	19484	18564	5193	0.90	271
4 Israel	20391	18372	15120	3068	0.74	624
5 Egypt	18030	17002	9182	2748	0.51	231
6 United Arab Emirates	5914	5425	2609	528	0.44	169
7 Iraq	3902	3724	1553	409	0.40	80
8 Qatar	3564	3216	2831	542	0.79	120
9 Jordan	3228	3049	1366	248	0.42	142

اول نمونه‌هایی از پیشرفت‌های علمی ایران

۱. علوم نانو؛ ارتقا از رتبه ۵۸ به ۱۶ در جهان

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H Index
1 United States	1021	1020	43178	14887	42.29	542
2 Japan	446	446	10995	3225	23.76	247
3 Germany	413	413	12100	2877	29.30	290
4 United Kingdom	250	250	6626	1152	26.50	268
5 France	206	205	6198	1209	30.23	200
6 China	132	132	3839	1218	29.08	361
7 Italy	131	131	4210	690	32.14	177
8 India	104	104	1641	346	15.78	170
9 Canada	99	99	3186	461	32.18	186
54 Colombia	1	1	11	0	11.00	32
55 Algeria	1	1	9	0	9.00	30
56 Georgia	1	1	23	0	23.00	12
57 Croatia	1	1	18	0	18.00	33
58 Iran	1	1	52	0	52.00	90
59 Lebanon	1	1	318	0	318.00	22

تصویر ۱۰۸
وضعیت کشورهای
جهان در بخش علوم
نانو، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

تصویر ۱۰۹
وضعیت کشورهای
جهان در بخش علوم
نانو، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Scopus[®] SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS

SJR Scimago Journal & Country Rank

Home Journal Rankings Country Rankings Viz Tools Help About Us

All subject areas Nanoscience and Nanotechnology All regions 2017

Display countries with at least 0 Documents Apply Download data

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H Index
1 China	13555	13317	19923	14362	1.47	361
2 United States	7791	7640	11833	4775	1.52	542
3 South Korea	3234	3195	3069	856	0.95	252
4 India	2182	2108	1528	591	0.70	170
5 Germany	2167	2123	2841	904	1.31	290
6 Japan	1891	1872	1858	530	0.98	247
7 United Kingdom	1518	1488	2185	493	1.44	268
8 France	1359	1340	1348	375	0.99	200
9 Italy	1005	986	1252	382	1.25	177
10 Australia	989	968	1644	320	1.68	176
11 Russian Federation	944	924	655	222	0.69	109
12 Spain	933	911	1146	319	1.23	172
13 Singapore	838	824	1787	353	2.13	217
14 Canada	833	819	993	230	1.19	186
15 Taiwan	829	787	784	121	0.95	169
16 Iran	735	707	808	436	1.10	90

۲. علوم بیوشیمی و زیست مولکولی: ارتقا از رتبه ۵۲ به ۱۷ در جهان

SJR Scimago Journal & Country Rank Scopus[®] SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS

Biochemistry, Genetics and Molecular Biology | All subject categories | All regions | 1996

Display countries with at least 0 Documents | Apply | Download data

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per document	H index
1 United States	65811	65062	3348838	1622217	50.89	1232
2 Japan	17243	17166	549691	154744	31.88	586
3 United Kingdom	14545	14336	687057	136749	47.24	768
4 Germany	12843	12736	561867	127048	43.75	689
5 France	10464	10359	427965	89944	40.90	594
6 Canada	7790	7730	345633	61402	44.37	575
7 Italy	7375	7237	247743	50329	33.59	515
8 Spain	4438	4398	135066	30513	30.43	440
9 Netherlands	4309	4269	209299	29559	47.18	507
49 Belarus	138	138	1459	271	10.57	81
50 Nigeria	118	118	1707	210	14.47	87
51 Morocco	118	118	3015	389	25.79	90
52 Iran	99	96	1697	576	16.13	151
53 Cuba	93	92	3296	418	35.46	91
54 Estonia	91	91	2916	410	32.04	147
55 Colombia	91	91	3264	254	35.87	117

تصویر ۱۱۰

وضعیت کشورهای

جهان در بخش علوم

بیوشیمی، در سال ۱۹۹۶م

منبع: پایگاه استنادی

اسکوپوس

تصویر ۱۱۱

وضعیت کشورهای
جهان در بخش علوم
بیوشیمی، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

SJR		Scimago Journal & Country Rank		Scopus*		SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS							
		Home		Journal Rankings		Country Rankings		Viz Tools		Help		About Us	
		Biochemistry Genetics and Molecular Biology		All subject categories		All regions		2017					
Display countries with at least 0		Documents		Apply								Download data	
Country		4 Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H Index						
1	United States	85054	77260	30158	45484	1.06	1232						
2	China	64089	64073	44061	25877	0.67	405						
3	Germany	21999	20145	24194	7215	1.10	689						
4	United Kingdom	21931	19925	25753	6845	1.17	768						
5	Japan	18480	17276	12875	3625	0.70	586						
6	India	15390	14483	7159	2718	0.47	282						
7	France	14234	13025	14634	3415	1.03	594						
8	Italy	13819	12494	13894	4426	1.01	515						
9	Canada	12662	11691	12772	2859	1.01	575						
10	South Korea	10900	10480	7216	1835	0.66	336						
11	Australia	10512	9627	11374	2764	1.08	481						
12	Spain	10311	9555	10448	2338	1.01	440						
13	Israel	8403	7950	5026	1409	0.60	247						
14	Netherlands	7675	7059	9517	1835	1.24	507						
15	Switzerland	6449	5918	8683	1660	1.35	514						
16	Russian Federation	5801	5700	3115	1180	0.53	254						
17	Iran	5701	5435	3297	1566	0.60	151						

۳. علوم هوافضا؛ ارتقا از رتبه ۴۵ به رتبه ۱۱ در جهان

تصویر ۱۱۲
وضعیت کشورهای
جهان در بخش علم
هوافضا، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

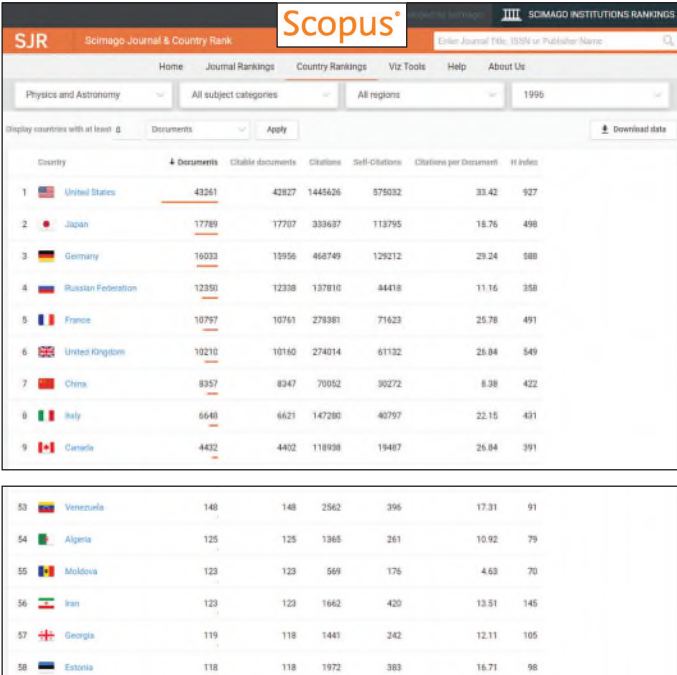
Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 United States	4325	4321	42905	20229	9.90	229
2 China	606	606	1421	932	2.34	112
3 Germany	565	542	4315	994	7.64	100
4 United Kingdom	479	474	3701	880	7.73	117
5 Russian Federation	357	357	1217	532	3.41	56
6 Japan	346	346	2364	587	6.83	76
44 Kuwait	6	6	73	19	12.17	20
45 Iran	5	5	43	12	8.60	54
46 Bangladesh	4	4	62	2	15.50	8

تصویر ۱۱۳
وضعیت کشورهای
جهان در بخش علم
هوافضا، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 China	8068	7945	2578	2038	0.32	112
2 United States	4912	4694	1661	986	0.34	229
3 India	1420	1388	369	164	0.26	63
4 United Kingdom	1100	1057	482	171	0.44	117
5 Germany	1022	964	361	194	0.35	100
6 France	764	723	256	73	0.33	103
7 Italy	728	700	403	256	0.55	91
8 Canada	700	649	346	92	0.49	99
9 Russian Federation	672	663	163	105	0.24	56
10 Japan	547	538	178	94	0.33	76
11 Iran	539	532	274	127	0.51	54

۴. علوم فیزیک؛ ارتقا از رتبه ۵۶ به رتبه ۱۳ در جهان

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H Index
1 United States	43261	42827	1443626	575032	33.42	927
2 Japan	17789	17707	333637	113795	18.76	498
3 Germany	16033	15956	468749	129212	29.24	588
4 Russian Federation	12350	12338	137810	44418	11.16	358
5 France	10797	10761	278381	71623	25.78	491
6 United Kingdom	10210	10160	274014	61132	26.84	549
7 China	8357	8347	70052	30272	8.38	422
8 Italy	6648	6621	147280	40797	22.15	431
9 Canada	4432	4402	118938	19487	26.84	391
53 Venezuela	148	148	2562	356	17.31	91
54 Algeria	125	125	1365	261	10.92	79
55 Moldova	123	123	569	176	4.63	70
56 Iran	123	123	1662	420	13.51	145
57 Georgia	119	118	1441	242	12.11	105
58 Estonia	118	118	1972	383	16.71	98

تصویر ۱۱۴

وضعیت کشورهای جهان در بخش علوم فیزیک و فضاوردی، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

Scopus[®] SCIMAGO INSTITUTIONS RANKINGS

SJR Scimago Journal & Country Rank

Physics and Astronomy | All subject categories | All regions | 2017

Display countries with at least 0 Documents

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-citations	Citations per Document	H index
1 China	82646	81724	42777	27609	0.52	422
2 United States	59452	58051	52260	28179	0.88	927
3 Germany	26345	25806	23777	9937	0.90	585
4 Russian Federation	24314	23957	9300	4765	0.38	358
5 India	22195	21720	10954	4907	0.49	292
6 Japan	21577	21184	12381	4847	0.57	498
7 United Kingdom	19294	18859	19189	6865	0.99	549
8 France	18543	18201	14550	5179	0.78	491
9 Italy	13907	13565	12686	5010	0.91	431
10 South Korea	11850	11422	7751	2411	0.65	333
11 Spain	9836	9657	9656	3188	0.98	394
12 Canada	8682	8509	8067	2356	0.93	391
13 Iran	7929	7763	7545	4252	0.95	145
14 Poland	7379	7247	5173	1899	0.70	286
15 Australia	6799	6639	6928	1952	1.02	337
16 Brazil	6671	6557	4629	1454	0.69	240

تصویر ۱۱۵

وضعیت کشورهای جهان در بخش علوم فیزیک و فضاوردی، در سال ۲۰۱۷م

منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

۵. علوم ریاضی؛ ارتقا از رتبه ۴۷ به رتبه ۱۳ در جهان

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H-index
1 United States	19462	19098	409356	154726	21.03	667
2 Germany	8610	8386	100636	23305	17.81	314
3 United Kingdom	4315	4250	74485	17567	17.26	351
4 France	4046	3975	67784	19493	16.75	281
5 Japan	3837	3619	41129	11123	10.72	207
6 China	3335	3301	24079	12742	7.22	261
46 Lithuania	92	92	595	120	6.47	49
47 Iran	79	79	556	186	7.04	121
48 Croatia	77	77	483	130	6.27	56

تصویر ۱۱۶
وضعیت کشورهای
جهان در بخش علوم
ریاضیات، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H-index
1 China	50327	48776	13466	10113	0.27	261
2 United States	36348	33928	12500	8645	0.34	667
3 Germany	14158	13057	4543	2262	0.32	314
4 India	13721	13222	2375	1230	0.17	160
5 United Kingdom	11843	11041	4814	1929	0.41	351
6 France	11794	11043	3463	1466	0.29	281
12 South Korea	5670	5458	1614	629	0.28	169
13 Iran	5128	4901	1404	704	0.27	121
14 Australia	4690	4314	2088	663	0.45	214

تصویر ۱۱۷
وضعیت کشورهای
جهان در بخش علوم
ریاضیات، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

بر طبق گزارش همین پایگاه استنادی، همان‌طور که در تصویر ۱۱۷ می‌بینید، جایگاه ایران در علوم ریاضیات از رتبه پنجم در بین کشورهای منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا در سال ۱۹۹۶ به رتبه اول در سال ۲۰۱۷ ارتقا یافته است.

تصویر ۱۱۸/۱
وضعیت کشورهای
منطقه غرب آسیا و
شمال آفریقا در بخش
علوم ریاضیات، در سال
۱۹۹۶م

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 Israel	1148	1143	21056	3688	18.34	197
2 Turkey	263	260	3271	1061	12.44	125
3 Egypt	168	167	1230	277	7.32	92
4 Saudi Arabia	106	106	1125	210	10.61	90
5 Iran	79	79	556	186	7.04	121
6 Kuwait	56	56	429	94	7.66	51
7 United Arab Emirates	20	20	132	15	6.60	52
8 Jordan	20	20	229	39	11.95	66
9 Bahrain	13	13	56	3	4.31	20

تصویر ۱۱۸/۲
وضعیت کشورهای
منطقه غرب آسیا و
شمال آفریقا در بخش
علوم ریاضیات، در سال
۲۰۱۷م

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 Iran	5128	4901	1404	704	0.27	121
2 Turkey	2841	2626	861	339	0.30	125
3 Israel	2339	2170	669	261	0.29	197
4 Saudi Arabia	2139	2040	1243	429	0.58	90
5 Egypt	1096	1059	372	179	0.34	92
6 United Arab Emirates	503	469	142	48	0.28	52
7 Iraq	389	379	77	37	0.20	24
8 Jordan	364	357	93	39	0.26	66
9 Qatar	240	233	107	34	0.45	47

۶. علوم ژنتیک و سلول‌های بنیادی؛ جایگاه دوم در دنیا

Countries Where Stem Cell Research Is Most Popular		
Rank	Country/Territory	Number of clinical trials
1	United States	136
2	Iran	65
3	South Korea	40
4	Australia	18
5	China	17
6	Spain	17
7	Israel	12
8	India	11
9	Canada	10
10	Germany	7

تصویر ۱۱۹
رتبه‌بندی ۱۰ کشور برتر
حوزه سلول‌های بنیادی،
در سال ۲۰۱۶م
منبع: مرکز آزمایش‌های
بالینی ایالات متحده
آمریکا

۷. علوم داروسازی؛ ارتقا از رتبه ۴۹ به رتبه ۱۱ در جهان

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 United States	13368	13111	427167	193438	31.95	557
2 Japan	5889	5859	111270	33063	18.89	254
3 United Kingdom	3763	3607	121896	25470	32.39	364
4 Germany	2942	2860	69269	16000	23.54	309
5 France	2497	2463	62763	12732	25.14	279
6 Italy	2011	1989	46226	10789	22.99	243
7 India	1566	1539	21149	9383	13.51	220
8 Canada	1487	1461	57249	9137	38.50	251
9 Spain	1484	1450	28492	6404	19.20	204
48 Singapore	53	53	1341	106	25.30	133
49 Iran	51	50	758	299	14.86	116
50 Malaysia	51	50	865	231	16.96	80

تصویر ۱۲۰

وضعیت کشورهای

جهان در بخش علوم

داروسازی، در سال ۱۹۹۶م

منبع: پایگاه استنادی

اسکوپوس

تصویر ۱۲۱

وضعیت کشورهای جهان در بخش علوم داروسازی، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

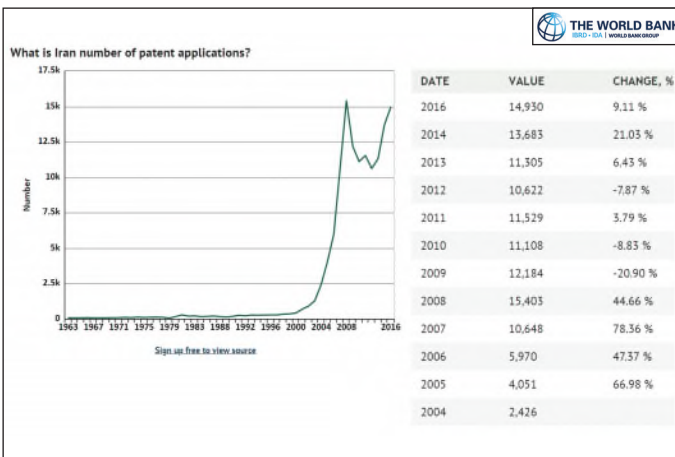
Country	4 Documents	Citable documents	Citations	Self Citations	Citations per Document	H Index
1 United States	19030	17180	14862	7613	0.78	557
2 China	16862	16540	9263	9738	0.56	203
3 India	8115	7857	3023	1201	0.37	220
4 United Kingdom	4811	4191	2959	1120	0.86	364
5 Germany	4489	4047	3276	1153	0.73	308
6 Japan	4320	4150	1968	715	0.45	254
7 Italy	3651	3398	3433	1395	0.94	243
8 France	2859	2634	2119	862	0.74	279
9 Brazil	2749	2605	1429	811	0.82	154
10 South Korea	2721	2683	1545	515	0.57	177
11 Iran	2619	2536	1554	747	0.59	116
12 Spain	3522	3312	1951	829	0.77	204

دوم | جایگاه ایران در ثبت اختراع

۱. رشد اختراعات ثبت شده در ایران در سال های اخیر

تصویر ۱۲۲

نمودار رشد اختراعات

ایران، از سال ۱۹۶۳ تا

۲۰۱۶م

منبع: بانک جهانی

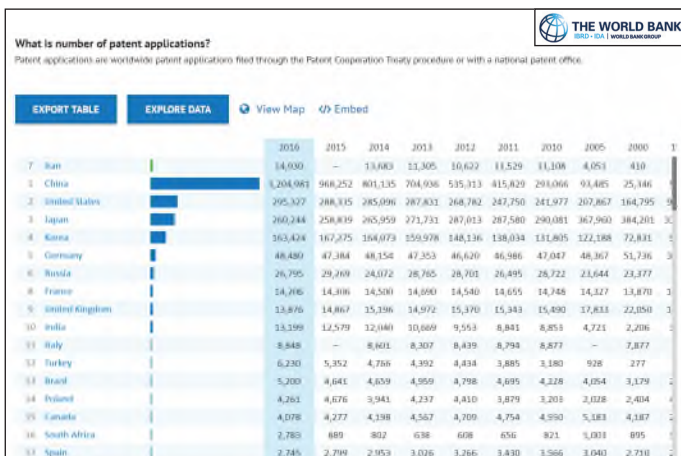

۲. ارتقا از رتبه ۳۸ به رتبه ۷ دنیا در تعداد ثبت اختراع

تصویر ۱۳۳/۱
جایگاه ۳۸ ایران در
رتبه‌بندی کشورها از نظر
تعداد اختراعات، در سال
۱۹۷۰م
منبع: بانک جهانی

تصویر ۱۳۳/۲
جایگاه ۷ ایران در
رتبه‌بندی کشورها از نظر
تعداد اختراعات، در سال
۲۰۱۶م
منبع: بانک جهانی

فصل ششم

پیشرفت‌های صنعتی

از عوامل موفقیت و پیشرفت در هر جامعه، رشد در صنعت و افزایش تولیدات صنعتی و معدنی و تنوع بخشی در آنهاست. در این بخش به بررسی صنعت و نیز اصلی ترین عامل محرک آن یعنی انرژی پرداخته می شود.

اول ایران رتبه ششم در بین کشورهای تولیدکننده انرژی

تصویر ۱۴

ایران در جایگاه ششم رتبه بندی کشورهای جهان در تولید انرژی، در سال ۲۰۱۷م

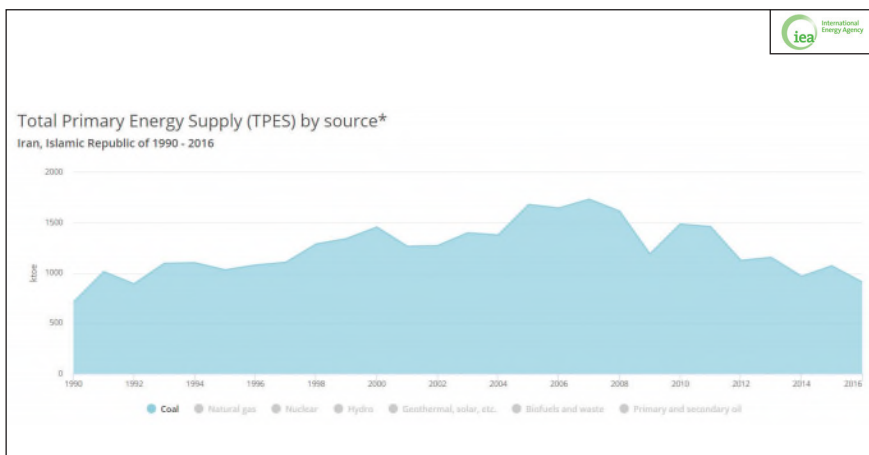
منبع: آژانس بین المللی انرژی

دوم | ایجاد تنوع در منابع تأمین انرژی در ایران

۱. زغال‌سنگ

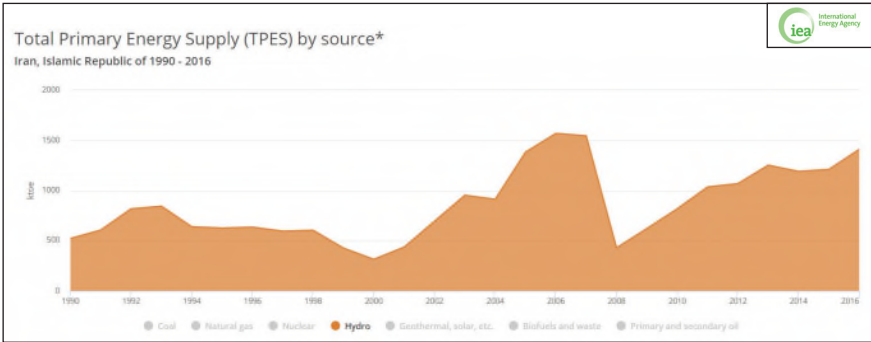

تصویر ۱۲۵

انرژی زغال‌سنگ عرضه‌شده در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین‌المللی انرژی

۲. برق آبی

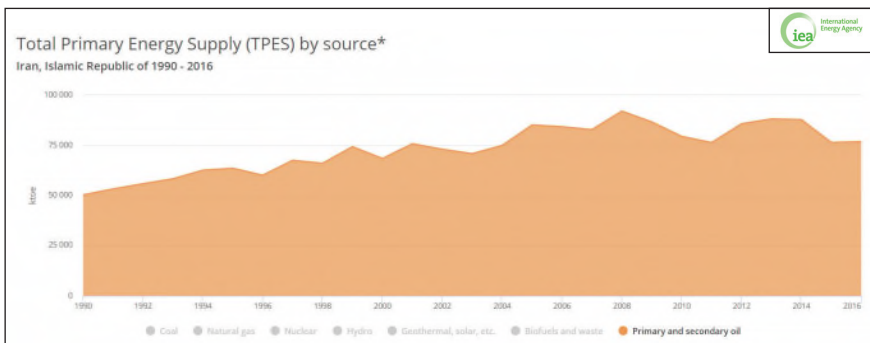
تصویر ۱۲۶

انرژی برق آبی عرضه شده در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی انرژی

۳. فرآورده‌های نفت خام

تصویر ۱۲۷

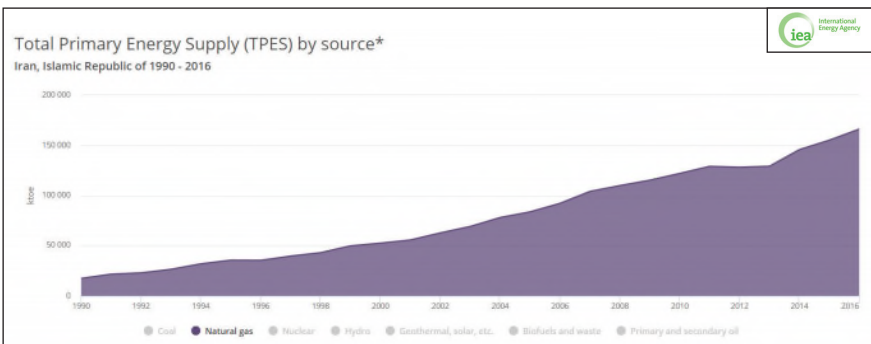
انرژی فرآورده‌های نفت خام عرضه‌شده در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی انرژی

۴. گاز طبیعی

تصویر ۱۲۸

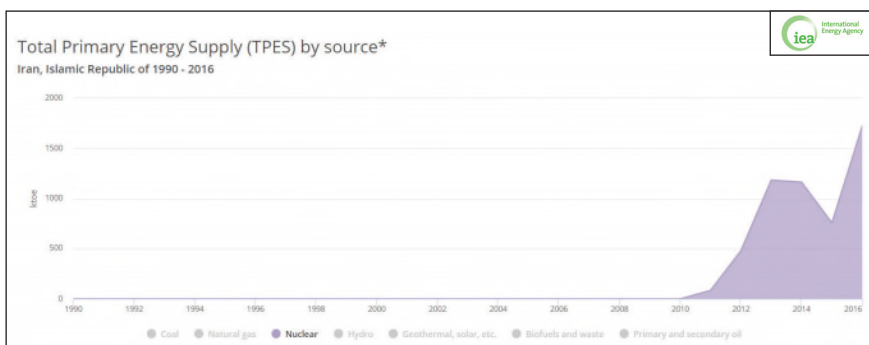
انرژی گاز طبیعی عرضه شده در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی انرژی

۵. سوخت هسته‌ای

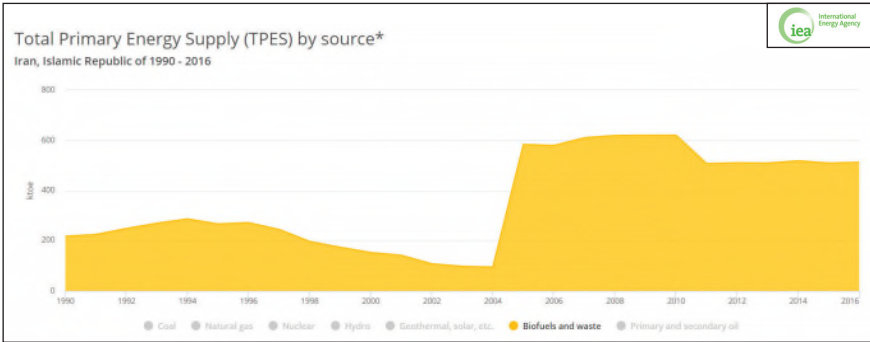

تصویر ۱۳۹

انرژی هسته‌ای عرضه‌شده در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین‌المللی انرژی

۶. بیومس (سوختهای زیستی)

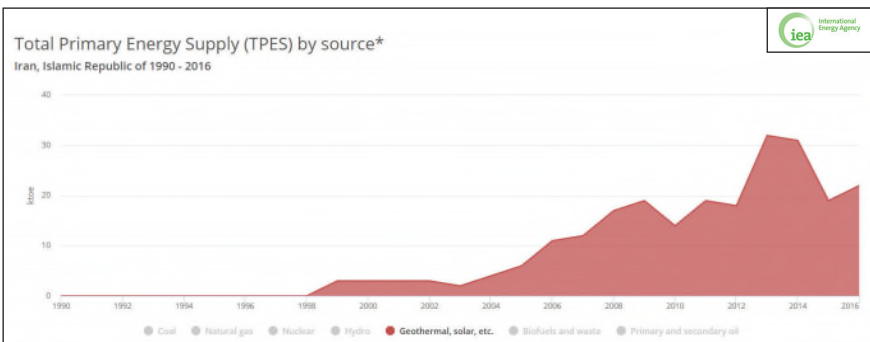
تصویر ۱۳۰

انرژی عرضه شده حاصل از سوختههای زیستی در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی انرژی

۷. منابع مختلف خورشیدی، زمین گرمایی و...

تصویر ۱۳۱

انرژی عرضه شده از منابع مختلف خورشیدی، زمین گرمایی و... در ایران، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی انرژی

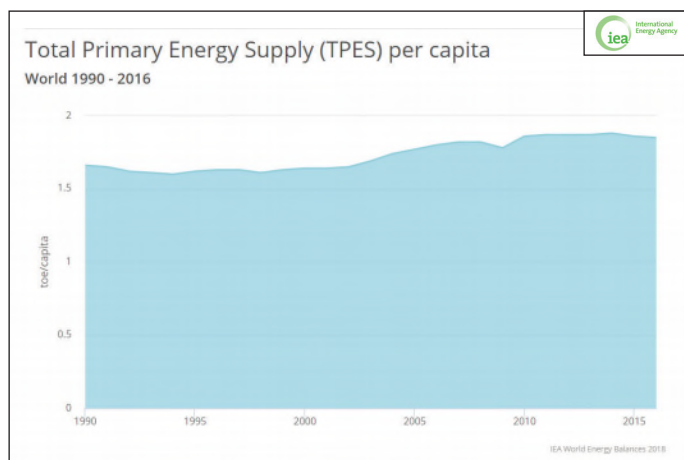

سوم | سرانه انرژی عرضه‌شده به‌ازای هرنفر (TPES/Capita)

ازجمله موانع بررسی دقیق میزان انرژی عرضه‌شده در طول زمان، افزایش جمعیت یک کشور است که به‌صورت طبیعی، باعث افزایش نیاز به انرژی در آن می‌شود؛ بنابراین، برای بررسی بهتر این نکته که آیا تمام افراد مختلف جامعه به‌اندازه کافی به انرژی دسترسی دارند یا نه، لازم است از سرانه انرژی عرضه‌شده به‌ازای هر نفر (TPES/Capita) استفاده کرد.

در این خصوص، مقایسه‌ای میان رشد انرژی تأمین‌شده در ایران و جهان و اتحادیه اروپا ارائه می‌شود.

۱. سرانه انرژی عرضه‌شده، «1.8 toe» در کل دنیا

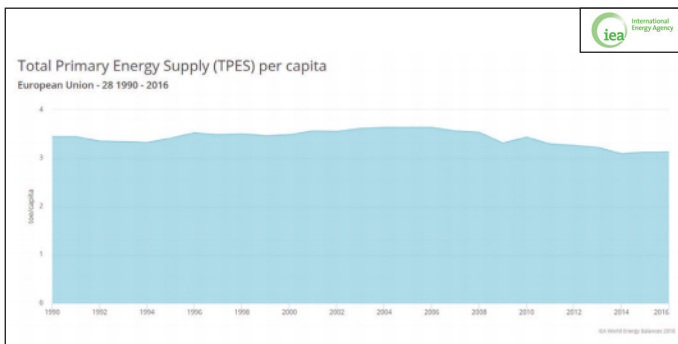
تصویر ۱۳۲

سرانه انرژی عرضه‌شده در کل کشورهای جهان، از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶ م
منبع: آژانس بین‌المللی انرژی

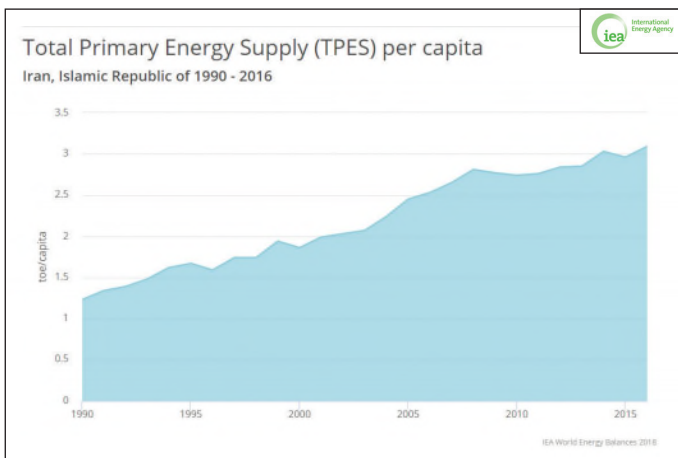
۲. سرانه انرژی عرضه‌شده، «3 toe» در کشورهای اروپایی

تصویر ۱۳۳
 سرانه انرژی عرضه‌شده
 در کل کشورهای عضو
 اتحادیه اروپا، از سال
 ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶ م
 منبع: آژانس بین‌المللی
 انرژی

۳. سرانه انرژی عرضه‌شده، «3 toe» در ایران

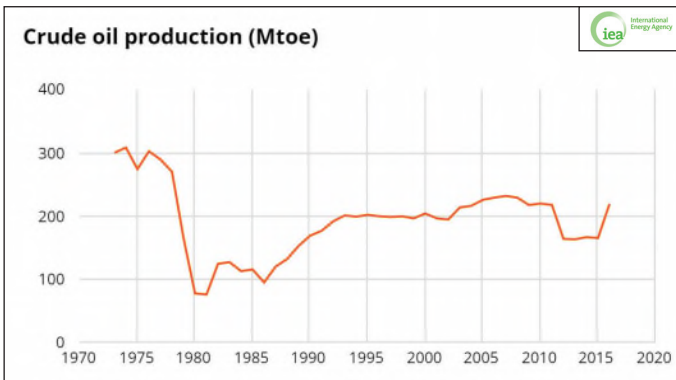
تصویر ۱۳۴
 روند افزایشی سرانه
 انرژی عرضه‌شده در
 ایران، از سال ۱۹۹۰ تا
 ۲۰۱۶ م
 منبع: آژانس بین‌المللی
 انرژی

چهارم | میزان تولید و پالایش نفت خام در ایران

۱. کاهش میزان تولید نفت خام

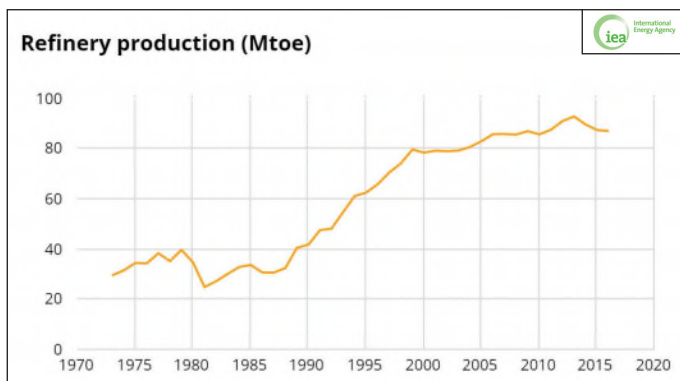
تصویر ۱۳۵
 نمودار تولید نفت خام
 در ایران، از سال ۱۹۷۰
 تا ۲۰۱۶م
 منبع: آژانس بین المللی
 انرژی

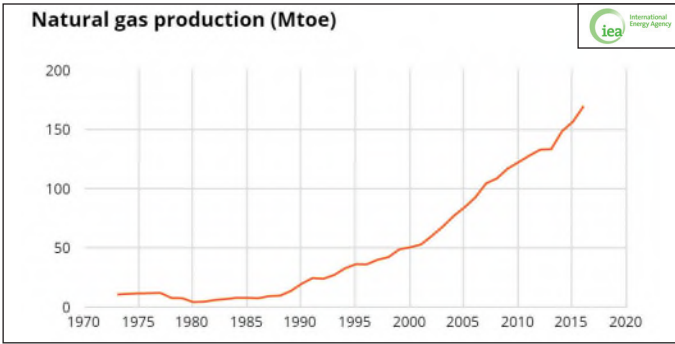
۲. افزایش درخورتوجه تولید فراورده‌های پالایشگاهی
 باوجود تولید زیاد نفت خام در زمان پهلوی، تولید پالایشگاهی ما در
 آن دوران کم و کار اصلی کشور خام‌فروشی بوده است.

تصویر ۱۳۶
 نمودار تولیدات
 پالایشگاهی ایران، از
 سال ۱۹۷۰ تا ۲۰۱۶م
 منبع: آژانس بین المللی
 انرژی

پنجم ارشد تولید گاز

۱. تولید گاز طبیعی در ایران

تصویر ۱۳۷

نمودار تولید گاز در ایران، از سال ۱۹۷۰ تا ۲۰۱۶ م
منبع: آژانس بین المللی انرژی

Gross natural gas production
(Billion cubic feet)

The United States of America is the top country by natural gas production in the world. As of 2017, natural gas production in the United States of America was 33,517 billion cubic feet that accounts for 65.6% of the world's natural gas production. The top 3 countries (others are Kazakhstan, Mexico, Brazil, and Iceland) account for 100.0% of it. The world's total natural gas production was estimated at 38,473 billion cubic feet in 2017.

The description is composed by Youstai, our digital data assistant. Have a question? Ask Youstai.

EXPORT TABLE EXPLORE DATA View Map Embed

	2014	2018	2013	2011	2010	2008	2000	1990
1 United States	31,405.00	29,511.00	29,542.00	28,479.00	28,818.00	25,457.00	24,174.00	21,521.00
2 Canada	6,514.00	6,456.00	6,310.00	6,689.00	6,645.30	7,794.00	7,486.00	4,896.00
3 Algeria	6,594.00	6,396.00	6,448.00	6,714.00	6,798.00	6,815.00	5,797.00	4,471.00
4 Netherlands	2,473.00	3,048.00	2,810.00	2,647.00	2,127.00	3,774.00	2,376.00	2,894.00
5 Indonesia	3,116.00	2,216.00	3,330.00	3,235.00	3,408.00	3,984.00	3,901.00	3,379.00
6 Iran	8,936.00	8,081.00	8,199.00	7,915.00	7,774.00	5,701.00	5,871.00	1,926.00
7 United Kingdom	1,544.00	1,549.00	1,546.00	1,896.00	2,114.00	3,879.00	4,114.00	1,754.00
8 Saudi Arabia	4,122.00	4,690.00	3,328.00	3,704.00	3,515.00	2,873.00	1,884.00	1,744.00
9 Venezuela	3,208.00	2,898.00	2,862.00	2,588.00	2,919.00	2,980.00	2,127.00	1,475.00
10 Mexico	2,384.00	2,325.00	2,337.00	2,497.00	2,562.00	1,851.00	1,740.00	1,295.00
11 United Arab Emirates	2,956.00	2,939.00	2,819.00	3,131.00	3,817.00	2,410.00	1,784.00	1,074.00
12 Romania	396.00	403.00	454.00	401.00	395.00	413.00	488.00	1,041.00
13 Norway	5,893.00	5,263.00	5,574.00	6,197.00	6,293.00	6,469.00	5,284.00	994.00
14 Nigeria	3,045.00	2,812.00	2,906.00	3,967.00	2,492.00	2,061.00	1,211.00	578.00
15 Azerbaijan	1,468.00	1,471.00	1,557.00	1,686.00	1,666.30	1,623.00	1,585.00	823.00
16 Australia	2,123.00	2,190.00	1,917.00	2,001.00	1,868.00	1,271.00	1,170.00	733.00
17 Malaysia	2,848.00	2,837.00	2,725.00	2,894.00	2,718.00	2,521.00	2,010.00	829.00
18 India	1,156.00	1,270.00	1,510.00	1,715.00	1,463.30	1,190.40	780.00	644.00
19 Italy	252.00	279.30	304.80	298.00	297.00	426.00	387.00	611.00
20 Libya	823.00	608.00	619.00	948.00	1,069.00	771.00	758.00	573.00
21 Pakistan	2,454.00	1,476.00	1,628.00	1,471.00	1,515.00	1,215.00	896.00	543.00

Sign up free to view assets

تصویر ۱۳۸/۱

۲۰ کشور بزرگ تولیدکننده گاز در سال ۱۹۹۰
منبع: آژانس بین المللی انرژی

۲. ایران در رتبه‌بندی کشورهای تولیدکننده گاز

رتبه ایران در سال ۱۹۹۰م، در جایگاه ششم قرار داشته و در سال ۲۰۱۵م، به جایگاه سوم دنیا ارتقا یافته است.

تصویر ۱۳۸/۲

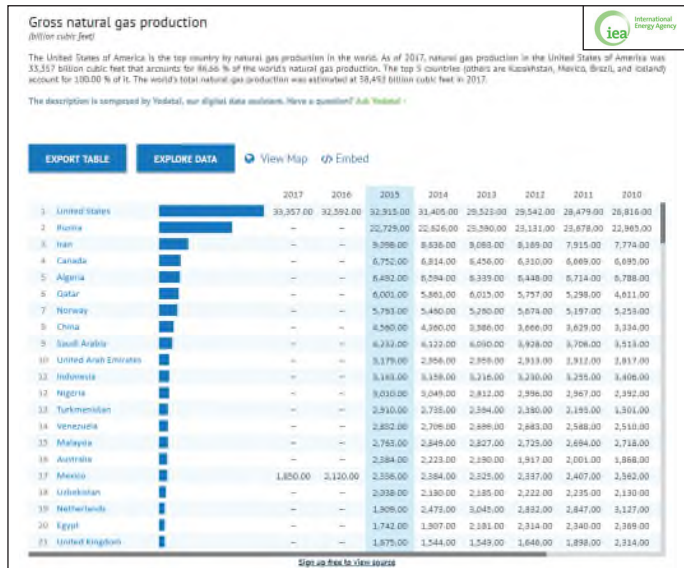
۲۰ کشور بزرگ

تولیدکننده گاز در سال

۲۰۱۵م

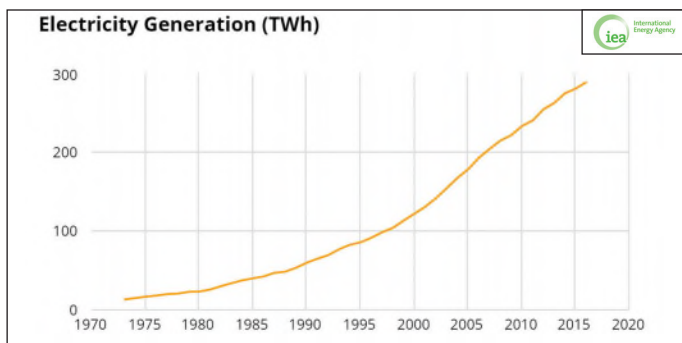
منبع: آژانس بین المللی

انرژی

ششم | رشد بیش از ۱۴ برابری تولید انرژی الکتریکی

۱. افزایش تولید انرژی الکتریکی در ایران

تصویر ۱۳۹

نمودار تولید انرژی الکتریکی در ایران، از سال ۱۹۷۳ تا ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی انرژی

تصویر ۱۴۰/۱

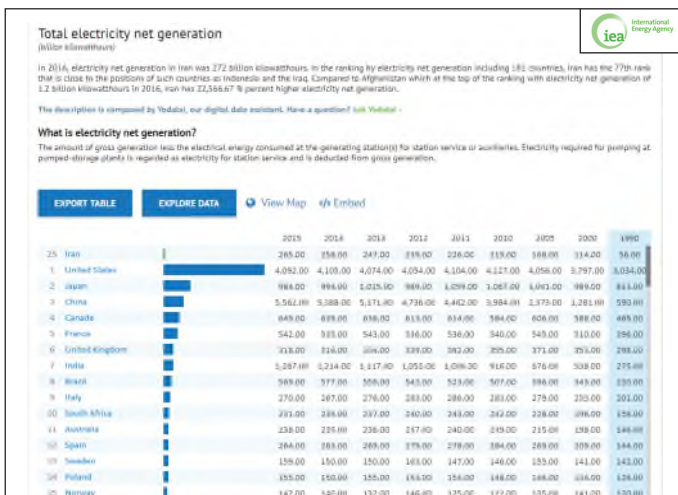
رتبه‌بندی کشورهای

تولیدکننده انرژی، در

سال ۱۹۹۰م

منبع: آژانس بین المللی

انرژی

۲. ارتقا ۱۰پله‌ای در رتبه‌بندی کشورهای تولیدکننده انرژی الکتریکی از سال ۱۹۹۰

تصویر ۱۴۰/۲

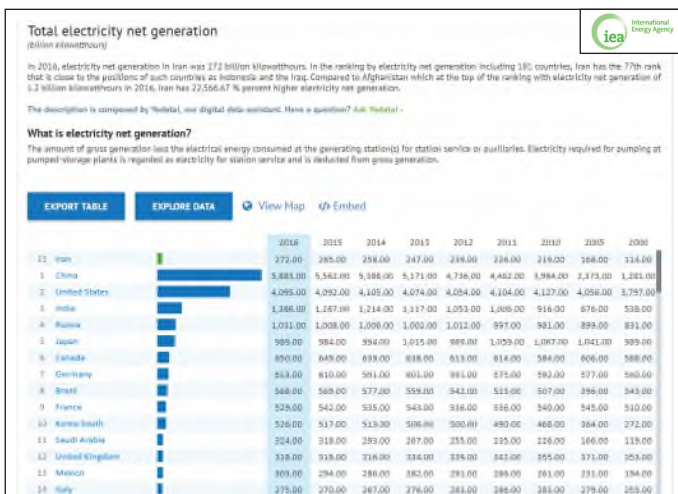
رتبه‌بندی کشورهای

تولیدکننده انرژی، در

سال ۲۰۱۶م

منبع: آژانس بین المللی

انرژی

هفتم | رشد علمی در حوزه انرژی

۱. علم انرژی: ارتقا از رتبه ۵۵ به رتبه ۱۲ در جهان

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 United States	6813	6774	152983	37609	15.12	374
2 Japan	1720	1717	31164	19272	18.12	220
3 United Kingdom	1308	1304	19303	3499	14.76	241
4 Russian Federation	1238	1227	6382	2131	5.16	94
5 China	1155	1150	555	279	4.81	250
54 Malaysia	25	25	439	63	17.56	129
55 Iran	24	24	303	90	12.63	109
56 Pakistan	24	24	104	42	4.33	69

تصویر ۱۴۱/۱

رتبه‌بندی کشورهای دنیا

در تولید مقالات علمی

در حوزه انرژی، در سال

۱۹۹۶م

منبع: پایگاه استنادی

اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 China	33059	32723	24405	17381	0.74	259
2 United States	19597	18952	14503	8484	0.74	374
3 India	7745	7532	4176	1988	0.04	200
4 United Kingdom	5775	5582	5234	1473	0.90	241
5 Germany	5526	5429	4057	1442	0.73	221
6 Japan	4878	4814	2671	866	0.55	220
7 Italy	4438	4292	3982	1606	0.90	170
8 South Korea	4309	4244	3155	961	0.73	164
9 Russian Federation	3478	3418	840	509	0.24	94
10 France	3464	3390	2246	614	0.65	194
11 Canada	3434	3351	2581	697	0.75	233
12 Iran	3252	3200	2767	1286	0.85	109

تصویر ۱۴۱/۲

رتبه‌بندی کشورهای دنیا

در تولید مقالات علمی

در حوزه انرژی، در سال

۲۰۱۷م

منبع: پایگاه استنادی

اسکوپوس

۲. علم انرژی؛ ارتقا از رتبه ۸ به رتبه ۱ در منطقه

تصویر ۱۴۲/۱
رتبه‌بندی کشورهای
خاورمیانه در تولید
مقالات علمی در حوزه
انرژی، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 Egypt	153	153	1486	161	9.71	85
2 Turkey	131	130	2512	720	16.64	159
3 Israel	127	125	2595	327	20.43	98
4 Saudi Arabia	112	111	1162	164	10.38	98
5 Kuwait	41	41	749	87	18.27	54
6 United Arab Emirates	30	30	1503	21	50.10	61
7 Jordan	24	24	310	48	12.92	57
8 Iran	24	24	303	90	12.63	109
9 Oman	10	10	91	12	9.10	42
10 Syrian Arab Republic	9	9	41	13	4.56	27

تصویر ۱۴۲/۲
رتبه‌بندی کشورهای
خاورمیانه در تولید
مقالات علمی در حوزه
انرژی، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 Iran	3252	3200	2767	1266	0.85	109
2 Turkey	1480	1435	1069	258	0.72	159
3 Saudi Arabia	1157	1138	1407	338	1.22	98
4 Egypt	865	844	631	184	0.73	85
5 United Arab Emirates	408	399	300	67	0.74	61
6 Israel	303	296	289	64	0.95	98
7 Iraq	267	254	223	62	0.84	36
8 Qatar	231	225	208	39	0.90	43
9 Kuwait	122	122	62	7	0.51	54

۳. علم انرژی هسته‌ای: ارتقا از رتبه ۷۷ به رتبه ۱۲ در جهان

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 United States	1816	1512	16669	7189	11.00	196
2 Japan	595	594	7427	3511	12.48	120
3 Russian Federation	538	538	2966	1135	5.55	69
4 Germany	342	342	5051	1882	14.79	122
5 China	342	342	806	396	2.36	163
6 United Kingdom	262	262	2844	618	10.85	110
75 Uruguay	2	2	15	6	7.50	10
76 Oman	1	1	10	4	10.00	18
77 Iran	1	1	6	0	6.00	70

تصویر ۱۴۳/۱

رتبه‌بندی کشورهای دنیا در تولید مقالات علمی در حوزه انرژی هسته‌ای، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 China	4198	4180	3394	2226	0.79	163
2 United States	2396	2312	2011	872	0.86	196
3 Japan	858	849	305	95	0.36	120
4 United Kingdom	760	751	1120	406	1.47	110
5 Germany	745	740	542	220	0.73	122
6 South Korea	668	666	479	158	0.72	84
7 India	656	629	453	193	0.71	85
8 France	623	617	362	120	0.58	105
9 Italy	536	523	790	338	1.47	97
10 Russian Federation	531	530	92	59	0.17	69
11 Spain	358	357	338	94	0.94	92
12 Iran	354	350	382	161	1.08	70

تصویر ۱۴۳/۲

رتبه‌بندی کشورهای دنیا در تولید مقالات علمی در حوزه انرژی هسته‌ای، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

۴. علم انرژی هسته‌ای؛ ارتقا از رتبه ۱۳ به رتبه ۱ در منطقه

تصویر ۱۴۴/۱
رتبه‌بندی کشورهای
خاورمیانه در تولید
مقالات علمی در حوزه
انرژی هسته‌ای، در سال
۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 Egypt	53	53	298	80	5.62	49
2 Turkey	43	43	751	241	17.47	101
3 Israel	24	24	207	56	8.63	37
4 Saudi Arabia	13	13	129	8	9.92	56
5 Jordan	8	8	84	10	10.50	37
6 Syrian Arab Republic	5	5	38	12	7.60	21
11 Bahrain	1	1	1	0	1.00	10
12 Oman	1	1	10	4	10.00	18
13 Iran	1	1	6	0	6.00	70

تصویر ۱۴۴/۲
رتبه‌بندی کشورهای
خاورمیانه در تولید
مقالات علمی در حوزه
انرژی هسته‌ای، در سال
۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی
اسکوپوس

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H index
1 Iran	354	350	382	161	1.08	70
2 Turkey	170	170	104	30	0.61	101
3 Egypt	119	117	93	39	0.78	49
4 Saudi Arabia	117	116	148	39	1.26	56
5 United Arab Emirates	45	44	86	17	1.91	30
6 Iraq	31	31	52	20	1.68	22
7 Israel	27	27	30	6	1.11	37

جمهوری اسلامی ایران تعداد مقاله‌های خود در حوزه انرژی هسته‌ای را از عدد ۱ در سال ۱۹۹۶ به ۳۵۴ مقاله در سال ۲۰۱۷م افزایش داده است و از رتبه ۱۳ به رتبه ۱ در منطقه ارتقا یافته است.

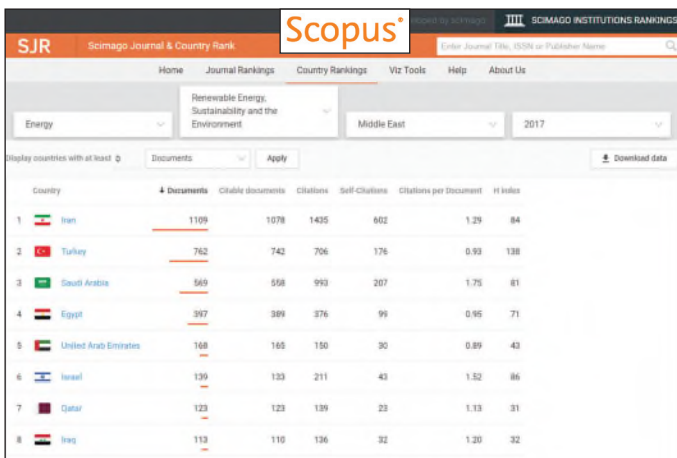
۵. علم انرژی‌های تجدیدپذیر؛ ارتقا از رتبه ۶ به رتبه ۱ در منطقه جمهوری اسلامی ایران تعداد مقاله‌های خود در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر را از عدد ۹ در سال ۱۹۹۶م به عدد ۱۱۰۹ در سال ۲۰۱۷م افزایش داده و از رتبه ۶ در منطقه به رتبه ۱ ارتقا یافته است.

Scopus SJR Country Rankings for 1996. The table shows the top 6 countries in the Middle East region for the field of Renewable Energy, Sustainability and the Environment. Iran is ranked 6th with 9 documents.

Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H Index
Egypt	38	38	331	44	9.71	71
Turkey	34	34	740	174	21.76	138
Saudi Arabia	34	34	347	62	10.21	81
Israel	34	33	1729	106	50.85	86
Jordan	13	13	170	16	13.08	43
Iran	9	9	92	30	10.22	84

تصویر ۱۴۵/۱
رتبه‌بندی کشورهای خاورمیانه در تولید مقالات علمی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر، در سال ۱۹۹۶م
منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

Scopus SJR Country Rankings for 2017. The table shows the top 8 countries in the Middle East region for the field of Renewable Energy, Sustainability and the Environment. Iran is ranked 1st with 1109 documents.

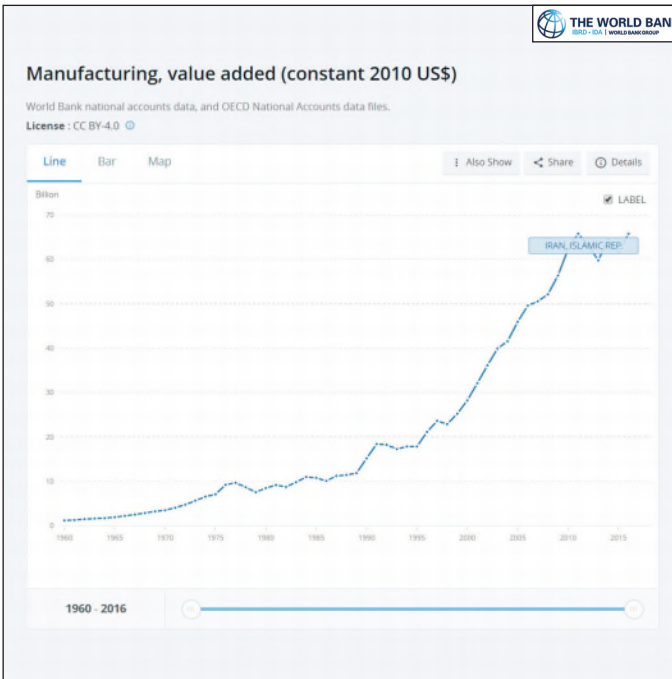
Country	Documents	Citable documents	Citations	Self-Citations	Citations per Document	H Index
Iran	1109	1078	1426	602	1.29	84
Turkey	762	742	706	176	0.93	138
Saudi Arabia	569	558	993	307	1.75	81
Egypt	397	389	376	99	0.95	71
United Arab Emirates	168	165	150	30	0.89	43
Israel	139	133	211	43	1.52	86
Qatar	123	123	139	23	1.13	31
Iraq	113	110	136	32	1.20	32

تصویر ۱۴۵/۲
رتبه‌بندی کشورهای خاورمیانه در تولید مقالات علمی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر، در سال ۲۰۱۷م
منبع: پایگاه استنادی اسکوپوس

اول | افزایش درخورتوجه ارزش افزوده در بخش صنعت

تصویر ۱۴۶
ارزش افزوده بخش
صنعت در ایران، از سال
۱۹۶۰ تا ۲۰۱۶م
منبع: بانک جهانی

دوم | صنعت فولاد؛ ارتقا از رتبه ۳۰ به رتبه ۱۳ در دنیا

تصویر ۱۴۷

نمایش رتبه‌بندی صادرکنندگان فولاد در جهان، در سال ۲۰۱۷م

منبع: انجمن جهانی فولاد

Crude steel production, 1980-2013

In thousand tonnes.

Countries	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Albania	100	120	150	180	200	233
Algeria	388	557	868	892	755	1 414
Angola	10	10	10	10	10	10
Argentina	2 721	2 550	2 933	2 991	2 677	2 972
Australia	7 589	7 635	6 371	5 676	6 302	6 609
Austria	4 623	4 656	4 258	4 411	4 870	4 661
Azerbaijan						
Bangladesh	131	139	109	47	73	101
Belarus						
Belgium	12 321	12 283	9 992	10 154	11 300	10 683
Bosnia-Herzegovina						
Brazil	15 337	13 226	12 995	14 671	18 386	20 455
Bulgaria	2 567	2 484	2 584	2 831	2 878	2 944
Canada	15 901	14 811	11 871	12 832	14 699	14 637
Chile	704	644	492	618	692	689
China	37 121	35 604	37 160	40 021	43 475	46 794
Colombia	420	402	422	482	507	530
Congo (Zaire)	30	30	30	30	30	30
Costa Rica			8	3		
Croatia						
Cuba	292	317	290	352	325	401
Czech Republic						
Czechoslovakia	15 225	15 271	14 992	15 024	14 831	15 036
Denmark	734	612	560	493	548	528
Dominican Republic			17	14	64	60
Ecuador	17	28	28	23	18	18
Egypt	968	1 015	1 074	979	928	1 028
El Salvador			7	15	11	12
Estonia						
F. R. Yugoslavia						
Finland	2 509	2 428	2 414	2 416	2 632	2 518
France	23 176	21 258	18 402	17 582	19 000	18 808
Georgia						
Germany	43 838	41 610	35 880	35 729	39 389	40 497
Germany (East)	7 308	7 467	7 168	7 219	7 573	7 853
Ghana						
Greece	1 197	930	933	866	936	985
Guatemala			25	28	27	10
Honduras						19
Hong Kong	120	120	120	120	120	120
Hungary	3 764	3 645	3 702	3 617	3 751	3 647
Iceland						
India	9 514	10 765	10 997	10 237	10 549	11 936
Indonesia	543	621	693	983	1 171	1 374
Iran	550	565	700	734	854	836
Iraq		45	45			
Ireland	2	33	61	141	166	203

تصویر ۱۴۸

رتبه ۳۰ ایران در تولید فولاد در دنیا، در سال ۱۹۸۰م

منبع: انجمن جهانی فولاد

سوم | صنعت سیمان؛ رشد درخور توجه تولید و ارتقای ایران به رتبه ۴ در دنیا

Top World Producers of Hydraulic Cement											
(Thousand of Metric Tons)											
	2006	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
China	1,074,000	1,240,000	1,360,000	1,400,000	1,646,000	1,880,000	2,080,000	2,184,000	2,414,000	2,476,000	2,570,000
India	141,800	159,010	170,460	177,300	195,930	224,720	240,510	246,700	255,790	265,140	280,820
United States	93,910	97,690	92,630	84,020	80,370	66,450	67,900	74,150	76,600	82,700	86,600
Iran	31,840	35,200	41,000	44,500	52,100	61,600	66,400	70,250	68,700	66,700	70,000
Turkey	42,900	47,400	49,300	53,110	53,970	66,200	67,800	67,600	74,400	77,200	79,300
Brazil	35,600	41,900	46,600	51,300	51,700	59,120	64,090	68,610	70,160	71,360	72,260
Russia	48,000	54,700	59,900	53,600	44,200	50,400	56,100	61,500	66,300	68,470	67,200
Japan	73,500	73,200	71,200	68,000	60,000	56,600	56,400	59,300	61,700	62,500	64,350
Egypt	33,600	36,200	40,370	39,840	48,940	47,890	45,420	52,200	50,100	49,000	51,600
Korea, Republic of	47,200	49,200	52,200	51,650	50,130	47,420	48,250	46,860	47,300	47,300	47,800
Mexico	36,000	38,020	38,620	37,090	35,810	34,500	35,400	37,630	36,250	37,640	38,600
Pakistan	16,360	18,410	24,220	30,870	33,370	32,400	31,600	33,110	33,600	35,290	36,910
Italy	46,410	47,880	47,540	43,030	36,320	34,280	32,790	26,240	23,080	21,200	21,600
Spain	50,350	54,030	54,720	42,080	29,500	21,170	22,180	15,940	13,730	13,910	14,770
Total World	2,364,960	2,618,860	2,813,960	2,871,840	2,945,000	3,364,860	3,638,740	3,782,700	4,074,820	4,181,270	4,364,310

Source: U.S. Census Bureau, International Cement Review, PCI

United States
Census
2000

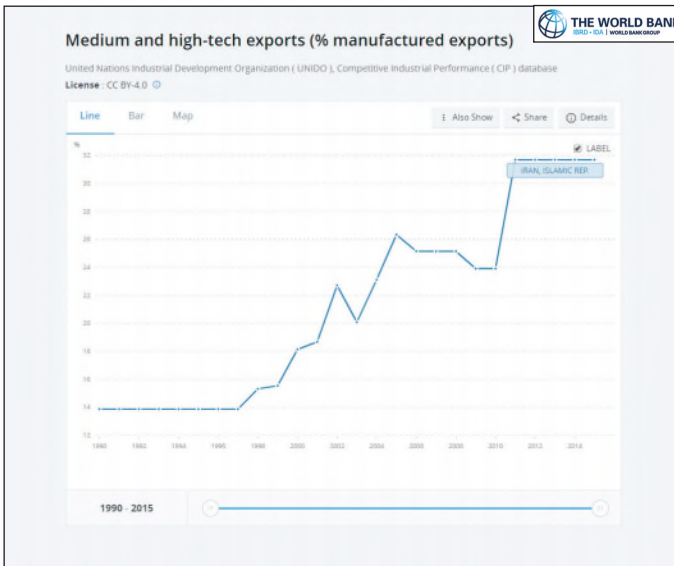

تصویر ۱۴۹

رتبه‌بندی کشورهای دنیا در تولید سیمان، از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵م

منبع: مرکز آمار آمریکا

چهارم | افزایش درخورتوجه صادرات ایران در صنایع پیشرفته

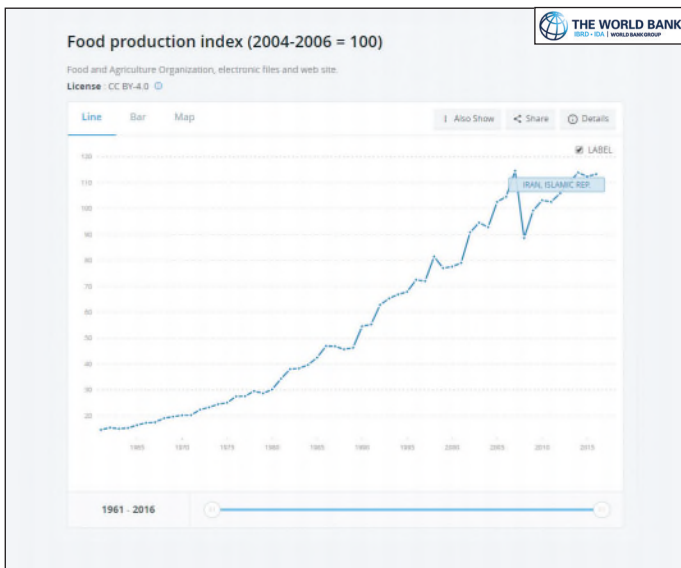

تصویر ۱۵۰
صادرات ایران در صنایع
متوسط و پیشرفته در
تکنولوژی، از سال ۱۹۹۰
تا ۲۰۱۵م
منبع: بانک جهانی

پنجم | رشد ۴ برابری شاخص تولید مواد غذایی

تصویر ۱۵۱
شاخص تولید مواد
غذایی در ایران، از
سال ۱۹۶۱ تا ۲۰۱۶م
منبع: بانک جهانی

ششم | رشد درخورتوجه و ارتقا به رتبه ۱۶ در دنیا درصنعت تولید وسایل نقلیه

تصویر ۱۵۲

آمار تولید وسایل نقلیه

در سال ۱۹۹۹م

منبع: سازمان بین‌المللی

تولیدکنندگان وسایل

نقلیه موتوری

 International Organization of Motor Vehicle Manufacturers OICA is the voice speaking on automotive issues in world forums	
Home	OICA > Production Statistics > 1999 Statistics
About Us	
Economic Contributions	
Autos and Fuels	
Climate Change & CO2	
Safety	
Sales Statistics	
Production Statistics	1999 PRODUCTION STATISTICS
2017 Statistics	
2016 Statistics	
2015 Statistics	
2014 Statistics	
2013 Statistics	
2012 Statistics	
2011 statistics	
2010 Statistics	
2009 Statistics	
2008 Statistics	
2007 Statistics	
2006 Statistics	
2005 Statistics	
2004 Statistics	
2003 Statistics	
2002 Statistics	
2001 Statistics	
2000 Statistics	
1999 Statistics	
OICA Workshop on HDV CO2 & Fuel Efficiency Harmonization	
Vehicles in use	
Worldwide Harmonization	
Calendar of Auto Shows	
Media Center	
OICA Member Press Contacts	
International press review archives	
Members only	
Contact	

Country	Cars	Commercial Vehicles	Total
Serbia	3,816	1,433	5,289
Ukraine	10,136	9,044	19,180
Finland	33,903	472	34,375
Uzbekistan	44,433	0	44,433
Egypt	43,416	30,632	76,048
Indonesia	76,715	12,292	89,007
Romania	88,313	18,594	106,897
Slovenia	118,132	0	118,132
Iran	119,419	0	119,419
Others	86,849	32,801	119,650
Slovalia	126,503	328	126,831
Hungary	126,889	2,397	128,186
Austria	123,686	16,748	138,531
Sweden	213,895	36,847	230,742
Portugal	186,996	65,294	252,290
Malaysia	237,998	16,692	254,690
Turkey	222,041	75,821	297,862
Australia	281,417	21,208	302,325
Argentina	224,733	80,076	304,809
Netherlands	262,242	44,978	307,220
South Africa	214,894	102,673	317,567
Thailand	63,536	256,223	322,761
Taiwan	266,000	87,000	353,000
Czech Rep.	348,482	27,775	376,251
Poland	546,843	27,991	574,834
India	533,145	286,044	818,193
Belgium	917,513	99,548	1,017,061
Russia	943,732	225,976	1,169,708
Brazil	1,107,751	243,077	1,350,828
Mexico	990,772	656,163	1,549,905
Italy	1,410,459	290,797	1,701,256
China	865,368	1,264,587	1,829,953
UK	1,796,824	186,895	1,973,519
South Korea	2,361,735	461,379	2,843,114
Spain	2,281,817	970,772	2,852,389
Canada	1,626,316	1,432,497	3,058,813
France	2,784,469	395,724	3,180,193
Germany	5,209,524	378,168	5,687,692
Japan	8,100,168	1,795,307	9,895,476
USA	6,637,949	7,387,829	13,024,378
Total	39,759,847	18,499,045	58,258,892

موتوری و از تولید صفر تا رتبه ۱۹ دنیا در تولید وسایل نقلیه باری و مسافری

تصویر ۱۵۳
آمار تولید وسایل نقلیه
در دنیا، در سال ۲۰۱۷م
منبع: سازمان بین‌المللی
تولیدکنندگان وسایل
نقلیه موتوری

		International Organization of Motor Vehicle Manufacturers OICA is the voice speaking on automotive issues in world forums				
Home About Us Economic Contributions Autos and Fuels Climate Change & CO2 Safety Sales Statistics Production Statistics 2017 Statistics 2016 Statistics 2015 Statistics 2014 Statistics 2013 Statistics 2012 Statistics 2011 Statistics 2010 Statistics 2009 Statistics 2008 Statistics 2007 Statistics 2006 Statistics 2005 Statistics 2004 Statistics 2003 Statistics 2002 Statistics 2001 Statistics 2000 Statistics 1999 Statistics OICA Workshop on HDV CO2 & Fuel Efficiency Harmonization Vehicles in use Worldwide Harmonization Calendar of Auto Shows Media Center OICA Member Press Contacts International press review archives Members only Contact						
OICA > Production Statistics > 2017 Statistics						
2017 PRODUCTION STATISTICS						
Country	Cars	Commercial vehicles	Total	% change		
China	24,806,687	4,208,747	29,015,434	3.19%		
USA	3,033,216	9,156,789	11,189,985	-8.13%		
Japan	6,347,838	1,345,910	9,693,748	5.31%		
Germany	5,645,581	0	5,645,581	-1.78%		
India	3,952,050	830,346	4,782,396	5.83%		
South Korea	3,736,369	379,514	4,114,913	-2.89%		
Mexico	1,900,029	2,168,386	4,068,415	13.00%		
Spain	2,291,482	858,843	2,848,335	-1.30%		
Brazil	2,269,488	430,204	2,699,672	25.20%		
France	1,748,000	479,000	2,227,000	6.54%		
Canada	749,458	1,430,331	2,199,789	-7.21%		
Thailand	518,440	1,170,383	1,888,823	2.28%		
UK	1,671,158	78,219	1,749,385	-3.70%		
Turkey	1,342,908	352,825	1,695,731	14.12%		
Russia	1,348,029	203,264	1,551,293	19.01%		
Iran	1,418,590	96,846	1,515,396	18.19%		
Czech Rep.	1,413,861	6,112	1,419,993	0.00%		
Indonesia	942,356	234,259	1,216,616	3.30%		
Italy	742,642	399,568	1,142,210	3.53%		
Slovakia	1,001,520	0	1,001,520	-3.70%		
Others	536,725	221,947	758,672	15%		
Poland	514,700	175,029	689,729	1.16%		
South Africa	321,358	268,593	589,951	-1.51%		
Hungary	202,000	3,400	205,400	-4.01%		
Argentina	203,700	268,458	472,158	-0.13%		
Malaysia	424,880	35,280	460,140	-15.62%		
Belgium	336,000	43,140	379,140	-5.88%		
Norocco	341,802	34,484	376,286	9.00%		
Romania	386,240	10	386,250	-0.02%		
Taiwan	230,356	51,207	291,563	-5.80%		
Sweden	226,000	0	226,000	10.04%		
Slovenia	189,852	0	189,852	42.00%		
Portugal	126,426	49,118	175,544	22.68%		
Netherlands	158,000	2,280	157,280	74.97%		
Uzbekistan	140,247	0	140,247	59.10%		
Austria	81,000	19,880	99,880	-8.98%		
Australia	88,195	10,437	98,632	-38.85%		
Finland	91,598	0	91,598	90.83%		
Serbia	79,360	352	79,912	-0.51%		
Egypt	9,970	26,670	36,640	1.13%		
Ukraine	7,296	2,246	9,542	91.27%		
Total	73,456,531	23,846,083	97,302,554	2.36%		

فصل نهم

آزادی و مردم سالاری

آزادی و مردم‌سالاری در دوران پهلوی

اول | احزاب

خفقان سیاسی در این دوران به حدی بود که درنهایت دو حزب «مردم» به رهبری اسدالله غلم و «ایران نوین» که به جای حزب «ملیون» توسط حسن علی منصور با حمایت شاه تشکیل شده بود، در انتها به دستور شاه منحل شد و تنها حزب «رستاخیز» به عنوان تنها حزب کشور معرفی شد. در این حزب هم علی‌رغم ادعای مردمی بودن، نقش شاه، نقش اصلی بود. در جواب انتقاد به عملکرد شاه و تحمیلی بودن احزاب، شاه مردم ایران را دارای سواد لازم برای شناخت درست و تشکیل حزب از درون مردم ندانست.^{۴۶} محمدرضا شاه هنگام معرفی حزب رستاخیز به عنوان تنها حزب در کشور، به منتقدین گفت:

کسی که وارد این تشکیلات سیاسی نشود و مؤمن به این سه اصلی که من گفتم، نباشد، دو راه برایش وجود دارد: یا یک فردی است متعلق به یک تشکیلات غیرقانونی، یعنی به اصطلاح خودمان «توده‌ای»، یعنی باز به اصطلاح خودمان و با قدرت اثبات، «بی وطن» [که] او جایش یا در زندان ایران

است یا اگر بخواهد، فردا با کمال میل، بدون اخذ عوارض،
 گذرنامه در دستش می‌گذاریم و به هر جایی که دلش
 می‌خواهد، برود؛ چون ایرانی که نیست!^{۸۷}
 در جایی دیگر نیز گفت: «آنهايي که به رستاخيز نمی‌پیوندند، باید
 از هواداران حزب توده باشند. این خائنان یا باید به زندان بروند یا
 اینکه همین فردا کشور را ترک کنند!»^{۸۸} این درحالی بود که شاه هنگام
 دوحزبی شدن در جواب منتقدین گفته بود: «اگر من یک دیکتاتور بودم،
 رهبری یک حزب واحد را به‌دست می‌گرفتم.»^{۸۹}
 این رویهٔ خفقان و سرکوب شدید فعالیت‌های سیاسی، پس از انقلاب
 اسلامی به‌کلی تغییر کرده و با رویکردی آزاداندیشانه زمینهٔ فعالیت
 و بیان آزادانه گروه‌های مختلف فراهم شده است؛ به‌گونه‌ای که تا
 تیر ۱۳۹۷، ۲۴۸ تشکل سیاسی در جمهوری اسلامی به‌وجود آمده است
 که آزادانه و با مجوز قانونی درحال فعالیت‌اند.

۸۶. محمدرضا پهلوی،
 مأموریت برای وطن،
 ص ۳۳۶ و ۳۳۷.
 ۸۷. روزنامه اطلاعات،
 ۱۲ اردیبهشت ۱۳۵۳.
 ۸۸. کیهان انترناسیونال، ۸
 مارس، ۱۹۷۵.
 ۸۹. محمدرضا پهلوی،
 مأموریت برای وطن،
 ص ۳۳۶.

دوم | مردم‌سالاری

فارغ از عرصه انتخابات و در عمل، حکام پهلوی حتی در گفتار خود نیز نشان می‌دادند که کم‌ارزش‌ترین موضوع در نزد آن‌ها نظر و رأی مردم است. شاه چنان خود را از مردم بی‌نیاز می‌دید که گاه به‌صراحت به آنان توهین می‌کرد؛ ازجمله درباره مردم ایران می‌گفت: «این مردم قادر به انجام هیچ‌چیز نیستند: مثل گوسفندان می‌مانند!»^{۹۰}

روحیه نخوت و تحقیر مردم ایران نه‌فقط در رضاشاه و محمدرضاشاه ریشه زده بود، بلکه اغلب درباریان هم به این بیماری مبتلا شده بودند. ملکه مادر مردم ایران را مردمی حسود^{۹۱} و مذذب می‌دانست که حتی حکومت‌کردن بر آنان افتخار نداشت.^{۹۲} فرح هم که سعی می‌کرد خود را تافته جداافتته دربار نشان بدهد، از این امر مستثنا نبود. به‌روایت علی شهبازی، سرتیپ محافظ شاه، فرح مردم جنوب تهران را کمتر از حیوان می‌دانست.^{۹۳}

۹۰. فریده دیبا، دخترم

فرح، ص ۳۳۸.

۹۱. تاج‌الملوک پهلوی،

خاطرات ملکه پهلوی،

ص ۳۹۲.

۹۲. همان، ص ۳۳۲.

۹۳. علی شهبازی،

محافظ شاه (خاطرات

علی شهبازی)، ص ۲۳۴.

۱. تعداد انتخابات

در دوران پهلوی، مردم فقط در انتخابات مجلس شورای اسلامی نقش داشتند؛ اگرچه انتخابات محدود انجمن شهر و نمایندگان سنا نیز برگزار می‌شد که تماماً با دخالت دربار و ساواک صورت می‌گرفت. در دوران پس از انقلاب اسلامی، تنوع انتخابات بسیار بیشتر از دوران پهلوی شد و مردم به هشت صورت مختلف مشارکت سیاسی کردند:

۱. همه‌پرسی تأسیس جمهوری اسلامی؛

۲. همه‌پرسی قانون اساسی؛

۳. همه‌پرسی تقنینی «اصل ۵۹ قانون اساسی»؛

۴. همه‌پرسی مجلس خبرگان قانون اساسی؛

۵. همه‌پرسی مجلس خبرگان رهبری؛

۶. همه‌پرسی ریاست جمهوری؛

۷. همه‌پرسی مجلس شورای اسلامی؛

۸. همه‌پرسی شورای اسلامی شهر و روستا.

۲. میزان حضور مردم در انتخابات

میزان حضور مردم در آخرین انتخابات مجلس شورای ملی در دوران پهلوی، در سال ۱۳۵۴، ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر بوده است؛ در حالی که در اولین انتخابات انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۸ بیش از ۲۰ میلیون نفر و در طول ۴۰ سال بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، میزان متوسط حضور مردم در انتخابات بیش از ۶۰ درصد بوده است.

۳. دخالت در انتخابات در دوران پهلوی

برگزاری انتخابات، به‌تنهایی ارزش نیست؛ بلکه باید آزادبودن و قانون‌مندی در انتخابات را مدنظر گرفت که در این زمینه کارنامه رژیم پهلوی، کارنامه‌ای

تیره‌وتار است. برای نمونه، رضاخان در سال ۱۳۰۲، در مقام فرماندهی کل قشون، در تلگرافی به والی ایالت فارس دستور داد: «ایالت جمیلۀ فارس در تعقیب تلگراف سابق مقتضی است قدغن فرمایید که در انتخاب نوبخت از بوشهر مساعدت نشود. حکمت هم که جزو کاندید شهر شیراز است، از جهرم بفرمایید بشود. راجع به ضیاء‌الواعظین بایستی هرطور است، اقدامی بفرمایید که از انتخاب مشارالیه جلوگیری بعمل بیاید.»^{۹۴}

در دورهٔ پهلوی دوم نیز برگزاری انتخابات بسته‌تر و فرمایشی‌تر از پیش تداوم یافت و حتی چند نوبت، مجلس توسط شاه منحل شد. محمدرضاشاه در کتاب «پاسخ به تاریخ» که پس از فرار از ایران نوشته

است، این‌طور اقرار کرده است:

انگلیسی‌ها این امر را کاملاً عادی و طبیعی می‌دانستند که انتخابات در ایران مطابق نظر و خواسته‌های خودشان صورت بگیرد. در زمان جنگ [جهانی دوم] انتخابات ایران به این صورت انجام می‌گرفت که مثلاً صبح، مستشار سفارت انگلیس با لیستی حاوی هشتاد نامزد نمایندگی مجلس به دیدار نخست‌وزیر می‌رفت و بعدازظهر همان روز، کاردار سفارت شوروی نام دوازده نفر از نمایندگان موردنظر خود را به نخست‌وزیر می‌داد.^{۹۵}

اسدالله علم، از افراد بسیار با نفوذ در دربار پهلوی، در خاطراتش نوشته است: «دولت ما از انتخابات مجلس گرفته تا انتخابات محلی و انجمن شهر، آزادی را از مردم سلب کرده و اراده خود را تحمیل و نامزدهای خود را از صندوق بیرون می‌آورد»^{۹۶}

۹۴. علیرضا زهیری، عصر پهلوی به روایت اسناد، ص ۲۸.

۹۵. محمدرضا پهلوی، پاسخ به تاریخ، ص ۱۱۸ تا ۱۱۶.

۹۶. اسدالله علم، گفت‌وگوهای من با شاه، ج ۲، ص ۲۳۶.

۴. مطبوعات و کتاب

یکی دیگر از شاخص‌های آزادی، وضعیت مطبوعات و نشر کتاب است. در دوان پهلوی تعداد نشریات کاهش شدیدی داشت؛ به طوری که ۵۴۰ نشریه در اواخر سلطنت احمدشاه، در پایان رژیم پهلوی به ۸۶ نشریه کاهش یافت.^{۹۷} به طور متوسط ۲هزار عنوان کتاب در سال چاپ می‌شد که بیشتر آن‌ها از محتوای مناسبی برخوردار نبود. رضاخان که بعد از کودتا همه مطبوعات را تعطیل کرده بود، در ۱۷ اسفند ۱۳۰۰ در اعلامیه‌ای اعلام کرد: «...قلم مخالفین را می‌شکنم و زبان می‌برم.»^{۹۸} همچنین ساواک طی دستوری در ۴ بهمن ۱۳۵۵ خطاب به مطبوعات نوشت: «هیچ‌گونه شکواییه، انتقاد، گلایه، چه صراحتاً و چه تلویحاً، در هیچ زمینه‌ای نباید در مطبوعات چاپ شود.»

روزنامه اطلاعات در ۲۰ شهریور ۱۳۲۰ به دنبال اشغال ایران توسط متفقین، در سرمقاله خود نوشت: «انتظار مردم ایران از دولتین شوروی و انگلیس در عالم همسایگی و دوستی، بیش از این‌ها بود!» دولت انگلیس به این نوشته اعتراض کرد و فروغی نیز در مقام نخست‌وزیر، دستور توقیف روزنامه را صادر کرد.^{۹۹} کار سانسور کلمات به آنجا کشیده شد که وقتی یکی از مأمورین سانسور در عصر رضاشاه در یکی از روزنامه‌ها، این مصرع معروف حافظ را می‌بیند که گفته است: «رضا به داده بده، وز جبین گره بگشا!» فوراً به مدیر روزنامه تعرض کرده، روی کلمه «رضا» خط می‌کشد تا نکند منظور، رضاشاه و توهین به او باشد و بالای آن می‌نویسد: «حسن»!^{۱۰۰}

از جمله محدودیت‌های دیگر، برخورد جدی با کسانی بود که منتقد امور جاری کشور بودند؛ به عنوان مثال، آیت‌الله سعیدی به جرم نوشتن اطلاعیه‌ای در اعتراض به سفر سرمایه‌داران صهیونیست به ریاست راکفلر به ایران در سال ۱۳۴۹، توسط ساواک دستگیر و شکنجه شد و به شهادت رسید.^{۱۰۱}

۹۷. نک: مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، مطبوعات عصر پهلوی به روایت اسناد ساواک.

۹۸. عبدالرحیم ذاکر حسین، مطبوعات سیاسی در عصر مشروطیت، ص ۸۷.

۹۹. علی اصغر زرگر، تاریخ روابط سیاسی ایران و انگلیس در دوره رضاشاه، ص ۴۵۲.

۱۰۰. نک: عبدالرحیم ذاکر حسین، مطبوعات سیاسی در عصر مشروطیت، ص ۱۱۹.

۱۰۱. نک: مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، یاران امام به روایت اسناد ساواک (شهید آیت‌الله محمدرضا سعیدی).

از دیگر محدودیت‌ها می‌توان به ممنوعیت در همراه داشتن بعضی از کتاب‌ها، مثل تحریر الوسيلة امام خمینی رحمته الله اشاره کرد. سانسور در عصر پهلوی، در کتاب و ادبیات به جایی رسید که استفاده از کلماتی همانند شب، سیاهی، سرما، زمستان، گل سرخ، جنگل، پنجره بسته و شقایق ممنوع شد؛ چراکه مدعی بودند این واژگان در ادبیات انقلابی به کار می‌رود.^{۱۲} از حساسیت‌های سیاسی اجتماعی مُمیزان، در دو دهه آخر رژیم پهلوی، می‌توان به نکات زیر اشاره کرد:

۱. به کارگیری نام‌ها و لقب‌هایی که ویژه خاندان سلطنتی بود یا به آن‌ها اشاره داشت، ممنوع بود، مانند حذف کلمه «سلطنت» از کتاب «صلح امام حسن علیه السلام».

۲. هر نوع کتاب مذهبی و تحلیلی سانسور می‌شد و در بیشتر مواقع هم برچسب «خلاف مصلحت نظام» و «مارکسیست اسلامی» می‌خورد؛ مثل کتاب‌های ولایت فقیه و بعثت و ایدئولوژی و بت‌شکن که گرفتار این برچسب شدند.

۳. هرگونه نقد و انتقاد به حکومت پهلوی و پیشنهاد برای اصلاح وضع موجود در کتاب‌ها، باعث می‌شد آن کتاب‌ها هیچ‌گاه منتشر نشود.

۴. نام بعضی افراد و نیز بعضی اسم‌های خاص سانسور می‌شدند، مانند عبدالحسین نوشین و حسینیه ارشاد و گل سرخ.

۵. هرگونه انتقاد به عملکرد بعضی کشورها مانند اسرائیل و ایالات متحده سانسور می‌شد.

۶. نشر هر نوع مطلب پیرامون مفهوم انقلاب و انقلاب‌های صورت گرفته در دیگر کشورها و درکل، هر نوشته‌ای که به نوعی با حرکت‌های اجتماعی ارتباط داشت، ممنوع بود.

۷. نشر کتاب به زبان‌های غیرفارسی، مانند عربی، ترکی، کردی و بلوچ، ممنوع بود.

۱۲. روزنامه اعتماد ملی، ش ۴۷۲، ۵ مهر ۱۳۸۶، ص ۱۰. «گفت‌وگو با یدالله رؤیایی، عضو کانون نویسندگان دوره پهلوی»

۵. فضای عمومی جامعه

در دوران پهلوی، خفقان به حدی زیاد بود که حتی مهم‌ترین هم‌پیمانان شاه هم مجبور به اعتراف در این باره می‌شدند؛ برای مثال جیمی کارتر، رئیس‌جمهور سابق آمریکا، در خاطراتش نوشته است: «در دوران شاه، حداقل ۲۵ هزار زندانی سیاسی در ایران وجود داشت.»^{۱۰۳} فرد هالیدی، در سال ۱۳۵۴ (۱۹۷۵م) تعداد زندانیان سیاسی در ایران را بین ۲۵ هزار تا ۱۰۰ هزار نفر اعلام می‌کند و در گزارشی می‌نویسد:

کارنامه هیچ کشوری در جهان سیاه‌تر از کارنامه ایران در زمینه حقوق بشر نیست... جلّادان ساواک افزون‌بر شوک الکتریکی و ضرب‌وشتم مخالفان، از انواع وحشی‌گری‌ها استفاده می‌کردند؛ از جمله فروردین بطری‌های شکسته در نشیمنگاه، آویختن وزنه بر بیضه‌ها، پوشاندن کلاه‌خودهای ویژه، مورد تجاوز جنسی قراردادن زندانیان و تجاوز به زنان و دختران فرد دستگیرشده در مقابل چشم وی برای گرفتن اعتراف.^{۱۰۴}

۱۰۳. ویلیام سولیوان و آنتونی پارسونز، خاطرات دو سفیر، ص ۴۴۷.

۱۰۴. فرد هالیدی، دیکتاتوری و توسعه سرمایه‌داری در ایران، ص ۹۲.

۱۰۵. اصل ۱۹ قانون اساسی.
 ۱۰۶. اصل ۲۰ قانون اساسی.
 ۱۰۷. دکتر مره صدق، ریاست بیمارستان خیریه یهودی دکتر سپهر: «...با توجه به نزدیکی این بیمارستان به محل‌های تجمع و تظاهرات ضد رژیم طاغوت، تعداد بسیار زیادی از مجروحین حوادث سال‌های انقلاب به این بیمارستان منتقل و تحت درمان قرار گرفتند و حتی یکبار نیروهای حکومت نظامی به بیمارستان هجوم آوردند و تلاش کردند مجروحین انقلابی را از بیمارستان خارج کنند که رئیس آن موقع بیمارستان با مقاومت جدی که صورت

انقلاب اسلامی شعار اساسی خود را بر پایه استقلال و آزادی ملت در پناه اسلام تعریف کرده است؛ بنابراین داشتن آزادی برای هر فرد و اقلیت را از اصول و قوانین خود می‌داند. با بررسی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به راحتی می‌توان متوجه شد که در قانون جمهوری اسلامی ایران، به حقوق اقلیت‌ها در کشور توجه شده است؛ به‌عنوان نمونه به این دو قانون توجه کنید:

۱. مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند، از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند این‌ها سبب امتیاز نخواهد بود؛^{۱۰۵}
۲. همه افراد ملت، اعم از زن و مرد، یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند.^{۱۰۶}

مجموعه آزادی‌ها و رعایت حقوق اقلیت‌های مذهبی سبب شد که جامعه جهانی آشوریان، مقر این جامعه را از آمریکا به تهران منتقل کند. از دیگر نکات شایان ذکر در زمینه اصل آزادی و مردم‌سالاری نظام در مواجهه با کلیمیان در ایران، تشکر امام خمینی علیه السلام از مسئولان بیمارستان

داد، مانع از این کار شد. به همین علت حضرت امام خمینی علیه السلام قبل از اینکه به ایران تشریف بیاورند، نامه تشکرآمیزی خطاب به رئیس بیمارستان می‌فرستند و طی آن از زحمات بیمارستان و حمایت از انقلابیون مجروح تشکر می‌کنند که این نامه اکنون در اختیار یکی از اعضای هیئت‌مدیره سابق بیمارستان است که اکنون در خارج از کشور زندگی می‌کند...» (وب سایت انجمن کلیمیان: www.iranjewish.com، ۱۰۸، روزنامه اعتماد ملی، ۷ آبان ۱۳۸۶، ص ۹، ۱۰۹، عبادی، چالش‌های ایران و آمریکا، ص ۱۸۸.

خبریه یهودی دکتر سپیر^{۱۰۷} است. این بیمارستان کماکان فعال بوده و به‌گفته ریاست فعلی بیمارستان، بخش اعظمی از مراجعان به این بیمارستان را مسلمانان تشکیل می‌دهند.

بر اساس اصل ۱۳ قانون اساسی، [درباره کلیمیان] صدور رأی در احوال شخصی، به وسیله مرجع دینی کلیمیان ایران اعلام می‌شود و دادگاه و قوه قضاییه بر اساس نظر مرجع دینی کلیمیان رأی نهایی را صادر می‌کند که این در میان همه کشورهای جهان، کاملاً استثناست؛^{۱۰۸} به طوری که خاخام‌های یهودی وابسته به گروه تتوریاکارتا پس از بازدید از ایران، در بازگشت به آمریکا اعلام کردند: «یهودیان ایران نسبت به یهودیان سایر کشورها از وضع بهتری برخوردارند.»^{۱۰۹}

سرانه فضای عبادی اقلیت‌های دینی، نزدیک به دوبرابر مسلمانان است. مسیحیان بیش از ۲۵۰ کلیسا در سطح کشور در اختیار دارند و تقریباً به‌ازای جمعیتی کمتر از ۵۰۰ نفر، یک کلیسا برای آنان وجود دارد. اماکن مذهبی اقلیت‌ها همچنین به‌طور پیوسته از سوی دولت و با هزینه عمومی ترمیم و بازسازی می‌شود.

از حقوق سیاسی بسیار مهم که اقلیت‌ها در ایران دارند، حق حضور در مجلس شورای اسلامی به‌عنوان نماینده است. این حق در اصل ۶۴ قانون اساسی به رسمیت شناخته شده است. مطابق این اصل، زرتشتیان و کلیمیان هرکدام یک نماینده، مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعاً یک نماینده و مسیحیان ارمنی جنوب و شمال نیز هرکدام یک نماینده در مجلس شورای اسلامی خواهند داشت.

یونان بت کلیا، نماینده آشوری‌ها و کلدانی‌ها در دوره هفتم و هشتم و نهم مجلس شورای اسلامی چنین گفته‌اند: «اگر نسبت جمعیت یک دین را به نماینده‌هایش در نظر بگیریم، باید بگوییم ما چندبرابر مسلمانان در مجلس نماینده داریم و داشتن این حق برای ما باارزش است و دیدگاه نظام جمهوری اسلامی همواره در قبال اقلیت‌های دینی و مذهبی بسیار مثبت و احترام‌آمیز بوده و حق مشارکت ما در برنامه‌های فرهنگی اجتماعی همواره فراهم شده است...»^{۱۱۰}

۱۱۰. روزنامه جم،
۹ بهمن ۱۳۸۴، ص ۹.

اول | انتخابات

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اصل ششم، از ویژگی عمومی بودن رأی سخن به میان آورده است. این اصل، مقرر می‌دارد که در جمهوری اسلامی ایران، امور کشور باید به اتکای عمومی، از راه انتخابات اداره شود؛ همچنین قوانین و مقررات انتخاباتی از جمله ماده ۱۰ قانون انتخابات ریاست جمهوری و ماده ۷ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی و نیز ماده ۱۷ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران، به این خصیصه نیز اشاره می‌کند؛ از این رو شهروندان ایرانی، از هر قوم، دین، جنسیت و... باشند، از حق شرکت در انتخابات بهره‌مندند. برگزاری ۳۶ مرتبه انتخابات در طول ۴۰ سال پس از انقلاب اسلامی، نشان‌دهنده اهمیت و توجه جمهوری اسلامی به آرای مردمی است.

دوم | قانون اساسی و آزادی بیان

تشکیل اجتماعات و راه‌پیمایی‌ها، بدون حمل سلاح، به شرط آنکه محل به مبانی اسلام نباشد، آزاد است. جمهوری اسلامی، ایران را از یک نظام تک‌حزبی به نظامی با بیش از ۲۵۰ حزب رسمی و ۵۱۵ انجمن صنفی تبدیل کرد. افزایش تعداد عناوین کتاب منتشرشده در سال ۱۳۵۷ از ۱۵۰۰ عنوان به ۱۰۷ هزار عنوان در سال ۱۳۹۶ افزایش یافته است. فقط در استان کردستان، بیش از ۶۰ نشریه اجازه انتشار دارند. فقط نزدیک به ۴ هزار سمن در ایران از وزارت کشور مجوز فعالیت دارند که ۵۸ درصد آن‌ها در حوزه حقوق بشر فعال هستند و به‌طور پیوسته گزارش‌ها و اطلاعات خود را به سازمان ملل ارائه می‌کنند.

اول | انتقاد غربی‌ها از آزادی در ایران؛ به‌دلیل رعایت‌نکردن حقوق سیاسی هم‌جنس‌بازان

Freedom House

Freedom in the World 2018

Iran Profile

FREEDOM STATUS:
NOT FREE

Freedom in the World Scores

Freedom Rating	6/7
Political Rights	6/7
Civil Liberties	6/7
<small>(1=Most Free, 7=Least Free)</small>	
Aggregate Score: 18/100	<small>(0=Least Free, 100=Most Free)</small>

Quick Facts

Population:	79,500,000
Capital:	Tehran
GDP/capita:	\$4,862
Press Freedom Status:	Not Free
Net Freedom Status:	Not Free

B4. Do various segments of the population (including ethnic, religious, gender, LGBT, and other relevant groups) have full political rights and electoral opportunities? 1 / 4

Women remain significantly underrepresented in politics and government. In 2017, Rouhani appointed two women among his several vice presidents but failed to name any women as cabinet ministers. No women candidates were allowed to run for president.

The parliament grants five seats to recognized non-Muslim minorities: Jews, Armenian Christians, Assyrian and Chaldean Christians, and Zoroastrians. However, ethnic and especially religious minorities are rarely awarded senior government posts, and their political representation remains weak.

In September 2017, the Guardian Council ordered the suspension of a Zoroastrian member of the Yazd city council; Jannati, the head of the Guardian Council, had said in April that religious minorities should not have a representative in towns where the majority of the population was Muslim. The parliament passed legislation in December to affirm minorities' right to run for municipal councils, but the Guardian Council blocked the bill later that month, meaning the dispute would have to be settled by the Expediency Council.

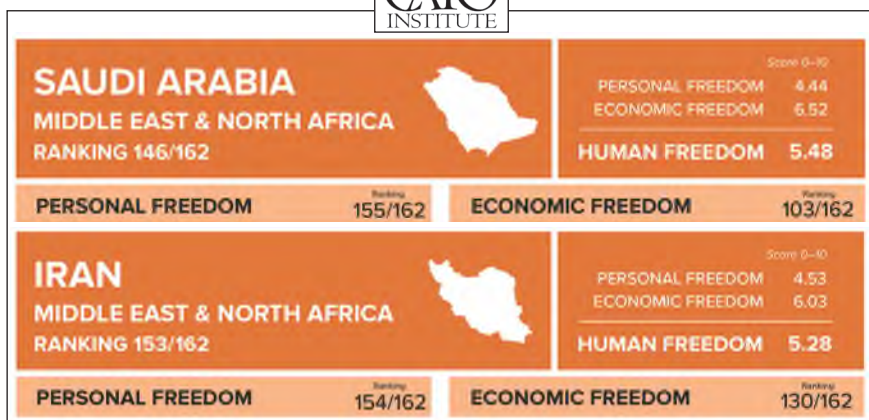
تصویر ۱۷۹

گزارش مؤسسه «Freedom House» از نداشتن آزادی هم‌جنس‌بازان در برخورداری از حقوق و موقعیت‌های سیاسی در جمهوری اسلامی ایران

دوم | جایگاه جمهوری اسلامی ایران، از نظر آزادی، پایین‌تر از حکومت استبدادی عربستان سعودی!

تصویر ۱۸۰

گزارش مؤسسه کاتو (Cato) از آزادی انسانی در کشورهای دنیا

سوم | دخالت آمریکا در ۵۰ انتخابات کشورهای مختلف جهان، تحت عنوان ترویج دموکراسی!

تصویر ۱۸۱

کشورهایی که آمریکا در انتخابات آنها دخالت کرده است.

منبع: اسپوتنیک

چهارم | منع حجاب دختران در مدارس فرانسه مهد آزادی دنیا

تصویر ۱۸۲

تصویر قانون منع حجاب

در مدارس فرانسه،

مصوبه سال ۲۰۰۴

منبع: ژورنال رسمی

جمهوری فرانسه

5190

JOURNAL OFFICIEL DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

17 mars 2004

LOIS

LOI n° 2004-228 du 15 mars 2004 encadrant, en application du principe de laïcité, le port de signes ou de tenues manifestant une appartenance religieuse dans les écoles, collèges et lycées publics (1)

NOR: MENX040000L

L'Assemblée nationale et le Sénat ont adopté,
Le Président de la République promulgue la loi dont la teneur suit :

Article 1er

Il est inséré, dans le code de l'éducation, après l'article L. 141-5, un article L. 141-5-1 ainsi rédigé :

« Art. L. 141-5-1. – Dans les écoles, les collèges et les lycées publics, le port de signes ou tenues par lesquels les élèves manifestent ostensiblement une appartenance religieuse est interdit.

Le règlement intérieur rappelle que la mise en œuvre d'une procédure disciplinaire est précédée d'un dialogue avec l'élève. »

Article 2

1. – La présente loi est applicable :

1° Dans les îles Wallis et Futuna ;

2° Dans la collectivité départementale de Mayotte ;

3° En Nouvelle-Calédonie, dans les établissements publics d'enseignement du second degré relevant de la compétence de l'Etat en vertu du III de l'article 21 de la loi organique n° 99-209 du 19 mars 1999 relative à la Nouvelle-Calédonie.

II. – Le code de l'éducation est ainsi modifié :

1° Au premier alinéa de l'article L. 161-1, les références : « L. 141-4, L. 141-6 » sont remplacées par les références : « L. 141-4, L. 141-5-1, L. 141-6 » ;

2° A l'article L. 162-1, les références : « L. 141-4 à L. 141-6 » sont remplacées par les références : « L. 141-4, L. 141-5, L. 141-5-1, L. 141-6 » ;

3° A l'article L. 163-1, les références : « L. 141-4 à L. 141-6 » sont remplacées par les références : « L. 141-4, L. 141-5, L. 141-6 » ;

4° L'article L. 164-1 est ainsi modifié :

a) Les références : « L. 141-4 à L. 141-6 » sont remplacées par les références : « L. 141-4, L. 141-5, L. 141-6 » ;

b) Il est complété par un alinéa ainsi rédigé :

« L'article L. 141-5-1 est applicable aux établissements publics d'enseignement du second degré mentionnés au III

de l'article 21 de la loi organique n° 99-209 du 19 mars 1999 relative à la Nouvelle-Calédonie qui relèvent de la compétence de l'Etat. »

III. – Dans l'article L. 451-1 du même code, il est inséré, après la référence : « L. 132-1 », la référence : « L. 141-5-1, ».

Article 3

Les dispositions de la présente loi entrent en vigueur à compter de la rentrée de l'année scolaire qui suit sa publication.

Article 4

Les dispositions de la présente loi font l'objet d'une évaluation un an après son entrée en vigueur.

La présente loi sera exécutée comme loi de l'Etat.

Fait à Paris, le 15 mars 2004.

JACQUES CHIRAC

Par le Président de la République :

Le Premier ministre,
JEAN-PIERRE RAFFARIN

Le ministre de la jeunesse,
de l'éducation nationale et de la recherche,
LUC FERRY

La ministre de l'outre-mer,
BRIGITTE GIRARDIN

Le ministre délégué
à l'enseignement scolaire,
XAVIER DARCOS

(1) *Travaux préparatoires*, loi n° 2004-228.

Assemblée nationale :

Projet de loi n° 1378 ;

Rapport de M. Pascal Clément, au nom de la commission des

lois, n° 1381 ;

Avis de M. Jean-Michel Dubernard, au nom de la commission des

affaires culturelles, n° 1382 ;

Discussion les 3, 4 et 5 février 2004 et adoption le

10 février 2004.

Sénat :

Projet de loi, adopté par l'Assemblée nationale, n° 209

(2003-2004) ;

Rapport de M. Jacques Valade, au nom de la commission des

affaires culturelles, n° 219 (2003-2004) ;

Discussion et adoption le 3 mars 2004.

پنجم | گاردین: دموکراسی آمریکایی در بحران است و ترامپ فقط نشانه‌ای از آن است.

Support The Guardian Contribute Subscribe Search Sign in Search International edition

The Guardian

News **Opinion** Sport Culture Lifestyle More

US democracy is in crisis. But Trump is only the symptom
Jonathan Freedland

A system that favours the white, rural minority over the diverse majority will soon lose legitimacy in the eyes of its citizens

▲ London opposition rally, showing support of the Brexit vote, November 2016. Photograph: Mike Thompson

The talk in the US is of constitutional crisis. It's been brewing for a while, thanks to the Mueller investigation into suspected collusion between the Trump campaign and Kremlin efforts to swing the 2016 election. At some point - perhaps when special counsel Robert Mueller issues a subpoena, demanding Donald Trump answer his questions - a crisis was bound to come. But it may already be upon us.

That's because of a move Trump made within hours of seeing his party take a beating in the mid-term election, losing the chance of reappointment as Democrats snatched up what should be, once the fiscal tally is in, their biggest gains since the post Watergate landslide of 1974. The president fired his attorney-general and replaced him with a reliable partisan named **Matthew Whitaker**, who has loyally echoed Trump's denunciations of Mueller's probe as a "witch-hunt". It is this man who is now charged with fairly and impartially supervising the Mueller investigations. He will have access to all Mueller's findings, which he could pass on to Trump, and has the power to block Mueller any way he likes, including by shoving him off funds.

Condemnation for the move has been swift, including by a pair of constitutional lawyers who wrote a New York Times [op-ed denouncing it as "outrage"](#) on the grounds that Whitaker had not gone through a Senate confirmation process for a senior role in the justice department.

"Constitutionally, Matthew Whitaker is a nobody," they wrote. To add extra pizzazz, one of the authors is George Conway, husband of Kallyanne, the Trump adviser whose gift to the world was "["Always Be Calm"](#)".

Trump denies talking to new acting attorney general about Mueller investigation

Watch video

more viewed

- Far side of the moon: China's Chang'e 4 probe makes historic first follow-up
- Netflix warns viewers against first box challenge game: 'Do not eat up to hospital'

Opens up your world with news by subject. **Try it now**

Patrick Fish **Try it now for £6**

تصویر ۱۸۳

گزارش گاردین از

وضعیت دموکراسی در

آمریکا

منبع: گاردین

روزنامه گاردین در مقاله‌ای به قلم یکی از نویسندگان خود، تحت عنوان «دموکراسی در آمریکا رو به بحران هست؛ ترامپ فقط نشانه‌ای از آن است» به نقد سیستم انتخاباتی آمریکا می‌پردازد و با اشاره به نکاتی از انتخابات ریاست جمهوری گذشته آمریکا، از دموکراسی در آمریکا از حیث تأثیرنداشتن آرای تمام مردم انتقاد می‌کند:

«در سال ۲۰۱۶ ترامپ حدود ۳ میلیون رأی کمتر از کلینتون کسب کرد؛ اما اکنون ترامپ در کاخ سفید است، ولی کلینتون نه... جورج دبلیو بوش نیز در انتخابات رأی کمتری نسبت به الگور کسب کرده بود؛ اما در نهایت این الگور بود که به بوش می‌گفت: رئیس‌جمهور!»

در پایان مقاله نیز با اشاره به سیستم انتخاب الکترال در آمریکا نوشت:

«سیستمی که مرتباً قدرت را به جناح بازنده واگذار می‌کند، با ترجیح دادن اقلیتی سفید نسبت به اکثریتی درحال گسترش و متنوع، به زودی مقبولیت را در انظار شهروندان خود از دست می‌دهد. این بحران حقیقی قانون اساسی در آمریکاست.»

آری! از آزادی و دموکراسی تنها پوسته‌ای در غرب باقی مانده است و باطن دموکراسی غربی، چیزی جز حاکمیت سرمایه‌داران نیست.

علل تحقق نیافتن کامل اهداف انقلاب اسلامی

اول | موانع طبیعی

زمان‌بر بودن دستیابی به اهداف بلند؛

دوم | موانع بیرونی

برنامه‌ریزی برای براندازی نظام اسلامی؛
ایجاد گروهک‌های تروریستی و تفرقه قومی؛
حمله نظامی ناجوانمردانه ۸ ساله به کشور؛
تحریم و محاصره اقتصادی؛
تهاجم فرهنگی و هجمه به باورها و اعتقادات مردم؛
جلوگیری از پیشرفت علمی و صنعتی کشور؛
نفوذ برای تغییر محاسبات مسئولان و از طریق باورهای مردم؛
تحریف حقایق تاریخی؛
القای ناتوانی؛
تزریق ناامیدی؛

سوم | موانع درونی

۱. ضعف‌های فکری در حوزه اداره کشور

باورنداشتن به کارآمدی نسل جوان؛
غفلت از ثروت‌های عظیم انسانی و طبیعی کشور؛
اعتماد به نسخه‌های پیچیده‌شده از سوی بیگانگان؛
متکی بودن به نفت؛

۲. عدم اهتمام به همه آرمان‌های انقلاب

نداشتن اهتمام جدی در مبارزه با فساد؛
نداشتن اعتقاد به استقلال؛
فقدان عدالت‌محوری؛

۳. عادت‌های غلط اجتماعی

تنبلی و کم‌کاری؛
بی‌صبری؛
سرگرمی به امور گمراه‌کننده؛
رفاه‌طلبی؛
اشرافی‌گری؛
ترجیح کالاهای خارجی بر کالاهای داخلی؛
فقدان اعتماد به نفس ملی؛

۴. قبیله‌گرایی سیاسی و جناحی

فهرست منابع و مآخذ

اول | منابع مکتوب

۱. قرآن کریم.
۲. آوری، پیترا، تاریخ معاصر ایران، ترجمه محمد رفیعی مهرآبادی، ج ۲، چ ۱، تهران: عطائی، ۱۳۶۰.
۳. اسپاک، بنجامین، دنیای بهتر برای کودکانمان، ترجمه منصوره حکمی، تهران: نی، ۱۳۷۵.
۴. استمیل، جان. دی، درون انقلاب ایران، ترجمه منوچهر شجاعی، تهران: خدمات فرهنگی رسا، ۱۳۷۸.
۵. الهیاری، احمد، روایت سانسور (نیمه پنهان ۲۴)، چ ۴، تهران: کیهان، ۱۳۸۷.
۶. امیدوار، احمد و حسین یکتا، امام خمینی و انقلاب اسلامی: روایتی جهانی، تهران: سازمان عقیدتی سیاسی ناجا، ۱۳۷۹.
۷. برژینسکی، زیگنیو، خارج از کنترل، ترجمه عبدالرحیم نوه ابراهیم، تهران: سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۶۸.
۸. بصیرت‌منش، حمید، علما و رژیم شاه، تهران: عروج، ۱۳۷۸.
۹. بیل، جیمز، عقاب و شیر، ترجمه مهوش غلامی، تهران: کوبه، ۱۳۷۱.
۱۰. پارسونز، آنتونی، غرور و سقوط؛ خاطرات سفیر سابق انگلیس در ایران، ترجمه منوچهر راستین، تهران: هفته، ۱۳۶۳.
۱۱. پهلوی، محمدرضا، مأموریت برای وطنم، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۴۹.
۱۲. چمنکار، محمدجعفر، «مأموریت نظامی‌گری دولت پهلوی دوم و تأثیرات آن بر سیاست خارجی ایران»، مجله علمی پژوهشی پژوهش‌های تاریخی، س ۲، ش ۸ (دوره ۲، ش ۴)، زمستان ۱۳۸۹، ص ۵۳ تا ۷۸.
۱۳. حاجتی، میراحمدرضا، عصر امام خمینی علیه السلام، چ ۱۱، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۴.
۱۴. درودی، ریحانه، دربار به روایت دربار؛ فساد سیاسی، چ ۳، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۴.
۱۵. دفتر پژوهش‌های مؤسسه کیهان، نیمه پنهان (روزنامه‌نگاران جاسوس)، چ ۱۸، تهران: کیهان، ۱۳۸۳.

۱۶. دمارانش، الکساندر، جنگ جهانی چهارم؛ دیپلماسی و جاسوسی در عصر خشونت، ترجمه سهیلا کیانتاژ، تهران: اطلاعات، ۱۳۷۲.
۱۷. ذاکرحسین، عبدالرحیم، مطبوعات سیاسی در عصر مشروطیت، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۷۰.
۱۸. روبین، باری، جنگ قدرت‌ها در ایران، ترجمه محمود مشرقی، تهران: آشتیانی، ۱۳۶۳.
۱۹. روزنامه اطلاعات.
۲۰. روزنامه کیهان.
۲۱. روزنامه اعتماد ملی.
۲۲. روزنامه جم.
۲۳. روزنامه آیندگان.
۲۴. زرگر، علی‌اصغر، تاریخ روابط سیاسی ایران و انگلیس در دوره رضاشاه، ترجمه کاوه بیات، تهران: پروین، ۱۳۷۲.
۲۵. زهریری، علیرضا، عصر پهلوی به روایت اسناد، قم: دفتر نشر معارف، ۱۳۷۹.
۲۶. سلیمان‌پور، علی و امیر اکبری، «روابط خارجی ایران و آمریکا در آستانه انقلاب اسلامی»، فصلنامه علمی پژوهشی پژوهش‌نامه تاریخ، س ۱۱، ش ۴۲، بهار ۱۳۹۵، ص ۱۴۸ تا ۱۲۹.
۲۷. سنجر، ابراهیم، نفوذ آمریکا در ایران؛ بررسی سیاست خارجی آمریکا و روابط با ایران، تهران ۱۳۶۸.
۲۸. سولیوان، ویلیام و آنتونی پارسونز، خاطرات دو سفیر، ترجمه محمود طلوعی، تهران: علم، ۱۳۷۳.
۲۹. شولزینگر، رابرت، دیپلماسی آمریکا در قرن بیستم، ترجمه محمد رفیعی مهرآبادی، تهران: وزارت خارجه، ۱۳۹۰.
۳۰. شهبازی، علی، محافظ شاه (خاطرات علی شهبازی)، تهران: اهلی‌قلم، ۱۳۷۷.
۳۱. صمیمی، مینو، پشت‌پرده تخت‌طاووس، ترجمه حسین ابوترابیان، تهران: اطلاعات، ۱۳۷۰.
۳۲. طباطبایی، محمدحسن، نفوذ فراماسونری در مدیریت نهادهای فرهنگی دهه ۱۳۴۰، چ، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۰.
۳۳. عبادی، حمید، چالش‌های ایران و آمریکا، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۱.

۳۴. عَلم، اسدالله، گفت‌وگوهای من با شاه، ج ۲، تهران: طرح نو، ۱۳۷۱.
۳۵. فردوست، حسین، ظهور و سقوط سلطنت پهلوی؛ خاطرات حسین فردوست، ج ۱، تهران: اطلاعات، ۱۳۷۳.
۳۶. فصلنامه مطالعات تاریخی، ش ۹، ص ۱۵.
۳۷. قطبی، فریده، دخترم فرح، ترجمه الهه رئیس‌فیروز، تهران: به‌آفرین، ۱۳۸۱.
۳۸. قوی، نیره، درآمدی بر کارآمدی نظام جمهوری اسلامی در قلمرو زنان، تهران: معارف، ۱۳۹۵.
۳۹. گراهام، رابرت، ایران؛ سراب قدرت، ترجمه فیروز فیروزنیا، تهران: سبح، ۱۳۵۸.
۴۰. گیدنز، آنتونی، جامعه‌شناسی، ج ۱، ترجمه منوچهر صبوری، تهران: نی، ۱۳۷۳.
۴۱. لدین، مایکل و ویلیام لوئیس، کارتر و سقوط شاه، ترجمه ناصر ایرانی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۳.
۴۲. محیط طباطبایی، محمد، مجموعه آثار میرزا ملک‌خان، تهران: کتابخانه دانش، ۱۳۲۷.
۴۳. مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، انقلاب اسلامی به‌روایت اسناد ساواک، تهران: مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، بی تا.
۴۴. مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، یاران امام به‌روایت اسناد ساواک (شهید آیت‌الله محمد رضا سعیدی)، تهران: مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، ۱۳۷۶.
۴۵. مکی، حسین، تاریخ بیست‌ساله ایران، ج ۵، تهران: علمی، ۱۳۷۴.
۴۶. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی علیه‌السلام، صحیفه امام، ج ۳، به‌نقل از: نرم‌افزار صحیفه امام، نسخه ۳.
۴۷. نیکسون، ریچارد، ۱۹۹۹ پیروزی بدون جنگ، ترجمه فریدون دولت‌شاهی، تهران: اطلاعات، ۱۳۷۴.
۴۸. هاکس، مریت، ایران: افسانه و واقعیت؛ خاطرات سفر به ایران، ترجمه محمدحسین نظری‌نژاد و محمدتقی‌اکبری، مشهد: معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸.
۴۹. هالیدی، فرد، دیکتاتوری و توسعه سرمایه‌داری در ایران، ترجمه فضل‌الله نیک‌آئین، تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۸.
۵۰. هایزر، رابرت، مأموریت مخفی در تهران، ترجمه سیدمحسن عادل، ج ۲، تهران: مؤسسه خدمات فرهنگی رسا، ۱۳۶۶.

دوم | منابع از فضای مجازی

- .measuringworth.com .۳۱
mit.edu .۳۲
nami.org .۳۳
nationmaster.com .۳۴
ncjrs.gov .۳۵
newamerica.org .۳۶
npr.org .۳۷
numbeo.com .۳۸
oecd.org .۳۹
oica.net .۴۰
ohchr.org .۴۱
ourworldindata.org .۴۲
parliament.uk .۴۳
reuters.com .۴۴
scimagojr.com .۴۵
start.umd.edu .۴۶
tacna.net .۴۷
the-american-interest.com .۴۸
theguardian.com .۴۹
Undp.org .۵۰
unifiedlawyers.com .۵۱
Un.org .۵۲
usnews.com .۵۳
who.int .۵۴
worldatlas.com .۵۵
worldbank.org .۵۶
worlddata.info .۵۷
worldcrunch.com .۵۸
worldsteel.org .۵۹
worldwater.org .۶۰
- Aljazeera.com .۱
bjs.gov .۲
bjs.ojp.usdoj.gov .۳
blog.realinstitutoelcano.org .۴
cato.org .۵
cbsnews.com .۶
cdc.gov .۷
cement.org .۸
census.gov .۹
cia.gov .۱۰
dw.com .۱۱
euronews.com .۱۲
Fao.org .۱۳
freedomhouse.org .۱۴
globalhungerindex.org .۱۵
globalpetrolprices.com .۱۶
healthdata.org .۱۷
iea.org .۱۸
indexmundi.com .۱۹
insee.fr .۲۰
ir.sputniknews.com .۲۱
investopedia.com .۲۲
iresearch.worldbank.org .۲۳
iranjewish.com .۲۴
japanfs.org .۲۵
japantimes.co.jp .۲۶
knoema.com .۲۷
leader.ir .۲۸
legifrance.gouv.fr .۲۹
mehrnews.com .۳۰

مسابقه فرهنگی «صعود چهل ساله»

توضیحات شرکت در مسابقه

- پرسش‌ها از متن موجود طرح شده است و افرادی که بیش از دوازده سال دارند، می‌توانند در مسابقه شرکت کنند.

* روش‌های شرکت در مسابقات فرهنگی:

۱. سامانه پیامکی: برای این کار، کافی است به ترتیب نام مسابقه و شماره گزینه‌های صحیح پرسش‌ها را به صورت یک عدد دو رقمی از چپ به راست، همراه با نام و نام خانوادگی خود، به سامانه پیامکی ۳۰۰۰۸۰۲۲۲۲ بفرستید.

مثال: صعود چهل ساله ۳۲ محمد عظیمی

۲. پرتال جامع آستان قدس رضوی، بخش مسابقات، به نشانی: www.razavi.aqr.ir

۳. پاسخ‌نامه: پاسخ‌نامه تکمیل شده را می‌توانید به صندوق‌های مخصوص مستقر در پایگاه‌های اطلاع‌رسانی فرهنگی بیندازید یا به صندوق پستی ۹۱۷۳۵-۳۵۱ بفرستید.

- هزینه ارسال پاسخ‌نامه، از طریق قرارداد «پست جواب قبول» پرداخت شده است و لازم نیست از پاکت و تمبر استفاده کنید.

- آخرین مهلت شرکت در مسابقه، یک ماه پس از دریافت کتاب است.

- قرعه‌کشی از بین پاسخ‌های کامل و صحیح و به صورت روزانه انجام می‌شود و نتیجه آن نیز از طریق سامانه پیامکی گفته شده به اطلاع برندگان می‌رسد.

پرسش‌ها

پرسش اول: ایران در علوم ژنتیک و سلول‌های بنیادی، در دنیا، در چه جایگاهی قرار دارد؟

۱. جایگاه دوم در دنیا

۲. جایگاه نهم در دنیا

۳. جایگاه یازدهم در دنیا

۴. جایگاه سیزدهم در دنیا

پرسش دوم: کدام گزینه از موانع درونی تحقق نیافتن کامل اهداف و آرمان‌های انقلاب است؟

۱. تزییق ناامیدی

۲. تحریم و محاصره اقتصادی

۳. تحریف حقایق تاریخی

۴. فقدان عدالت‌محوری

پاسخ‌نامه مسابقه فرهنگی صعود چهل ساله

نام و نام خانوادگی: نام پدر:

تحصیلات: استان: شهر:

تلفن ثابت با کد شهر: شماره همراه:

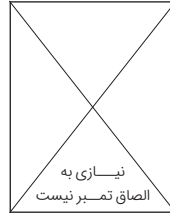
					گزینه پرسش
۴	۳	۲	۱		اول
					دوم

نظرسنجی کتاب صعود چهل ساله

ردیف	موضوع	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
۱	میزان رضایت از جذابیت ظاهری (طرح جلد، اندازه و ...)					
۲	میزان شیوایی مطالب					
۳	قابلیت فهم مطالب					
۴	میزان جذابیت و تازگی موضوع و مطالب					
۵	میزان تأثیرگذاری و مفید بودن مطالب					
۶	میزان تناسب محتوا با نیاز شما					
۷	میزان تناسب پرسش‌ها با موضوع					
۸	میزان رضایت کلی					
پیشنهادات و انتقادات:						
.....						
.....						

لیه کاغذ را پس از برش، تا زده و بچسباند

پست جواب قبول

..... فرستنده:

.....

.....

..... کد پستی:

از این قسمت تا شود -

هزینه پستی بر اساس قرارداد شماره ۹۱۷۳۴-۲۵۱ پرداخت شده است.

طرف قرارداد: اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی

صندوق پستی: ۹۱۷۳۵-۳۵۱